

Ruimte voor sport in Heerhugowaard

Een vraag-aanbodanalyse naar binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Heerhugowaard (2020-2040)

Karin Wezenberg-Hoenderkamp

Daniëlle Ruikes

Ruimte voor sport in Heerhugowaard

Een vraag-aanbodanalyse naar binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Heerhugowaard (2020-2040)

In opdracht van de gemeente Heerhugowaard

Karin Wezenberg-Hoenderkamp
Daniëlle Ruikes

© Mulier Instituut
Utrecht, oktober 2020

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Doelstelling en onderzoeksvragen	4
1.2	Methoden	5
1.3	Afbakening	5
1.4	Leeswijzer	6
2.	Context	7
2.1	Bevolkingsopbouw en -ontwikkeling	7
2.2	Onderwijs	9
2.3	Ontwikkeling sportbonden en sportdeelname	10
2.4	Sportaccommodatiegebruik	14
2.5	Uitkomsten sportdeelname onderzoek in Heerhugowaard	15
2.6	Gevolgen coronamaatregelen voor de sport	16
3.	Binnensport	17
3.1	Aanbod	17
3.2	Ruimtelijke spreiding	20
3.3	Behoeft	24
3.4	Gebruik	27
3.5	Gebruikersbevraging	32
3.6	Verenigingen aan het woord	35
4.	Buitensport	37
4.1	Atletiek	40
4.2	Handbal	41
4.3	Hockey	44
4.4	Honk- en softbal	47
4.5	Korfbal	49
4.6	Tennis	50
4.7	Voetbal	52
4.8	Overige buitensporten	57
5.	Samenvatting en conclusie	59
5.1	Samenvatting	59
5.2	Conclusie	64
	Bijlage Binnensportcijfers	67

1. Inleiding

De gemeente Heerhugowaard wil inzicht hebben in de (toekomstige) behoefte aan accommodaties voor de georganiseerde binnen- en buitensport. De resultaten moeten bijdragen aan het nemen van gefundeerde besluiten over gemeentelijke investeringen in sportaccommodaties in Heerhugowaard en het optimaliseren van het sportaccommodatiebeleid. In deze rapportage wordt inzicht gegeven in zowel de huidige als toekomstige behoefte aan binnen- en buitensportaccommodaties.

1.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

De doelstelling van dit onderzoek is het in kaart brengen van de huidige en toekomstige behoefte aan binnen- en buitensportruimte in de gemeente Heerhugowaard. Dit onderzoek maakt inzichtelijk wat de huidige vraag is naar binnensportruimte (sporthallen, sportzalen en gymzalen) en buitensportvoorzieningen (atletiek, handbal, hockey, honk- en softbal, korfbal, tennis en voetbal). Diverse planningsnormen en -richtlijnen, bevolkings- en leerlingenprognoses en kennis van lokale en landelijke ontwikkelingen in de sport en het bewegingsonderwijs zijn gebruikt om de (toekomstige) behoefte te bepalen. Voor de overige buitensportvoorzieningen (handboogschieten, jeu-de-boules, kano en roeien) zijn geen planningsnormen of -richtlijnen voorhanden. Voor deze accommodaties zijn, voor zover mogelijk, op hoofdlijnen de verwachte ontwikkelingen in gebruik weergegeven gebaseerd op bestaande kennis, de verwachte bevolkingsontwikkeling en recente ontwikkelingen in de landelijke en lokale sportdeelname. De vergelijking tussen vraag en aanbod maakt duidelijk in welke mate in de gemeente Heerhugowaard tekorten dan wel overschotten bij een of meer typen voorzieningen (gaan) bestaan.

Ter beantwoording van de kennisbehoefte van de gemeente Heerhugowaard zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld.

1. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan binnensportaccommodaties zich tot de huidige (2020) en toekomstige (2025, 2030 en 2040) behoefte in Heerhugowaard?
 - a. Wat is het huidige aanbod aan binnensportaccommodaties?
 - b. Wat is de huidige (2020) en toekomstige (2025, 2030 en 2040) normatieve behoefte aan binnensportruimte voor de (georganiseerde) binnensport en het bewegingsonderwijs?
 - c. Wat is het huidige gebruik van de gemeentelijke binnensportruimtes?
 - d. Hoe beoordelen de gebruikers het aanbod aan binnensportaccommodaties?
2. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan sportaccommodaties voor de georganiseerde buitensport zich tot de huidige (2020) en toekomstige (2025, 2030 en 2040) behoefte in Heerhugowaard?
 - a. Wat is het huidige aanbod aan sportaccommodaties voor de georganiseerde buitensport?
 - b. Wat is de huidige (2020) en toekomstige (2025, 2030 en 2040) normatieve behoefte van de bestaande sportverenigingen?

1.2 Methoden

Op basis van door de gemeente aangeleverde gegevens is het aanbod aan binnen- en buitensportaccommodaties binnen de gemeente in kaart gebracht. De Database SportAanbod (DSA)¹ is benut om te bezien in hoeverre het aanbod van binnen- en buitensportaccommodaties afwijkt van landelijke cijfers, cijfers uit de regio en van vergelijkbare gemeenten.

De normatieve behoefte aan binnensportruimte is berekend aan de hand van draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen en door de benchmark met de DSA. Voor het inzichtelijk maken van de toekomstige behoefte aan binnensportruimte is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling. Het huidige gebruik is in beeld gebracht door het analyseren van de verhuuroverzichten van de gemeentelijke binnensportruimtes. Voor het verrijken van bovenstaande kwantitatieve analyses en het in context plaatsen van de cijfers is aan de hand van een vragenlijst inzicht verkregen in hoe gebruikers (verenigingen en onderwijsinstellingen) de kwantiteit, kwaliteit, functionaliteit en beschikbaarheid van het huidige aanbod ervaren. De behoefte aan binnensportruimte vanuit het onderwijs is bepaald aan de hand van de taakstelling die de gemeente Heerhugowaard heeft vanuit de eigen gemeentelijke verordening². De verwachte ontwikkeling van de ruimtebehoefte en de benodigde spreiding hiervan is inzichtelijk gemaakt aan de hand van leerlingprognoses en (lokale) ontwikkelingen op het gebied van bewegingsonderwijs.

De normatieve behoefte aan buitensportruimte is bepaald door het toepassen van de planningsnormen of richtlijnen uit het Handboek Sportaccommodaties of hoe ze door desbetreffende sportbonden worden gehanteerd. De toekomstige ruimtebehoefte is gebaseerd op bevolkingsprognoses en lokale of landelijke ledenontwikkeling.

De concept resultaten zijn op twee online bijeenkomsten (binnensport en buitensport) gepresenteerd aan de gebruikers, waarbij er gelegenheid is geweest om vragen te stellen en reacties te geven op de uitkomsten.

Waar mogelijk en relevant zijn de resultaten uit het sportdeelname-onderzoek³ in relatie gebracht met het capaciteitsonderzoek voor binnen- en buitensport.

1.3 Afbakening

Fusie gemeenten Heerhugowaard en Langedijk

Na de ambtelijke fusie per 1 januari 2020 van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk, zullen de gemeenteraden van deze gemeenten per 1 januari 2022 bestuurlijk fuseren. Daarmee worden Heerhugowaard en Langedijk samen één gemeente. In dit onderzoek is, conform de wens van de gemeente Heerhugowaard, niet gekeken naar de gevolgen van de fusie voor de behoefte aan en aanbod van sportaccommodaties.

¹ De DSA is de database waarin alle sportaccommodaties van Nederland zijn opgenomen. Het Mulier Instituut onderhoudt de DSA in opdracht van het ministerie van VWS om het landelijk sportaanbod in Nederland te kunnen monitoren.

² Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Heerhugowaard 1 december 2016.

³ Heijnen, E. & Dool, R. van den (2020). *Sportdeelname Heerhugowaard 2020*. Utrecht: Mulier Instituut.

Corona

Ten tijde van dit onderzoek zijn de coronamaatregelen in volle gang en is nog onduidelijk wat dit voor gevolgen gaat hebben voor de (korte en lange) termijn. In de rapportage is daarom nog geen rekening gehouden met gevolgen in de sportdeelname of ruimtebehoefte door het coronavirus. Wel is in hoofdstuk 2 een paragraaf gewijd aan enkele uitkomsten uit recente landelijke onderzoeken naar de (verwachte) invloed van de coronamaatregelen op de sport.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden een aantal ontwikkelingen en trends die voor de behoefte aan sportaccommodaties van belang zijn, beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het aanbod, de (normatieve) behoefte, het gebruik en de ervaring van de gebruikers van binnensportaccommodaties behandeld. In hoofdstuk 4 komt de behoefteeraming voor buitensport aan bod. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de onderzoeksvragen beantwoord en worden de resultaten beschouwd.

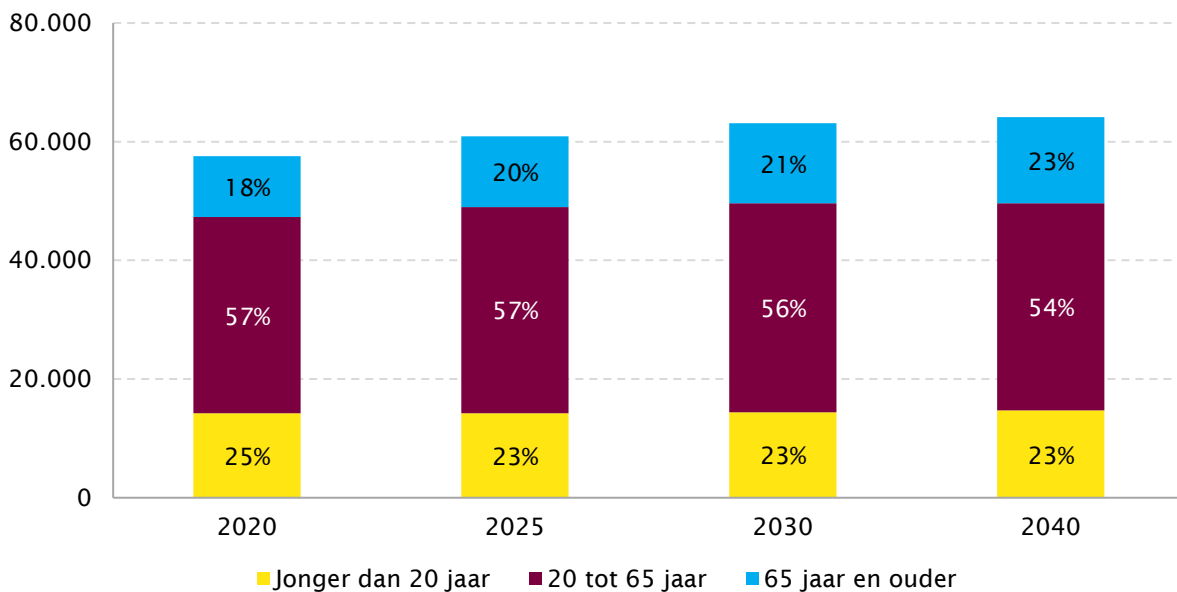
2. Context

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen en trends beschreven die relevant zijn bij het bepalen van de toekomstige behoefte aan binnen- en buitensportruimte in de gemeente Heerhugowaard. De bevolkingsopbouw en -ontwikkeling, de leerlingenprognoses van de scholen in de gemeente en de landelijke en lokale ontwikkelingen in sportdeelname en sportaccommodatiegebruik worden achtereenvolgens behandeld.

2.1 Bevolkingsopbouw en -ontwikkeling

De gemeente Heerhugowaard telt ruim 57.500 inwoners in 2020 (figuur 2.1). Hiervan is een kwart (25%) jonger dan 20 jaar, meer dan de helft (57%) tussen de 20 en 65 jaar en 18 procent van de inwoners is 65 jaar of ouder. De verwachting is dat de totale bevolking van de gemeente gaat toenemen tot circa 64.000 in 2040 (+11%). Dit komt voornamelijk doordat in de komende jaren vergrijzing optreedt in de gemeente; zowel in absolute als relatieve zin gaat de groep inwoners van 65 jaar en ouder het meest groeien. Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar zal licht toenemen tot 2040 en het aantal inwoners tussen de 20 en 65 jaar zal tot 2030 iets toenemen en daarna weer licht afnemen tot 2040.

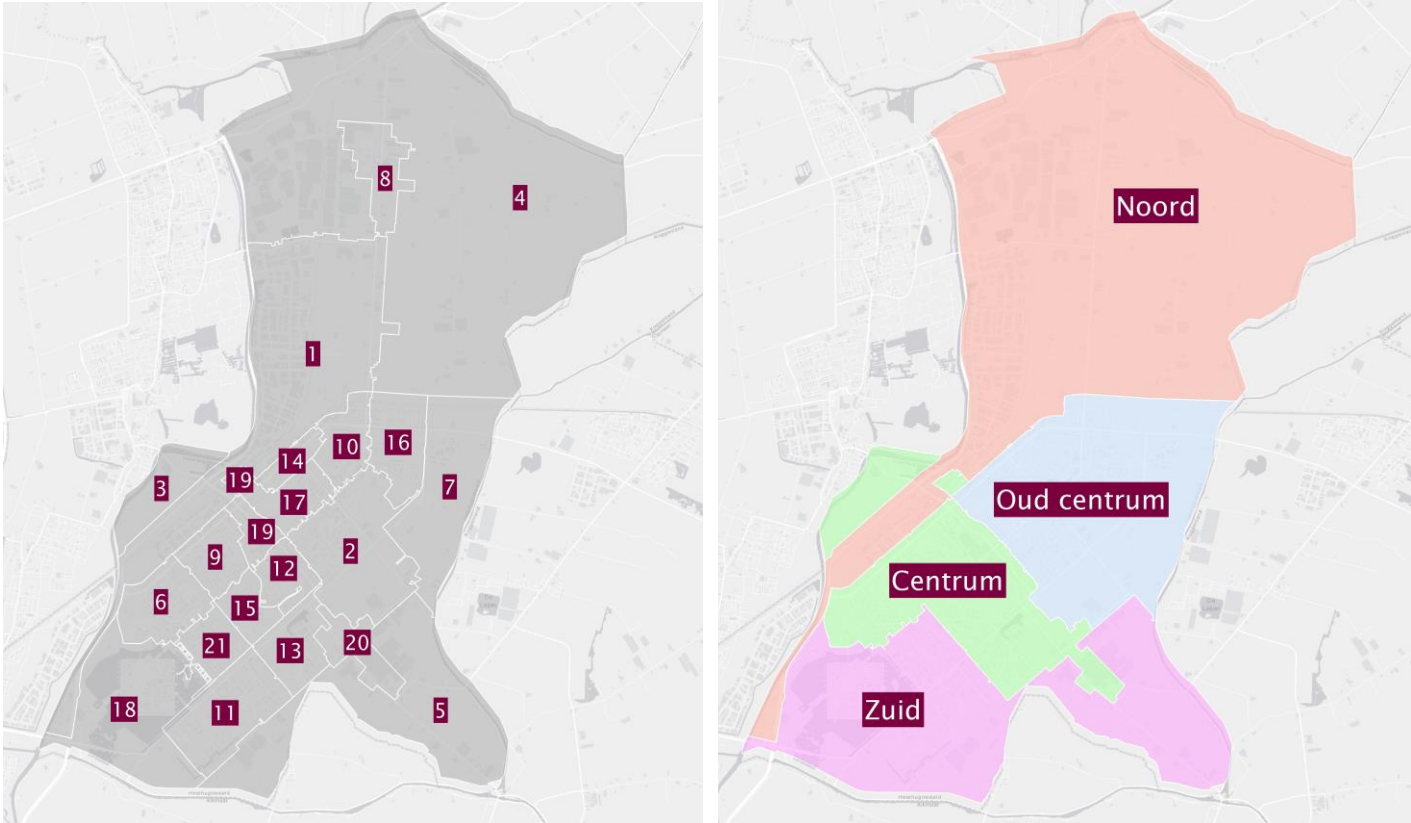
Figuur 2.1 Bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie, gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 (in aantallen en procenten)

Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

De gemeente Heerhugowaard bestaat uit 21 wijken (kaart 2.1). Huygenhoek is met ruim 5.200 inwoners de wijk met de meeste inwoners en dit aantal zal toenemen tot circa 5.800 inwoners in 2040. Buitengebied Zuid is met circa 100 inwoners de wijk met de minste inwoners en dit aantal zal verder afnemen tot 2040. Naar verwachting zal een groot deel van de wijken in de gemeente licht groeien tot 2040, enkele wijken krijgen in de toekomst met een afname van de bevolking te maken. De Draai, waar de komende jaren woningbouw gaat plaatsvinden, zal sterk groeien tot 2040.

Kaart 2.1 Wijken en kerngebieden gemeente Heerhugowaard in 2020

1) Bedrijventerrein 2) Bomen-Recreatiewijk 3) Broekhorn 4) Buitengebied Noord 5) Buitengebied Zuid 6) Butterhuizen 7) De Draai 8) De Noord 9) Edelstenenwijk 10) Heemradenwijk 11) Huygenhoek 12) Molenwijk 13) Oostertocht 14) Planetenwijk 15) Rivierenwijk 16) Schilderswijk 17) Schrijverswijk 18) Stad van de Zon 19) Stadshart 20) 't Kruis 21) Zuidwijk
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

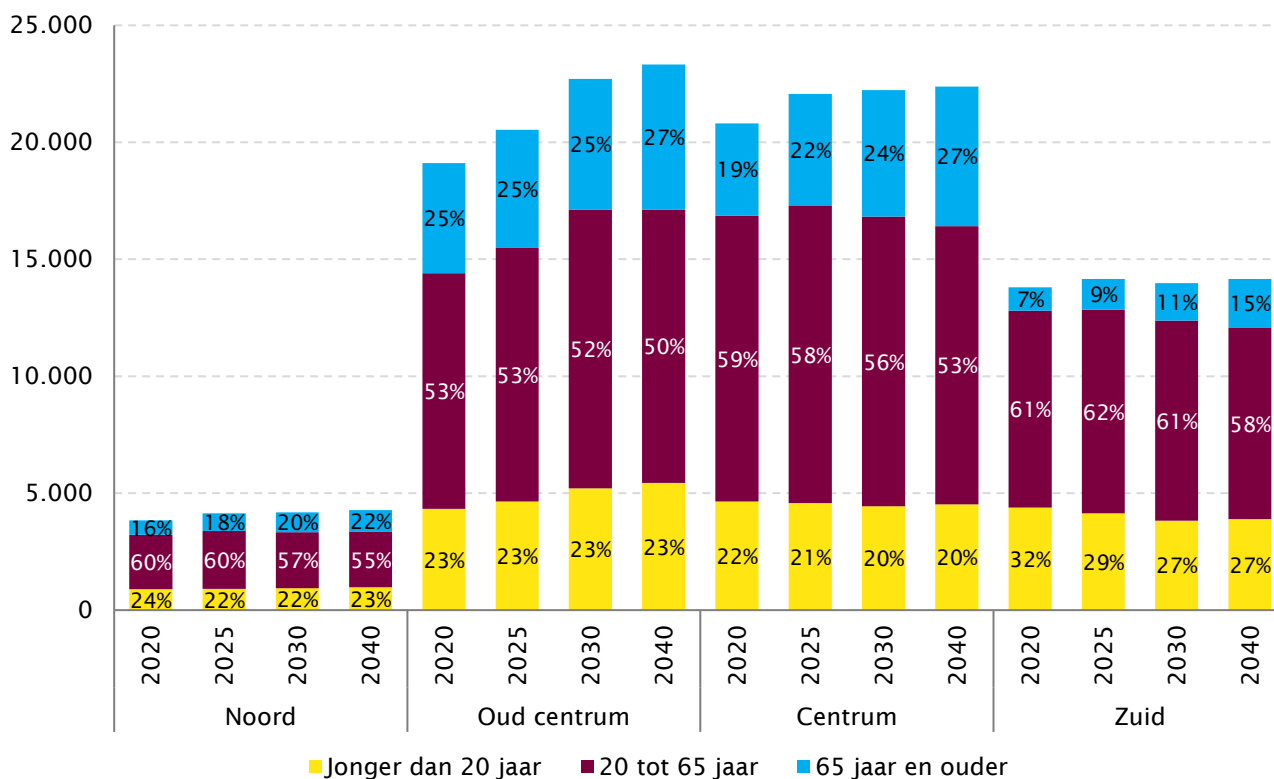
De wijken van gemeente Heerhugowaard zijn onder te delen in vier kerngebieden: Noord, Oud Centrum, Centrum en Zuid (kaart 2.1). Tabel 2.1 geeft weer welke wijken tot welk kerngebied behoren.

Tabel 2.1 Kerngebieden en wijken gemeente Heerhugowaard

Kerngebied	Wijken	Kerngebied	Wijken
Noord	Bedrijventerrein	Centrum	Broekhorn
	Buitengebied Noord		Butterhuizen
	De Noord		Edelstenenwijk
Oud centrum	Bomen-Recreatiewijk (=Lommerhof)	Zuid	Molenwijk
	De Draai		Oostertocht
	Heemradenwijk		Rivierenwijk
	Planetenwijk		Stadshart
	Schilderswijk		't Kruis
	Schrijverswijk		Buitengebied Zuid
		Huygenhoek	
		Stad van de Zon	
		Zuidwijk	

Figuur 2.2 geeft de bevolkingsontwikkeling- en samenstelling van de vier kerngebieden in de gemeente weer. Kerngebied Centrum is met ruim 20.800 inwoners het gebied met de meeste inwoners in 2020, gevolgd door Oud Centrum met ruim 19.100 inwoners en kerngebied Zuid met circa 13.800 inwoners. Qua inwoneraantal is Noord een stuk kleiner met 3.800 inwoners. Tot 2040 neemt het aantal inwoners in elk gebied toe, waarbij het aantal ouderen (65 jaar en ouder) in elk gebied relatief het meest groeit. Vanaf 2030 heeft kerngebied Oud Centrum de meeste inwoners, gevolgd door kerngebied Centrum.

Figuur 2.2. Bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie, per kerngebied gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 (in aantallen en procenten)

Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

2.2 Onderwijs

Gemeenten hebben een wettelijke taakstelling in het voorzien van sportruimte ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Het is afhankelijk van het aantal scholen en het aantal leerlingen waaraan bewegingsonderwijs gegeven wordt per onderwijstype hoeveel ruimte nodig is voor bewegingsonderwijs.

In de gemeente Heerhugowaard wordt op 26 scholen onderwijs verzorgd. Heerhugowaard heeft negentien scholen voor primair onderwijs (PO), één school voor speciaal basisonderwijs (SBO), twee scholen voor speciaal onderwijs (SO) en vier scholen (op acht locaties) voor voortgezet onderwijs (VO). In totaal staan bij deze scholen 10.447 leerlingen ingeschreven in het schooljaar 2019/'20. Dit aantal zal in het schooljaar 2034/'35 licht tot 10.491 zijn opgelopen (tabel 2.2)⁴.

⁴ De leerlingenprognose voor de gemeente Heerhugowaard loopt tot het schooljaar 2034/'35. De bijbehorende ruimtebehoefte voor binnensport zal als gevolg hiervan niet tot 2040 worden doorgerekend.

In Heerhugowaard wordt in het kerngebied Oud Centrum een nieuwe wijk gerealiseerd, De Draai, waar de komende jaren circa 2.700 woningen en bijbehorende voorzieningen worden gebouwd. In deze wijk opent in augustus 2020 een school voor primair onderwijs.

In 2040 zullen naar verwachting 5.623 leerlingen (+7%) primair onderwijs in de gemeente Heerhugowaard volgen. Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs blijft tot 2035 nagenoeg gelijk. Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs zal iets afnemen naar 4.520 leerlingen (-6%) in 2040 (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Huidige en verwachte leerlingaantallen gemeente Heerhugowaard, naar onderwijstype, in de schooljaren 2019/'20, 2024/'25, 2029/'30, 2034/'35 (in aantallen)

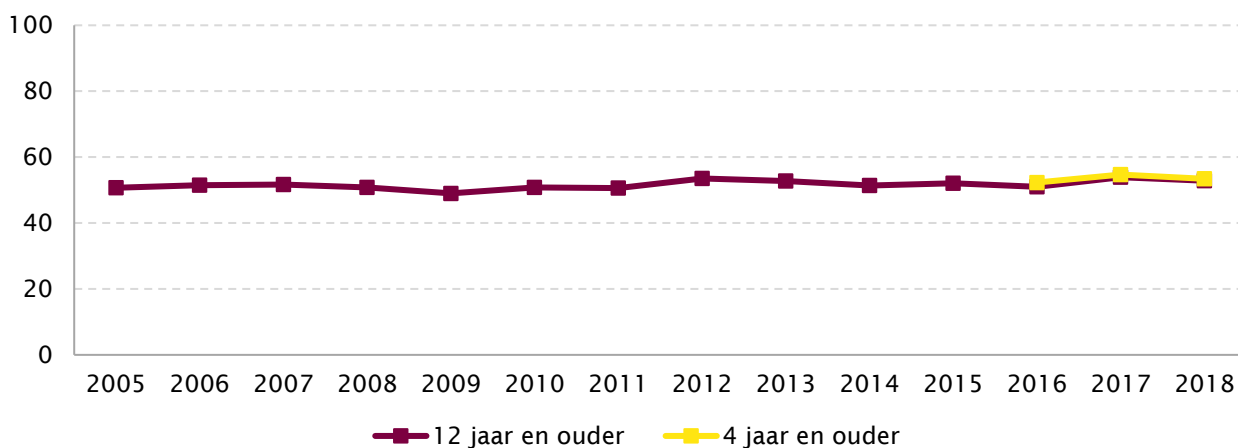
	Aantal leerlingen	Aantal scholen
<i>Primair onderwijs</i>		
2019/'20	5.255	19
2024/'25	5.152	20
2029/'30	5.379	20
2034/'35	5.623	20
<i>Speciaal basisonderwijs</i>		
2019/'20	101	1
2024/'25	99	1
2029/'30	102	1
2034/'35	105	1
<i>Speciaal onderwijs</i>		
2019/'20	261	2
2024/'25	252	2
2029/'30	245	2
2034/'35	243	2
<i>Voortgezet onderwijs</i>		
2019/'20	4.830	4
2024/'25	4.722	4
2029/'30	4.541	4
2034/'35	4.520	4

Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

2.3 Ontwikkeling sportbonden en sportdeelname

Meer dan de helft van de Nederlanders (4 jaar en ouder) sport minimaal één keer per week (53%). Het wekelijkse sportdeelnamecijfer in Nederland is relatief stabiel over tijd (figuur 2.3). Nederlandse jongeren (12 tot en met 17 jaar) sporten het meest (75%), gevolgd door kinderen (4 tot en met 11 jaar; 60%), volwassenen (18 tot en met 64 jaar; 55%) en ouderen (65 jaar en ouder; 37%). De afgelopen twee decennia is het percentage wekelijkse sporters onder ouderen gestegen van 25 procent naar 37 procent. Daarentegen is het percentage wekelijkse sporters onder jongeren juist gedaald van 81 procent naar 75 procent. Volwassenen laten een licht stijgende trend zien.

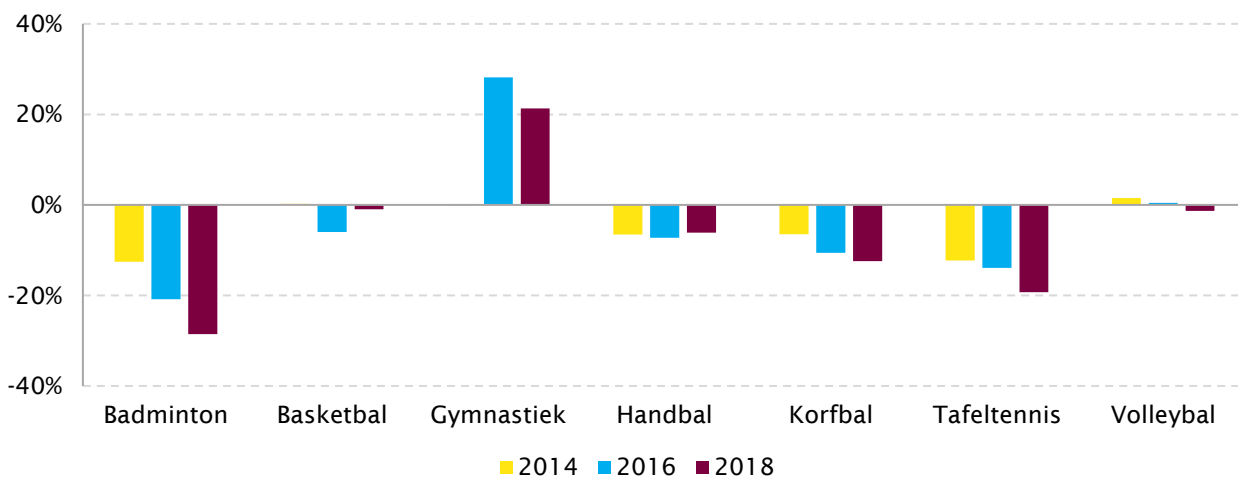
Figuur 2.3 Aantal Nederlanders dat één keer per week of vaker aan sport doet in de periode 2005-2018 (in procenten)

Bron: CBS-Gezondheidsenquête (2001-2013), Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor CBS i.s.m. het RIVM (2014-2018) en Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 GGD'en, CBS en RIVM.

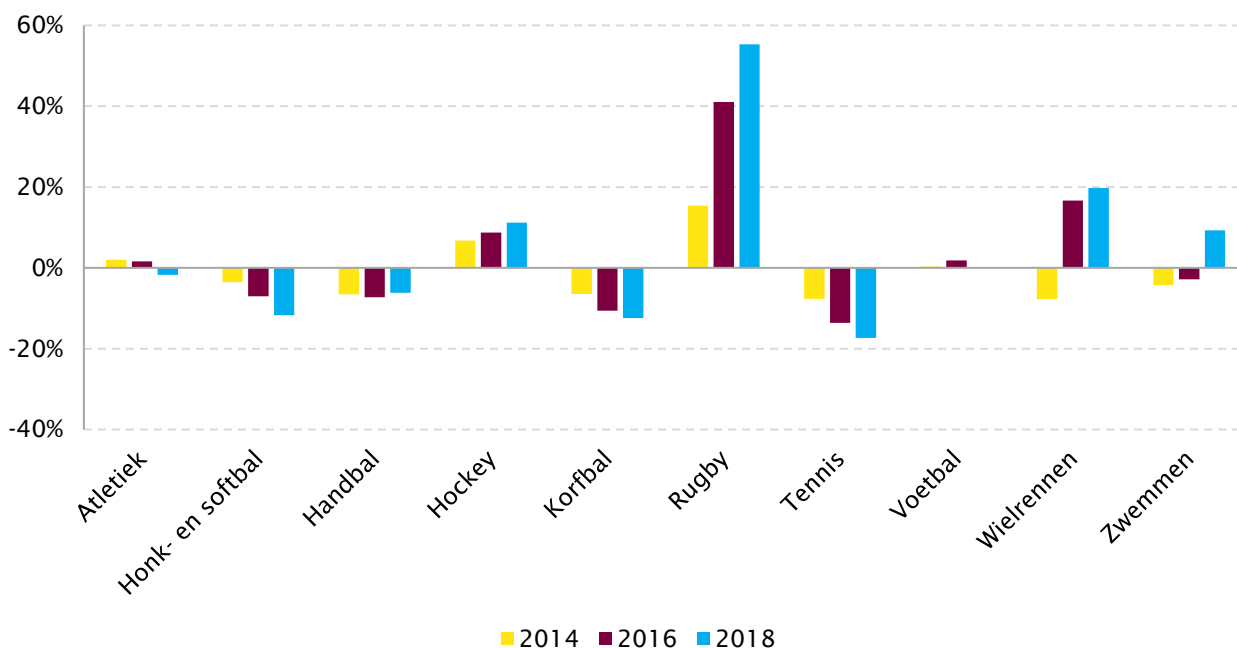
Het aandeel inwoners van Nederland dat lid is van een sportbond is eveneens al jarenlang stabiel (circa 26%). De ledenaantallen van de diverse sportbonden in Nederland zijn niet stabiel. De algemene trend bij binnensportbonden is dat de ledenaantallen teruglopen (figuur 2.4). Bij de buitensportbonden is een tweedeling te maken tussen sportbonden die een flinke groei in het aantal leden hebben gemaakt en sportbonden die relatief veel leden zijn verloren (figuur 2.5).

Figuur 2.4 Ledenontwikkeling diverse binnensportbonden in Nederland t.o.v. Nederlandse bevolking tussen 2012 en 2018 (in procenten; met 2012 als uitgangsjaar)

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2012-2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 2.5 Ledenontwikkeling diverse buitensportbonden in Nederland t.o.v. Nederlandse bevolking tussen 2012 en 2018 (in procenten; met 2012 als uitgangsjaar)

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2012-2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Heerhugowaard

Uit recent sportdeelname onderzoek in Heerhugowaard⁵ blijkt dat 91 procent van de bevolking van Heerhugowaard van 16 t/m 79 jaar heeft deelgenomen aan sport in de afgelopen twaalf maanden en 88 procent maandelijks heeft gesport (12 keer per jaar of vaker). Dit is vergeleken met de landelijke cijfers relatief hoog⁶. Veldsporten worden door 26 procent van de volwassenen in Heerhugowaard beoefend. De inwoners van Heerhugowaard beoefenen deze sporten vaker dan in Nederland als geheel. ZaaIsporten (badminton, basketbal, gymnastiek/turnen, handbal, korfbal, squash en volleybal) worden door 9 procent van de volwassenen in Heerhugowaard beoefend. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan het landelijke cijfer. Als we kijken naar het verband waarin sporters hun belangrijkste sport beoefenen, zien we dat 43 procent van de volwassenen in Heerhugowaard lid is van een sportvereniging (landelijk 26%).

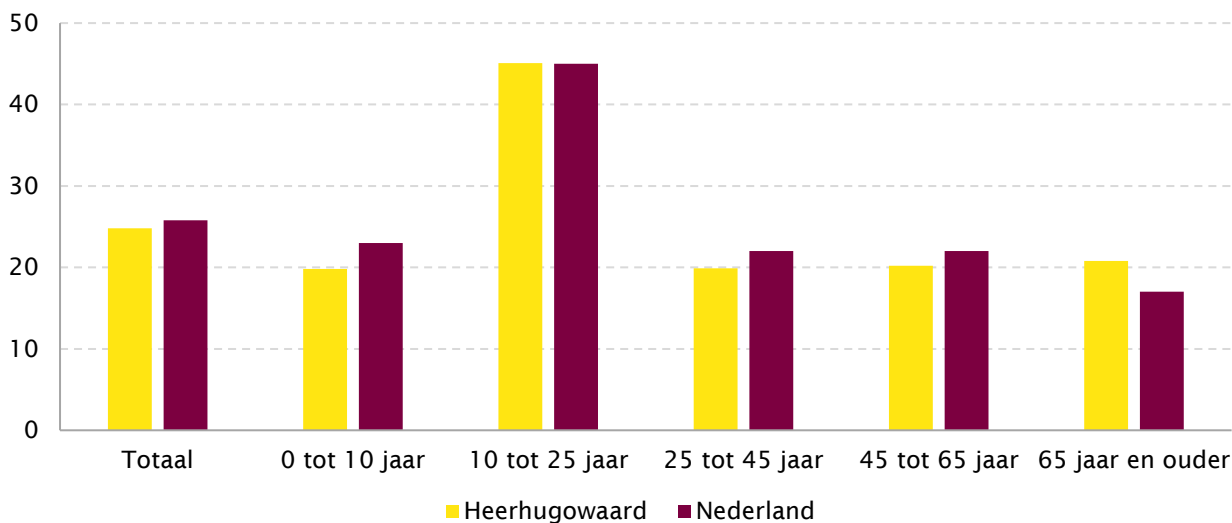
Kijken we naar de lidmaatschappen van sportbonden (alle leeftijden), dan zien we dat het percentage lidmaatschappen in Heerhugowaard (25%) nagenoeg gelijk is aan het landelijke cijfer (figuur 2.6)⁷. Alleen voor de leeftijdsgroep 65 jaar en ouder ligt het percentage lidmaatschappen in Heerhugowaard hoger dan het landelijk gemiddelde (figuur 2.6).

⁵ Heijnen, E. & Dool, R. van den (2020), *Sportdeelname Heerhugowaard 2020*. Utrecht: Mulier Instituut.

⁶ Dit kan te maken hebben met het feit dat sporters over het algemeen vaker aan dit soort onderzoeken meedoen dan niet-sporters en het naar verhouding hoge opleidingsniveau van de respondenten. Een verdere toelichting hierop staat in de betreffende rapportage.

⁷ Niet alle (leden van) sportverenigingen zijn aangesloten bij sportbonden, waardoor het percentage afwijkt van het hiervoor genoemde percentage 'lidmaatschap van een sportvereniging'.

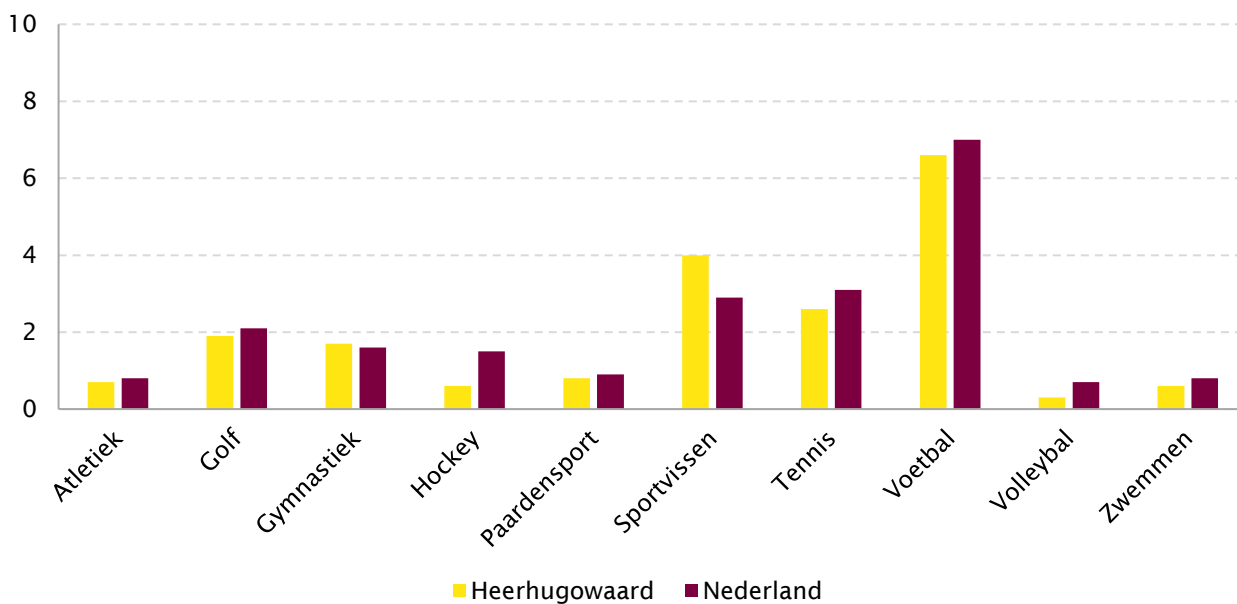
Figuur 2.6 Aantal lidmaatschappen sportbonden naar leeftijdscategorie in Nederland en gemeente Heerhugowaard in 2018 (in procenten)

Bron: NOC*NSF, 2018 (via www.sportopdekaart.nl). Bewerking: Mulier Instituut.

Van de tien sportbonden met landelijk de meeste leden valt op dat deelname in de gemeente Heerhugowaard voor alle sporten lager ligt dan het landelijk gemiddelde, behalve voor gymnastiek en sportvissen (figuur 2.7).

Figuur 2.7 Aantal lidmaatschappen per sportbond in Nederland en gemeente Heerhugowaard in 2018 (in procenten van de bevolking)

Bron: NOC*NSF, 2018 (via www.sportopdekaart.nl). Bewerking: Mulier Instituut.

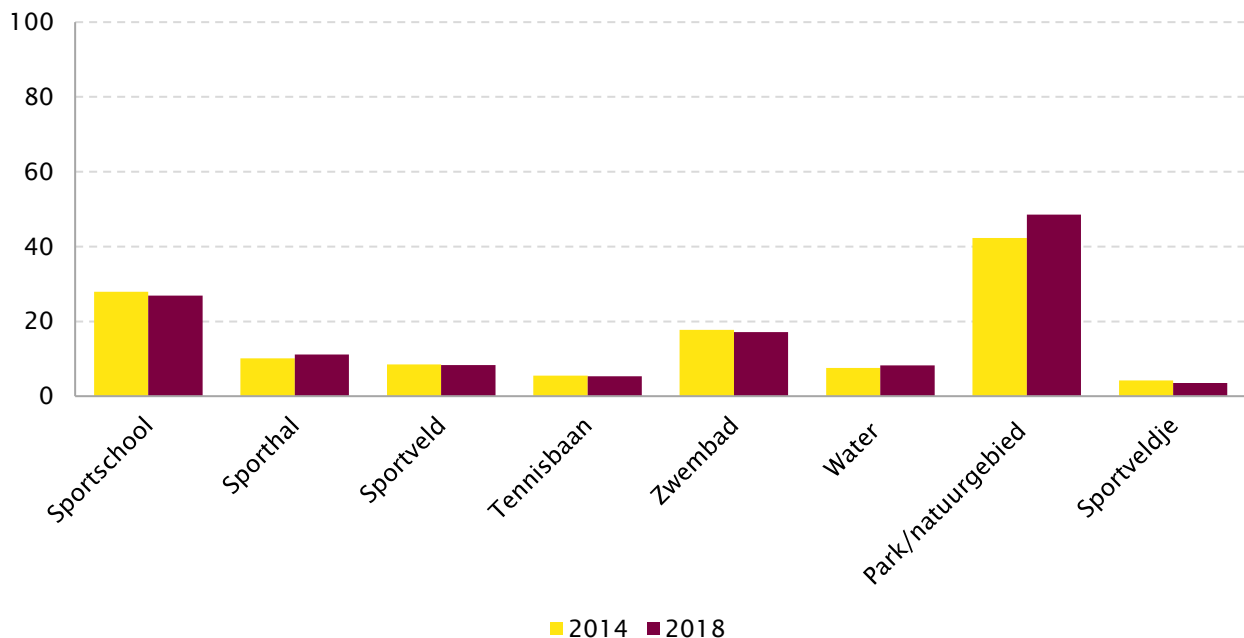
2.4 Sportaccommodatiegebruik

Als het om sportbeoefening gaat wordt vaak aan sportaccommodaties gedacht, maar de volwassenen Nederlander maakt bij sporten vooral gebruik van de openbare ruimte (figuur 2.8). Een derde van de Nederlandse kinderen geeft aan ook te sporten in de openbare ruimte (figuur 2.9). De openbare ruimte wordt veelal gebruikt voor hardlopen, wandelen en wielrennen. Met name bij volwassenen is in vergelijking met 2014 het gebruik van de openbare ruimte toegenomen. In Heerhugowaard gebruikt 43 procent van de volwassenen (16 tot 80 jaar) de openbare weg om te sporten⁸.

Sporthallen worden ten opzichte van de openbare ruimte beduidend minder gebruikt door volwassenen Nederlanders als sportaccommodatie. Daarentegen sport een kwart van de Nederlandse kinderen in een sporthal. Het gebruik van sporthallen is ten opzichte van 2014 zowel bij volwassenen als bij kinderen toegenomen (figuur 2.8; figuur 2.9). In Heerhugowaard ligt het gebruik van sporthallen en gymzalen door volwassen gebruikers van officiële sportaccommodaties vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde (niet in tabel)⁷.

De sportvelden worden, evenals de sporthallen, met name gebruikt door de Nederlandse kinderen en niet zozeer door de volwassen Nederlander. Het gebruik van sportvelden door kinderen is ten opzichte van 2014 toegenomen (figuur 2.9). Het gebruik van sportvelden door volwassenen is constant gebleven (figuur 2.8). 23 procent van de volwassen gebruikers van officiële sportaccommodaties in Heerhugowaard maakt gebruik van openlucht sportvoorzieningen zoals hockeyvelden, tennisbanen of een atletiekbaan. Landelijk gezien ligt dat percentage lager. Voetbalvelden worden nagenoeg evenveel gebruikt als landelijk door volwassen gebruikers van officiële sportaccommodaties (6% en 7%)⁷.

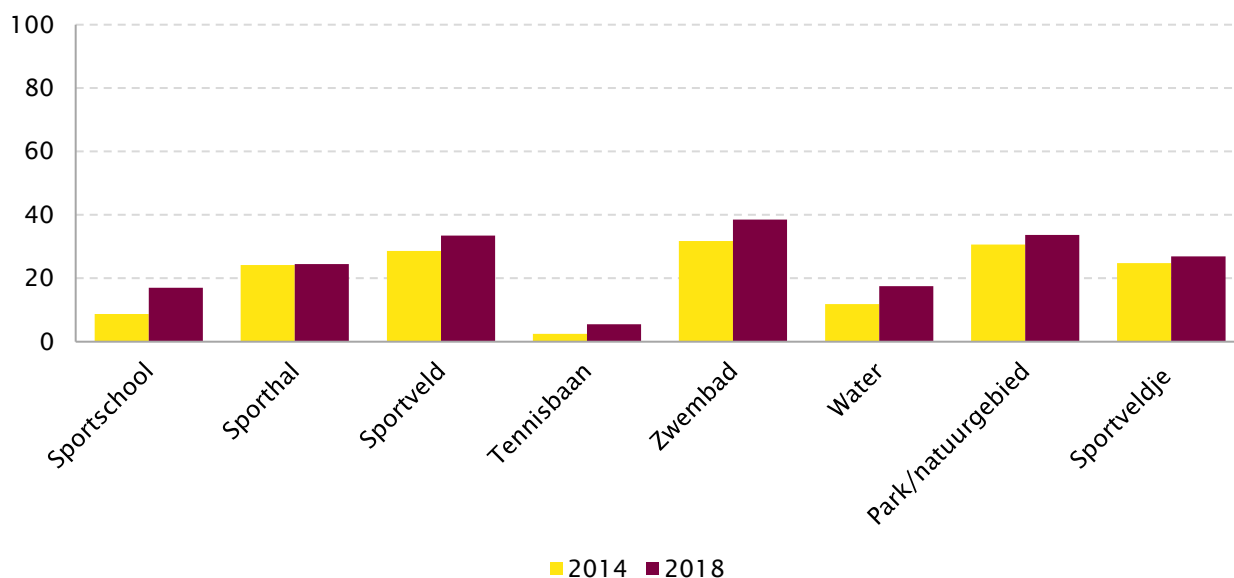
Figuur 2.8. Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door volwassenen in Nederland in 2014 en 2018 (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), mei 2014 en mei 2018 (Mulier Instituut).

⁸ Heijnen, E. & Dool, R. van den (2020), *Sportdeelname Heerhugowaard 2020*. Utrecht: Mulier Instituut.

Figuur 2.9. Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door kinderen in Nederland in 2014 en 2018 (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), mei 2014 en mei 2018 (Mulier Instituut).

2.5 Uitkomsten sportdeelname onderzoek in Heerhugowaard

In het sportdeelname onderzoek dat in 2020 in Heerhugowaard is uitgevoerd, zijn diverse vragen gesteld over sportaccommodaties⁹. Voor de uitkomsten van deze vragen wordt verwezen naar de rapportage van dit sportonderzoek. De uitkomsten van de vragen die een relatie hebben met de huidige of toekomstige benodigde ruimte voor sportaccommodaties beschrijven we in deze paragraaf kort.

- Bij 40 procent van de inwoners in Heerhugowaard die een officiële accommodatie gebruiken, ligt de meest gebruikte accommodatie in hun buurt. Dit percentage is lager dan het landelijke percentage in 2011 (49%). Zes op de tien inwoners reizen maximaal tien minuten naar de meest gebruikte officiële sportaccommodaties. Landelijk is dit 48 procent.
- Zeven op de tien inwoners van Heerhugowaard vinden het (heel) belangrijk dat ze dichtbij kunnen sporten en bewegen (landelijk: 50%). 60 procent van de inwoners is nu tevreden over de sport- en beweegmogelijkheden in de buurt. Dit komt overeen met het landelijke cijfer.
- 39 procent van de inwoners van Heerhugowaard mist sportmogelijkheden dichtbij: 22 procent geeft aan dat ze dit graag zien veranderen (voor 17 procent hoeft het niet te veranderen). De mogelijkheden die zij missen zijn vrij divers, maar enkele sportmogelijkheden worden meerdere keren genoemd zoals buitenfitness, openluchtzwembad, buitenrij mogelijkheden voor paarden en een skatepark.
- Het merendeel van de bevolking in Heerhugowaard (73%) bezoekt een sportaccommodatie om zelf te sporten. 39 procent van de bevolking bezoekt een sportaccommodatie om naar sporters te kijken. Sportaccommodaties worden echter ook bezocht voor de gezelligheid (20%), evenementen (14%), om mensen te ontmoeten (12%) en om wat te drinken (11%).

⁹ Heijnen, E. & Dool, R. van den (2020). *Sportdeelname Heerhugowaard 2020*. Utrecht: Mulier Instituut.

2.6 Gevolgen coronamaatregelen voor de sport

Het Mulier Instituut is gestart met onderzoek om de gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportsector in kaart te brengen. Bij sportverenigingen¹⁰ en buurtsportcoaches¹¹ zijn peilingen uitgevoerd, waarvan de resultaten inmiddels bekend zijn. Enkele resultaten zijn:

- Vier op de tien sportverenigingen in Nederland maken zich (ernstige) zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging. Sportverenigingen maken zich met name zorgen over verlies van leden/vrijwilligers en inkomstenderving.
- Ruim vier op de tien verenigingen verwachten minder nieuwe leden en één op de vijf verenigingen verwacht dat meer bestaande leden hun lidmaatschap gaan opzeggen.
- Zeven op de tien verenigingen (70%) verwachten dat zij aan de lopende financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen zonder gebruik te maken van noodmaatregelen. 10 procent van de sportverenigingen voelt zich bij sluiting van de sportaccommodatie op korte termijn (tot de zomer) in haar voortbestaan bedreigd.
- Ongeveer een kwart van de sportverenigingen in Nederland geeft aan dat noodmaatregelen, hulp of ondersteuning essentieel zijn om als vereniging de coronacrisis te kunnen overleven.
- Twee op de tien verenigingen (vooral verenigingen met hogere (vaste) lasten) in Nederland hebben behoefte aan andere dan de bestaande ondersteuning om de vereniging overeind te houden zoals het opschorten of tegemoetkomen van huurverplichtingen.
- Buurtsportcoaches hebben hun werkzaamheden moeten aanpassen als gevolg van de coronamaatregelen. Dit doen ze door taken op te pakken waar ze anders niet/nauwelijks aan toe komen (67%; denk aan doorontwikkeling van projecten), reguliere taken te doen op een aangepaste manier (57%; denk aan digitale beweglessen), werk voor te bereiden (49%) en heel andere werkzaamheden uit te voeren (43%; denk aan kinderopvang).
- Werkgevers van buurtsportcoaches verwachten dat de meeste veranderde werkzaamheden periodegebonden zijn. Een van de uitzonderingen daarop is de kennisdeling die nu is ontstaan binnen de beroepsgroep. De voorbeelden en tools die in deze coronatijd worden uitgewisseld leveren veel op.
- De meeste werkgevers (van buurtsportcoaches) zien veel kansen voor de toekomst. Door de coronacrisis is veel aandacht gekomen voor het belang van sport en bewegen voor gezondheid.
- Meerdere werkgevers benoemen dat de rol en het belang van de buurtsportcoach door de coronacrisis duidelijker is geworden bij een grote groep mensen.

¹⁰ Hoeijmakers, R. & Kalmthout, J. van (2020). *Gevolgen coronacrisis voor sportverenigingen: onderzoek naar de gevolgen van de beperkende maatregelen in verband met het coronavirus*. Utrecht: Mulier Instituut.

¹¹ Stam, W. van & Heijnen, E. (2020). *De impact van de coronamaatregelen op de werkzaamheden van buurtsportcoaches* (factsheet 2020/14). Utrecht: Mulier Instituut.

3. Binnensport

In dit hoofdstuk is het huidige aanbod en de (normatieve) behoefte aan binnensportaccommodaties in de gemeente Heerhugowaard uiteengezet. Binnensportruimte wordt gezien als de overdekte sportruimte die wordt benut voor de beoefening van meerdere zaalsporten en het geven van bewegingsonderwijs. De accommodaties zijn bijzonder door enerzijds het gebruik voor zowel sport en bewegingsonderwijs en anderzijds dat meerdere sporten gebruik kunnen maken van dezelfde sportvloer door middel van verschillende belijningen. Dat onderscheidt deze binnensportaccommodaties van andere overdekte sportaccommodaties, zoals danszalen, dojo's en turnhallen. Deze overdekte sportaccommodaties kunnen alleen voor één tak van sport gebruikt worden. Kijkend naar de multifunctionele overdekte sportaccommodaties kan een onderscheid gemaakt worden tussen drie typen. Deze indeling is gebaseerd op de oppervlakte van de sportvloer. Van groot naar klein wordt onderscheid gemaakt in sporthallen, sportzalen en gymzalen. In de gemeente Heerhugowaard bevinden zich zes sporthallen, één sportzaal en twaalf gymzalen. Hiernaast bevindt zich in multifunctioneel wijkcentrum de Horst een zaal die onder andere geschikt is voor verschillende denksporten en dans en bevindt zich in sportschool My Healthclub een kleine sporthal geschikt voor diverse sporten.

Tijdens een online bijeenkomst zijn de concept resultaten aan de gebruikers van binnensportaccommodaties gepresenteerd. De opmerkingen van de gebruikers zijn in paragraaf 3.6 verwerkt.

3.1 Aanbod

Sporthallen

Sporthallen hebben een sportvloer van minimaal 40 bij 20 meter. Sporthallen bieden ruimte om zowel trainings- als competitievormen af te werken voor onder andere badminton, basketbal, volleybal, zaalhandbal, zaalhockey, zaalkorfbal, zaalvoetbal en sporten zonder belijning (bijvoorbeeld diverse vechten en verdedigingssporten, gymnastiek, tafeltennis en turnen).

In de gemeente Heerhugowaard staan zes sporthallen, waarvan vier in eigendom van de gemeente zijn. De gemeente heeft de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties bij Heerhugowaard Sport N.V. ondergebracht. De andere twee sporthallen zijn in eigendom van een onderwijsstichting en een dorpshuisstichting en worden ook door deze partijen geëxploiteerd. Vijf sporthallen beschikken over twee scheidingswanden. Door de aanwezigheid van de scheidingswanden kunnen de sporthallen opgedeeld worden in twee of drie zaaldelen. Dit biedt de mogelijkheid om meerdere groepen bewegingsonderwijs te geven of meerdere sporten tegelijk in de hal te beoefenen. Eén sporthal heeft geen scheidingswand (tabel 3.1). In My HealthClub is ook een binnensportruimte aanwezig (afmetingen kleiner dan een sporthal). Enkele handbal-, hockey- en zaalvoetbalverenigingen maken hiervan gebruik, omdat er in andere sporthallen geen ruimte is. Omdat de zaal in My Healthclub afwijkende afmetingen heeft en op lange(re) termijn niet zeker is dat deze ruimte gebruikt kan worden (i.v.m. commerciële verhuur), is deze ruimte niet in het aanbod meegenomen. Vooralsnog is de zaal in My HealthClub 'overloopruimte', omdat de gemeentelijke sporthallen in de piekuren tegen hun verhuurcapaciteit aanzitten.

Tabel 3.1 Sporthallen in gemeente Heerhugowaard in 2020 (afmetingen in meters)

Kerngebied	Accommodatie	Lengte	Breedte	Hoogte	Aantal scheidingswanden
Noord	Deimos	46	34	9	2
	Hectorlaan	44	24	7	2
	Noorderend	55	36	5-9	-
Oud centrum	De Draai	48	28	7	2
	Waardergolf	48	28	7	2
Zuid	Heerhugowaard Zuid	44	24	7	2

Sportzalen

De standaardafmeting van een sportvloer van een sportzaal is 28 bij 22 meter, waarop ruimte wordt geboden voor badminton, basketbal, volleybal en sporten zonder belijning, met mogelijkheden voor competitie en training. Sportzalen kunnen voor andere zaalsporten als trainingsmogelijkheid fungeren.

In de gemeente Heerhugowaard staat één sportzaal, in eigendom van een onderwijsstichting. De sportzaal beschikt over een scheidingswand, waardoor meerdere groepen tegelijk bewegingsonderwijs kunnen volgen of meerdere sporten tegelijk in de hal beoefend kunnen worden (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Sportzalen in de gemeente Heerhugowaard in 2020 (afmetingen in meters)

Kerngebied	Accommodatie	Lengte	Breedte	Hoogte	Aantal scheidingswanden
Noord	Focus	29	21	7	1

Gymzalen

Gymzalen worden primair gebouwd om het bewegingsonderwijs van (basis)scholen te faciliteren. De afmetingen van gymzalen zijn vaak afgeleid uit de afmetingen die zijn opgenomen in de Modelverordening Huisvesting Onderwijs (21 bij 12 meter). Deze afmetingen bieden in principe mogelijkheden voor training en competitie voor badminton, diverse gevechts- en verdedigingsporten en tafeltennis. Gymzalen kunnen in sommige gevallen ook als trainingsmogelijkheden voor andere sporten fungeren.

In de gemeente Heerhugowaard staan in 2020 twaalf gymzalen (tabel 3.3)¹². Negen van de gymzalen zijn in eigendom van de gemeente. De gemeente heeft de exploitatie van de sportaccommodaties in gemeentelijk eigendom bij Heerhugowaard Sport N.V. ondergebracht. De andere gymzalen zijn in eigendom van een onderwijsstichting. Heerhugowaard Sport N.V. exploiteert deze buiten de schooluren.

Tabel 3.3 Gymzalen in de gemeente Heerhugowaard in 2020 (afmetingen in meters)

Kerngebied	Accommodatie	Lengte	Breedte	Hoogte
Noord	Huygens College (locatie Umbriëllaan)	n.b.	n.b.	n.b.
	Rozenhoutstraat	21	12	5,5
Oud centrum	Eikenlaan	21	12	5,5
	Plutolaan	21	12	5,5
	Rembrandtstraat	21	12	5,5
Centrum	De Geul	21	12	5,5
	De Granaat	21	12	5,5
	Jan Glijnisweg	21	12	5,5
	Smaragd	21	12	5,5
	Huygens College (locatie Middenweg, 2 gymzalen)	21	12	5,5
Zuid	Weegbree	21	12	5,5

Naast deze formele binnensportaccommodaties beschikt de gemeente ook nog over een multifunctioneel wijkcentrum de Horst dat voor een deel in de sportbehoefte kan voorzien, bijvoorbeeld voor verschillende denksporten, showdown en dans.

¹² De gymzaal De Dreef is gesloopt. In 2021 komt hiervoor een volwaardige nieuwe gymzaal in de plaats.

Vergelijking DSA

De Database SportAanbod (DSA) omvat alle geregistreerde sportaccommodaties in Nederland (ruim 22.000). Nederland telt volgens de DSA 4.484 gymzalen, 691 sportzalen en 1.547 sporthallen. Dit komt neer op een gemiddelde van 15,2 zaalsporteenheden per 25.000 inwoners. Hierbij is een gymzaal één zaalsporteenheid, een sportzaal telt voor twee zaalsporteenheden en een sporthal telt voor drie zaalsporteenheden.

De sporthallen, sportzaal en gymzalen in Heerhugowaard zijn samen goed voor 32 zaaldelen¹³. Het totale aanbod aan binnensportruimte in Heerhugowaard is daarmee lager dan het Nederlands gemiddelde, maar hoger dan het aanbod in vergelijkbare gemeenten¹⁴ (tabel 3.4). Het aantal sportzalen per 25.000 inwoners is gelijk aan vergelijkbare gemeenten, het aantal sporthallen per 25.000 inwoners is iets hoger dan in vergelijkbare gemeenten. Het aantal gymzalen per 25.000 inwoners is minder dan in vergelijkbare gemeenten en het landelijk gemiddelde.

Tabel 3.4 Benchmark aanbod binnensportruimte gemeente Heerhugowaard in 2020

	<u>Sporthallen</u>		<u>Sportzalen</u>		<u>Gymzalen</u>		<u>Zaalsporteenheden</u>	
	Absoluut	Per 25.000 inwoners	Absoluut	Per 25.000 inwoners	Absoluut	Per 25.000 inwoners	Absoluut	Per 25.000 inwoners
Gemeente Heerhugowaard	6	2,6	1	0,4	12	5,3	32	14,1
VSG-regio Hollands Noorden	81	3,1	23	0,9	169	6,4	458	17,4
Vergelijkbare gemeenten*	113	2,1	21	0,4	315	5,9	696	13,0
Nederland	1.547	2,2	691	1,0	4.484	6,5	10.507	15,2

* Vergelijkbare gemeenten qua stedelijkheid en inwonertal.

Bron: Databestand Sportaanbod (DSA), 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

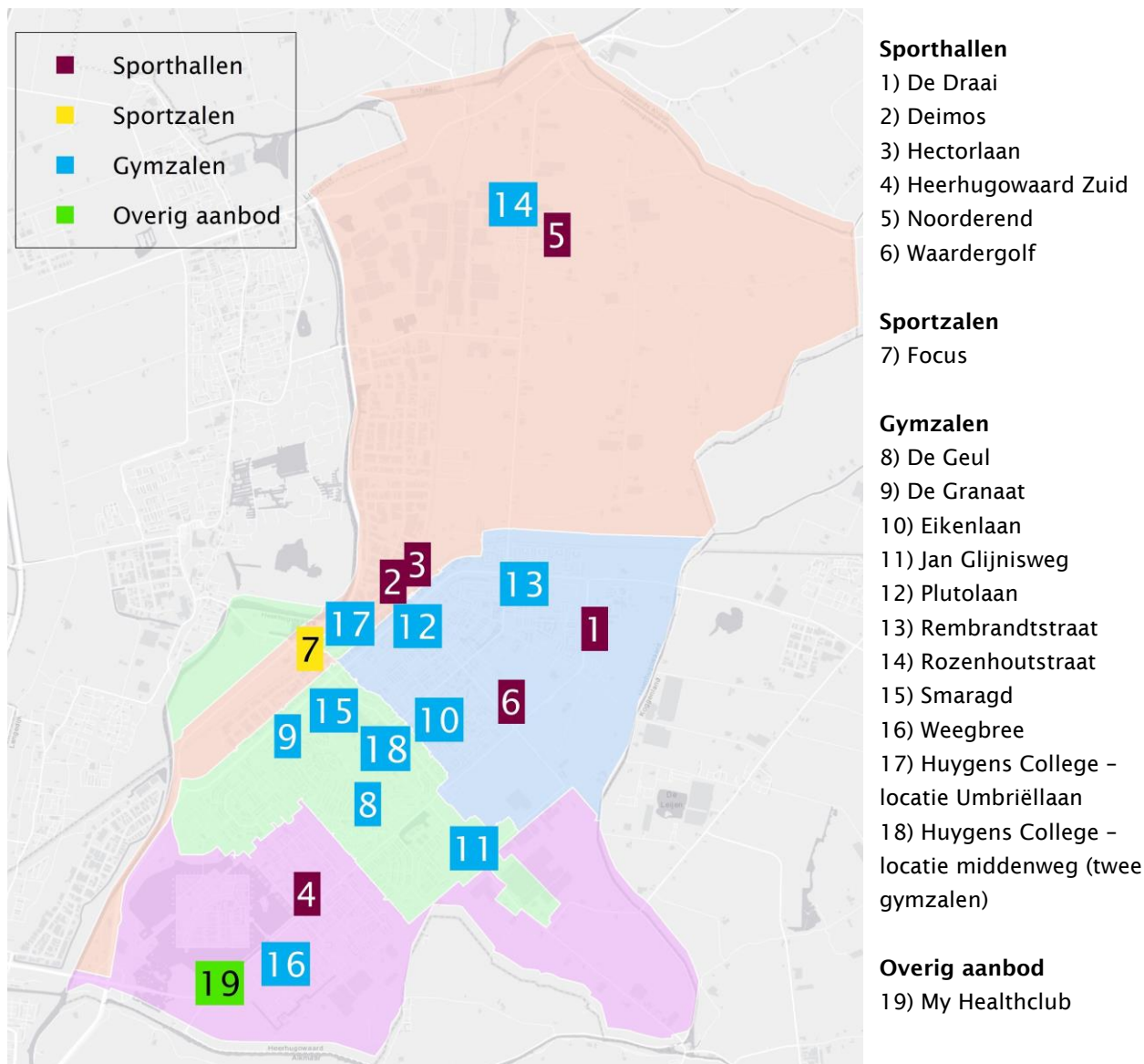
¹³ Zes sporthallen (achttien zaaldelen), één sportzaal (twee zaaldelen) en twaalf gymzalen (twaalf zaaldelen).

¹⁴ Vergelijkbaar qua stedelijkheid en inwoneraantal.

3.2 Ruimtelijke spreiding

De sporthallen en gymzalen staan verspreid over de hele gemeente (kaart 3.1). De enige sportzaal in de gemeente ligt in het westen van de gemeente in kerngebied Centrum.

Kaart 3.1 Binnensportaccommodaties gemeente Heerhugowaard in 2020

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Inwoners

De inwoners van de gemeente Heerhugowaard moeten gemiddeld 1,2 kilometer afleggen naar de dichtstbijzijnde sporthal (tabel 3.5). Dit is minder dan het landelijk gemiddelde van 1,6 kilometer. In Nederlandse gemeenten van 25.000-85.000 inwoners moeten inwoners gemiddeld 400 meter verder reizen naar de dichtstbijzijnde sporthal dan in Heerhugowaard. Alleen in de wijk Buitengebied Zuid, gelegen in het oostelijk deel van kerngebied Zuid, is de gemiddelde reisafstand naar een sporthal in Heerhugowaard fors groter. Zoals kaart 3.1 laat zien, ligt in (de buurt van) deze wijk ook geen sporthal.

Als er gekeken wordt naar zowel sporthallen, sportzalen en gymzalen dan neemt de gemiddelde reisafstand voor iemand uit Heerhugowaard met 500 meter af. Tabel 3.5 laat de gemiddelde reisafstand van inwoners naar binnensportaccommodaties in Heerhugowaard naar kerngebied zien. In bijlage 1 is de gemiddelde reisafstand van inwoners naar binnensportaccommodaties in Heerhugowaard naar wijk weergegeven.

Tabel 3.5 Gemiddelde reisafstand naar dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie, naar type, inwoners kernen gemeente Heerhugowaard in 2020 (in kilometers, gemeten over de weg)

Kerngebied	Sporthal	Sporthal of sportzaal	Sporthal, sportzaal of gymzaal
Noord	1,3	1,3	1,0
Oud Centrum	1,0	0,9	0,6
Centrum	1,5	1,4	0,6
Zuid	0,9	0,9	0,8
Heerhugowaard totaal	1,2	1,1	0,7
* Gemeenten in Nederland met 25.000 - 85.000 inwoners	1,6	n.b.	n.b.
* Nederland	1,6	n.b.	n.b.

* Bron: Poel, H. van der, Wezenberg-Hoenderkamp, K. & Hoekman, R. (red.) (2016). *Sportaccommodaties in Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.

Drie kilometer wordt algemeen beschouwd als de afstand die men bereid is af te leggen voor zijn of haar sportbeoefening¹⁵. Nagenoeg alle inwoners van de gemeente Heerhugowaard wonen binnen drie kilometer van een sporthal in de gemeente (landelijk: 90%). Ruim 80 procent van de inwoners woont binnen één kilometer van een sporthal, sportzaal of gymzaal in Heerhugowaard (tabel 3.6).

Tabel 3.6 Inwoners Heerhugowaard binnen 1, 2 en 3 kilometer van een sporthal, sportzaal of gymzaal in de gemeente (in procenten)

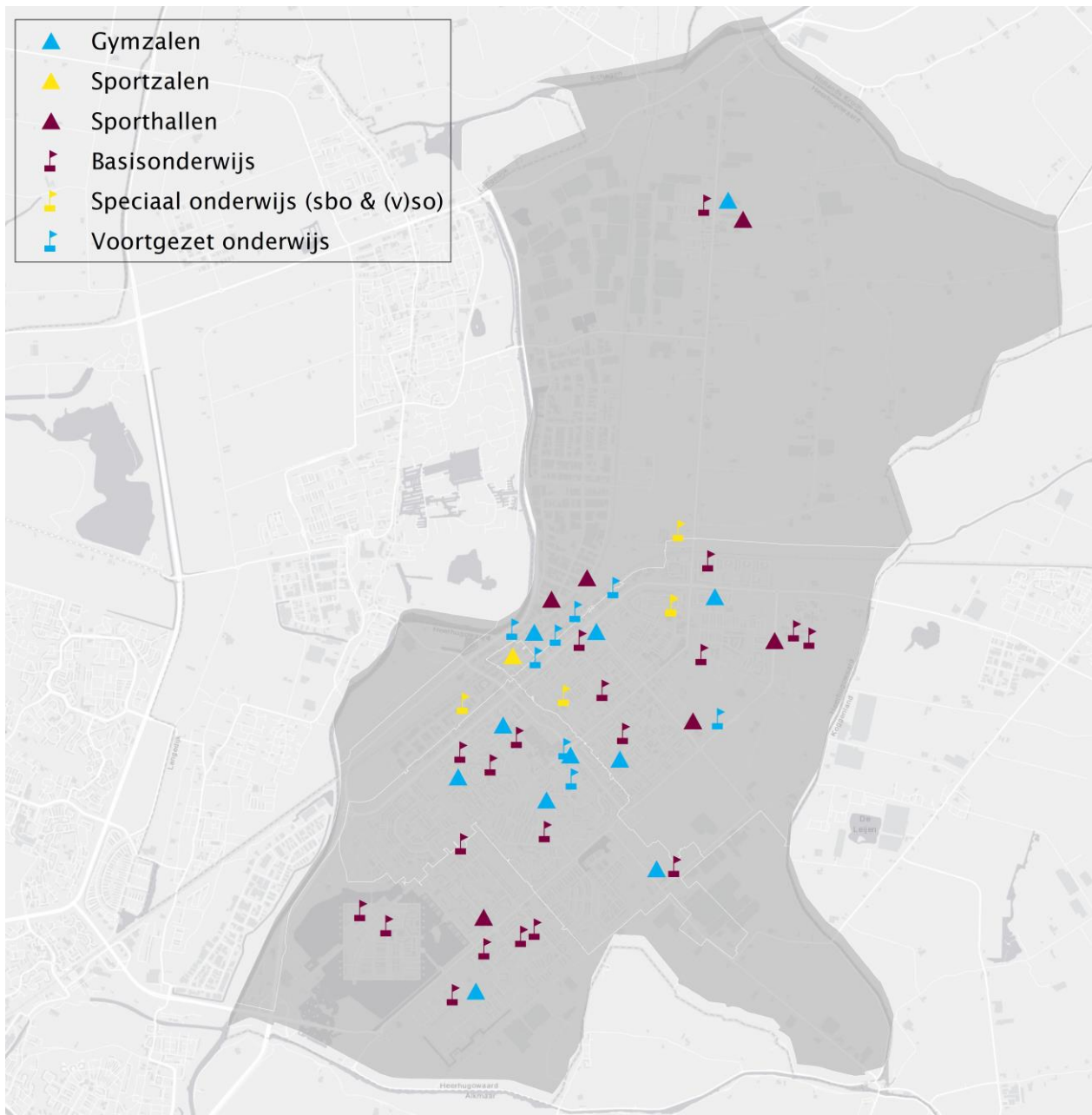
	Sporthal	Sporthal of sportzaal	Sporthal, sportzaal of gymzaal
Percentage inwoners binnen 1 kilometer	37,5	40,8	84,5
Percentage inwoners binnen 2 kilometer	96,4	98,7	99,3
Percentage inwoners binnen 3 kilometer	99,6	99,6	99,8

Onderwijs

De spreiding van de binnensportaccommodaties over Heerhugowaard dient dusdanig te zijn dat de gemeente voldoet aan haar taakstelling om te voorzien in sportruimte voor bewegingsonderwijs. De binnensportaccommodaties waar de scholen hun gymlessen verzorgen, moet binnen een bepaalde afstand van het schoolgebouw te bereiken zijn. In kaart 3.2 zijn de onderwijslocaties en binnensportaccommodaties weergegeven.

¹⁵ Hoekman, R., Hoenderkamp, K., Poel, H. van der, Bakker, S., Romijn, D. & Werff, H. van der (2013). *Sportaccommodaties in beeld*. Utrecht: Mulier Instituut.

Kaart 3.2 Onderwijslocaties en binnensportaccommodaties¹⁶ gemeente Heerhugowaard in 2020

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De normafstand (maximale afstand) die van toepassing is voor een school is 2.000 meter, gemeten als kortste afstand over de weg¹⁷. Als we kijken naar de afstand tot binnensportaccommodaties, voldoen alle scholen (BO, VO, SBO- en (V)SO) in theorie aan de verordening van de gemeente¹⁸ (tabel 3.7, 3.8 en 3.9).

¹⁶ My HealthClub is niet op de kaart opgenomen, omdat deze niet voor bewegingsonderwijs beschikbaar is.

¹⁷ Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Heerhugowaard 1 december 2016.

¹⁸ Er is niet gekeken of door de scholen daadwerkelijk in de dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie bewegingsonderwijs wordt gegeven.

Tabel 3.7 Afstanden van BO-locaties gemeente Heerhugowaard tot dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie (in kilometers, gemeten over de weg)

Kerngebied	School	Binnensportaccommodatie	Afstand
Noord	Sint Josephschool	Rozenhoutstraat	0,1
Oud centrum	De Boomladder	Eikenlaan	0,2
	De Helix	De Draai	0,0
	De Kleine en de Grote Beer	Plutolaan	0,2
	De Nieuwe Draai*	De Draai	1,4
	De Paperclip	Eikenlaan	0,7
	De Zevensprong	Rembrandtstraat	0,7
	P.J. Smitschool	Rembrandtstraat	0,7
Centrum	De Carrousel	De Granaat	0,3
	De Familieschool	Jan Glijnisweg	0,1
	De Fonkelsteen	De Granaat	0,4
	De Vaart	De Geul	0,1
	De Zonnewijzer	Heerhugowaard Zuid	1,0
Zuid	Montessorischool Heerhugowaard	Smaragd	0,0
	Atalanta	Heerhugowaard Zuid	1,5
	De Hasselbraam	Heerhugowaard Zuid	0,6
	De Reflector	Weegbree	1,2
	De Vlindertuin	Heerhugowaard Zuid	0,4
	De Zeppelin	Heerhugowaard Zuid	0,5
	ICBS Columbus	Weegbree	0,0

* De Nieuwe Draai is in augustus 2020 opengegaan.

Tabel 3.8 Afstanden van VO-locaties gemeente Heerhugowaard tot dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie (in kilometers, gemeten over de weg)

Kerngebied	School	Binnensportaccommodatie	Afstand
Noord	Clusius College	Deimos	0,2
	Huygens College - Umbriellaan 3	Huygens College	0,0
	Huygens College - Umbriellaan 6	Huygens College	0,2
	Trinitas College - Johannes Bosco	Hectorlaan	0,0
Oud centrum	Focus	Focus	0,0
	Trinitas College - Han Fortmann	Waardergolf	0,3
Centrum	Huygens College - Middenweg	Huygens College	0,0
	Huygens College - Windmolen	De Geul	0,8

Tabel 3.9 Afstanden van SBO- en (V)SO-locaties gemeente Heerhugowaard tot dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie (in kilometers, gemeten over de weg)

Kerngebied	School	Binnensportaccommodatie	Afstand
Noord	De Spinaker - VSO Transferium	Rembrandtstraat	1,0
	De Spinaker - VSO Het Werk	Focus	0,7
Oud centrum	Antoniusschool	Rembrandtstraat	0,6
	De Spinaker - VSO BAP	Focus	0,7
	Nexus	Rembrandtstraat	0,6

3.3 Behoeft

(Georganiseerde) binnensport

De normatieve behoefte aan sporthallen voor de georganiseerde binnensport wordt aan de hand van de draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen¹⁹ berekend. De draagvlakcijfers houden rekening met de omvang van de bevolking om het aantal benodigde sporthallen en -zalen te bepalen. De normatieve behoefte wordt weergegeven in een bandbreedte, met een minimale en maximale behoefte. Welke behoefte van toepassing is, is afhankelijk van (onder andere) de lokale sportdeelname en het aanbod aan overige (overdekte) sportaccommodaties.

Heerhugowaard

In de gemeente Heerhugowaard bestaat in 2020 voor de (georganiseerde) binnensport een behoefte aan tussen de drie en vier sporthallen en tussen de vier en vijf sportzalen. Het aantal sporthallen in de gemeente is daarmee hoger dan de normatieve behoefte, maar het aantal sportzalen lager. Als we naar de minimale behoefte kijken, dan is het aantal sporthallen voldoende om het tekort aan sportzalen te compenseren. Kijken we naar de maximale behoefte dan kan het aantal sporthallen echter niet voldoende compenseren voor het tekort aan sportzalen. De totale behoefte ligt namelijk tussen de zestien en 21 zaaldelen, terwijl in de gemeente 20 zaaldelen beschikbaar zijn.

Door de verwachte groei van de bevolking in de gemeente Heerhugowaard de komende jaren, neemt de normatieve behoefte aan binnensportaccommodaties toe, waardoor het normatieve overschot in de minimale variant afneemt en het tekort in de maximale variant groeit. In het aanbod is hierbij uitgegaan van de huidige situatie, omdat er geen vastgestelde plannen zijn voor het realiseren van nieuwe binnensportaccommodaties (tabel 3.10).

Tabel 3.10 Vraag-aanbodanalyse sporthallen en sportzalen gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 (o.b.v. Planologische Kengetallen)

Type	Aanbod	Behoeft		Overschot (+) / tekort (-)		
		Min.	Max.	Min.	Max.	
<i>Sporthallen (3 zaaldelen)</i>						
2020	6	3 (2,6)	4 (3,5)	3	2	
2025	6	3 (2,7)	4 (3,6)	3	2	
2030	6	3 (2,8)	4 (3,7)	3	2	
2040	6	3 (2,8)	4 (3,7)	3	2	
<i>Sportzalen (2 zaaldelen)</i>						
2020	1	4 (4,2)	5 (5,2)	-3	-4	
2025	1	5 (4,4)	6 (5,5)	-4	-5	
2030	1	5 (4,4)	6 (5,5)	-4	-5	
2040	1	5 (4,5)	6 (5,6)	-4	-5	
<i>Zaaldelen</i>						
2020	20	16 (16,2)	21 (21,0)	4	-1	
2025	20	17 (16,9)	22 (21,8)	3	-2	
2030	20	17 (17,1)	22 (22,1)	3	-2	
2040	20	18 (17,3)	23 (22,3)	2	-3	

¹⁹ De Planologische Kengetallen (2002) betreft een bundel van vier delen met kengetallen die betrekking hebben op de planologie is uitgegeven door Kluwer.

Kerngebieden

Inwoners die in een bepaalde wijk wonen, maken niet per definitie gebruik van een sportaccommodatie die zich in dezelfde wijk (of gemeente) bevindt. Sporthallen en sportzalen hebben dus een verzorgingsgebied dat groter is dan de wijk of gemeente waarin ze staan. Om toch inzicht te geven in waar in de gemeente Heerhugowaard behoefte aan binnensportaccommodaties bestaat en in de toekomst gaat bestaan, is de behoefte aan sporthallen- en zalen uitgesplitst naar kerngebied. De normatieve behoefte blijft, ondanks de verwachte bevolkingsgroei, voor alle gebieden nagenoeg gelijk tot 2040 (tabel 3.11).

Tabel 3.11 Vraag aanbod-analyse sporthallen en sportzalen gebieden gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 (o.b.v. Planologische Kengetallen)

Gebied	Jaar	Sporthallen			Sportzalen			Zaaldelen		
		Aanbod	Behoefte		Aanbod	Behoefte		Aanbod	Behoefte	
			Min.	Max.		Min.	Max.		Min.	Max.
Noord	2020	3	0 (0,2)	0 (0,2)	1	1 (0,3)	1 (0,4)	11	1 (1,1)	2 (1,4)
	2025	3	0 (0,2)	0 (0,2)	1	1 (0,3)	1 (0,4)	11	1 (1,2)	2 (1,5)
	2030	3	0 (0,2)	0 (0,2)	1	1 (0,3)	1 (0,4)	11	1 (1,2)	2 (1,5)
	2040	3	0 (0,2)	1 (0,3)	1	1 (0,3)	1 (0,4)	11	1 (1,2)	2 (1,5)
Oud centrum	2020	2	1 (0,9)	1 (1,1)	-	2 (1,4)	2 (1,7)	6	6 (5,3)	7 (6,9)
	2025	2	1 (0,9)	1 (1,2)	-	2 (1,4)	2 (1,8)	6	6 (5,6)	7 (7,2)
	2030	2	1 (1,0)	2 (1,3)	-	2 (1,6)	2 (1,9)	6	6 (6,0)	8 (7,8)
	2040	2	1 (1,0)	2 (1,3)	-	2 (1,6)	2 (2,0)	6	6 (6,2)	8 (8,0)
Centrum	2020	-	1 (0,9)	2 (1,3)	-	2 (1,5)	2 (1,9)	-	6 (5,9)	8 (7,6)
	2025	-	1 (1,0)	2 (1,3)	-	2 (1,6)	2 (2,0)	-	6 (6,1)	8 (7,9)
	2030	-	1 (1,0)	2 (1,3)	-	2 (1,6)	2 (1,9)	-	6 (6,0)	8 (7,8)
	2040	-	1 (1,0)	2 (1,3)	-	2 (1,5)	2 (1,9)	-	6 (6,0)	8 (7,7)
Zuid	2020	1	1 (0,6)	1 (0,9)	-	1 (1,0)	2 (1,3)	3	4 (4,0)	5 (5,1)
	2025	1	1 (0,7)	1 (0,9)	-	1 (1,0)	2 (1,3)	3	4 (4,0)	5 (5,2)
	2030	1	1 (0,6)	1 (0,8)	-	1 (1,0)	2 (1,3)	3	4 (3,9)	5 (5,1)
	2040	1	1 (0,6)	1 (0,8)	-	1 (1,0)	2 (1,3)	3	4 (3,9)	5 (5,0)

Bewegingsonderwijs

De behoefte aan gymzalen komt voort uit de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente. Het bewegingsonderwijs is een verplicht vak in het (speciaal) basisonderwijs en (speciaal) voortgezet onderwijs. Bij het huidige gebrek aan landelijke wettelijke normen, zijn scholen echter vrij om meer of minder bewegingsonderwijs te geven dan waar zij volgens de gemeentelijke verordening aanspraak op kunnen maken.

Amendement Heerema/Van Nispen

De tweede kamer heeft in februari 2020 het amendement Heerema/Van Nispen aangenomen, waarmee bovenstaande situatie zal veranderen. Scholen in het primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs) worden vanaf 2023 verplicht om hun leerlingen wekelijks minimaal twee klokuren bewegingsonderwijs te geven. De uitwerking van dit amendement, en de gevolgen voor de

ruimtebehoefte, is op dit moment nog erg onzeker. Om deze reden zal hieronder nog uitgegaan worden van de gemeentelijke beleidsverordening.

De scholen voor het primair onderwijs in Heerhugowaard hebben in totaal 221 klokuren bij de gemeente aangevraagd om wekelijks in een (gemeentelijke) binnensportruimte te laten plaatsvinden. Uitgaande van een capaciteit van 26 klokuren per zaaldeel²⁰, zijn voor het basisonderwijs minimaal negen zaaldelen nodig. Voor het speciaal basisonderwijs is de behoefte aan zaaldelen voor bewegingsonderwijs één zaaldeel en de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs hebben een behoefte aan vier zaaldelen. De norm voor het bewegingsonderwijs is in het voortgezet onderwijs ruimer dan in andere typen onderwijs (40 klokuren per zaaldeel). De scholen voor voortgezet onderwijs hebben bij elkaar behoefte aan twaalf zaaldelen. In totaal hebben de scholen in de gemeente Heerhugowaard behoefte aan 26 zaaldelen voor bewegingsonderwijs. Met een aanbod van 32 zaaldelen wordt daar in theorie aan voldaan (tabel 3.12). Hierbij wordt geen rekening gehouden met de spreiding van het aanbod (paragraaf 3.2).

Tabel 3.12 Benodigd aantal zaaldelen t.b.v. bewegingsonderwijs gemeente Heerhugowaard in 2020

Type	Klokuren ^A	Benodigde zaaldelen	Aanbod
Basisonderwijs	221	9	
Speciaal basisonderwijs	14	1	
(Voortgezet) speciaal onderwijs	83	4	
Voortgezet onderwijs	461	12	
Totaal	778	26	32

^A Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

De komende jaren zal het aantal leerlingen in het basisonderwijs licht toenemen, maar het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs licht afnemen. Gezien het aantal zaaldelen in de gemeente, is er ook in de toekomst theoretisch voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs binnen de gemeente (tabel 3.13).

Tabel 3.13 Benodigd aantal zaaldelen t.b.v. bewegingsonderwijs gemeente Heerhugowaard in 2034

Type	Klokuren ^A	Benodigde zaaldelen	Aanbod
Basisonderwijs	239	10	
Speciaal basisonderwijs	^B 16	1	
(Voortgezet) speciaal onderwijs	^B 67	3	
Voortgezet onderwijs	432	11	
Totaal	754	25	33^C

^A Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

^B Prognose voor SBO loopt tot 2023.

^C In 2021 wordt de nieuwe gymzaal De Dreef gebouwd.

²⁰ De capaciteit van een lokaal bewegingsonderwijs bedraagt 26 klokuren voor het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs en 40 klokuren voor het voortgezet onderwijs.

3.4 Gebruik

Naast de behoefte op basis van de kengetallen uit de vorige paragraaf is ook het daadwerkelijke gebruik van de accommodaties geanalyseerd. Van vijf sporthallen, één sportzaal en negen gymzalen zijn hiervoor verhuuroverzichten over het jaar 2019 door de gemeente aangeleverd. In deze paragraaf wordt gekeken naar het gebruik van deze binnensportaccommodaties.

Om te bepalen of het gebruik van de gemeentelijke binnensportaccommodaties in Heerhugowaard hoog of laag is, is een benchmark met het gebruik van gemeentelijke binnensportaccommodaties in vergelijkbare gemeenten opgesteld.

Jaargebruik

De behoefte aan binnensportruimte verschilt doorgaans per dag en per tijdsblok. Tussen 08:00 uur en 16:00 uur vindt doordeweeks het meeste bewegingsonderwijs plaats. Na 16:00 uur zijn de ruimtes tot 23:00 uur veelal beschikbaar voor de (georganiseerde) binnensport, waarbij de uren tussen 19:00 uur en 21:00 uur het meest gewild zijn bij de verenigingen. In het weekend vinden tussen 09:00 uur en 21:00 uur de zaalcompetities of andere activiteiten plaats.

In tabel 3.14 staat het totale jaargebruik in gewogen uren²¹ van de sporthallen, sportzaal en gymzalen naar doeleinde in 2019. De sporthallen in Heerhugowaard werden in 2019 gemiddeld circa 2.330 uur gebruikt. De gemiddelde jaarbezetting (maandag t/m zondag; van 08:00 tot 23:00 uur) van de sporthallen bedroeg 43 procent. Het gemiddelde jaargebruik van de sporthallen in de benchmark bedraagt 1.765 uur, de gemiddelde jaarbezetting bedraagt 32 procent.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF hebben een richtlijn voor de bouw en exploitatie van sporthallen op basis van jaargebruik in uren. De VNG adviseert dat voor de bouw en exploitatie van een sporthal een totale minimale behoefte van 1.600 uur per jaar moet bestaan. NOC*NSF adviseert een minimale behoefte van 1.400 uur per jaar voor sportgebruik. In Heerhugowaard voldoen alle vijf de sporthallen, waarvan de verhuuroverzichten aangeleverd zijn, aan de VNG-richtlijn. Geen enkele sporthal voldoet aan de NOC*NSF richtlijn (tabel 3.14). Van de sporthallen in de benchmark voldoet 70 procent aan de VNG-richtlijn, 30 procent voldoet aan de NOC*NSF-richtlijn.

²¹ Het gewogen aantal bezette uren is het aantal bezette uren gecorrigeerd met een deelfactor. Dit betekent dat als de helft van een sporthal bezet is deze uren voor de helft meegenomen worden in het totaal aantal bezette uren.

Tabel 3.14 Jaargebruik sporthallen, sportzaal en gymzalen gemeente Heerhugowaard in 2019 (in uren en procenten)

Accommodatie	Sport en overig	Onderwijs	Totaal	Jaarbezetting	VNG-richtlijn (≥ 1.600 uur totaal)	NOC*NSF (≥ 1.400 uur sport)
<i>Sporthallen</i>						
De Draai	1.144	863	2.007	37%	Voldoet	Voldoet niet
Deimos	1.118	1.188	2.306	42%	Voldoet	Voldoet niet
Hectorlaan	534	1.860	2.394	44%	Voldoet	Voldoet niet
Heerhugowaard Zuid	1.028	1.059	2.087	38%	Voldoet	Voldoet niet
Waardergolf	1.286	1.563	2.849	52%	Voldoet	Voldoet niet
<i>Sportzaal</i>						
Focus	895	^ n.b.	895	-	n.v.t.	n.v.t.
<i>Gymzalen</i>						
De Geul	447	706	1.152	21%	n.v.t.	n.v.t.
De Granaat	365	1.004	1.369	25%	n.v.t.	n.v.t.
Eikenlaan	717	916	1.633	30%	n.v.t.	n.v.t.
Jan Glijnisweg	340	1.144	1.484	27%	n.v.t.	n.v.t.
Plutolaan	351	927	1.277	23%	n.v.t.	n.v.t.
Rembrandtstraat	395	508	904	17%	n.v.t.	n.v.t.
Rozenhoutstraat	91	464	555	10%	n.v.t.	n.v.t.
Smaragd	319	524	843	15%	n.v.t.	n.v.t.
Weegbree	870	1.176	2.046	37%	n.v.t.	n.v.t.

^ Gebruiksuren bewegingsonderwijs zijn niet bekend. De jaarbezetting kan hierdoor niet worden berekend.

De gymzalen in Heerhugowaard werden in 2019 gemiddeld circa 1.251 uur gebruikt. De gemiddelde jaarbezetting (maandag t/m zondag; van 08:00 tot 23:00 uur) van de gymzalen bedroeg 23 procent. De jaarbezetting van de gymzalen varieert tussen de 10 en 37 procent. Het gemiddelde jaargebruik van de gymzalen in de benchmark bedraagt 1.264 uur, de gemiddelde jaarbezetting bedraagt 23 procent.

Bezetting

De behoefte aan binnensportruimte, met name aan sporthallen, varieert gedurende het seizoen. Zaalcompetities van 'veldsporten' (bv. hockey en korfbal) vinden alleen plaats gedurende de wintermaanden en het bewegingsonderwijs vindt buiten de wintermaanden (deels) op sportvelden plaats. Het gebruik van de sportzalen en gymzalen varieert beduidend minder gedurende het jaar.

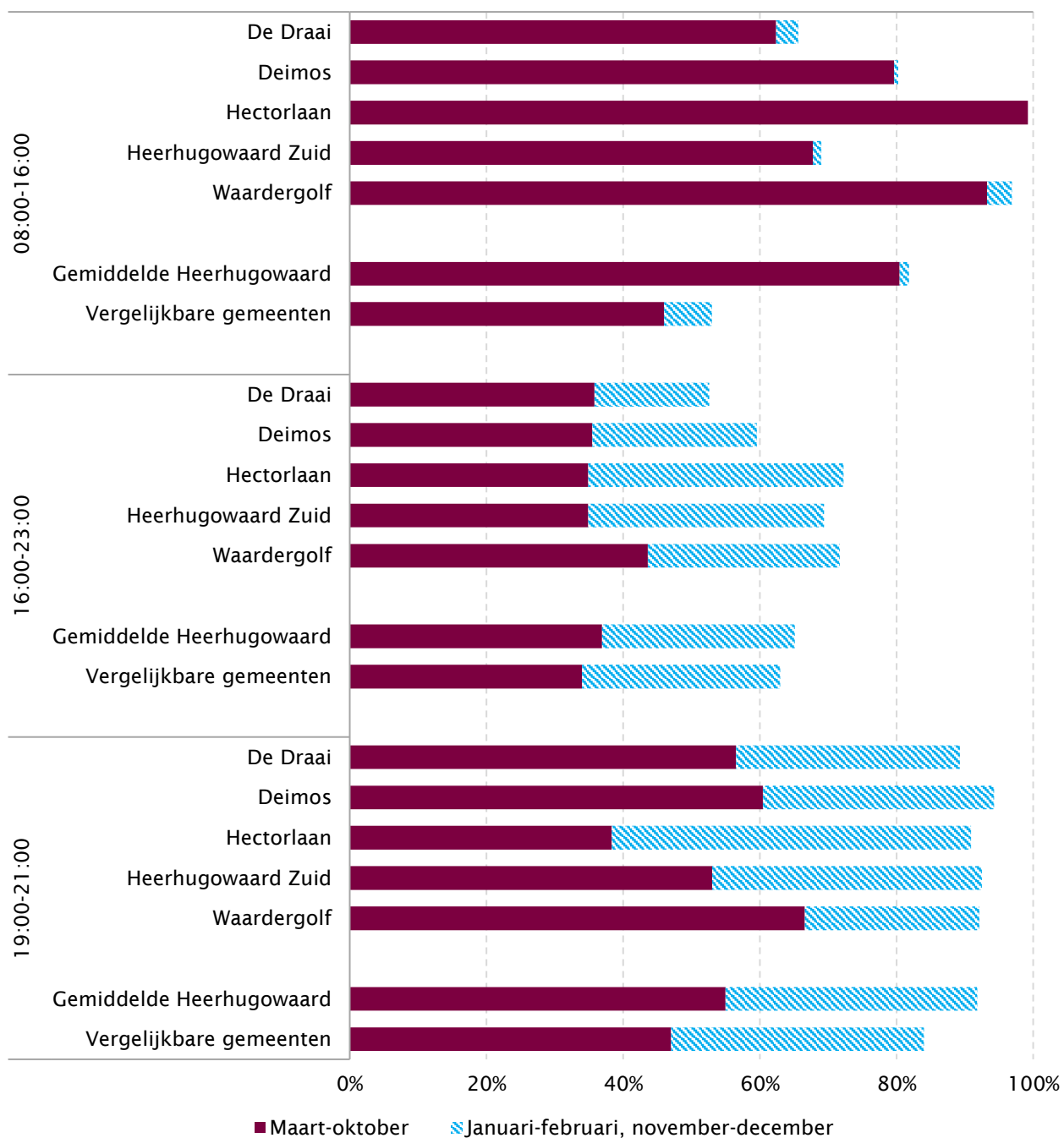
Om de variatie gedurende het jaar inzichtelijk te maken, wordt in dit hoofdstuk onderscheid gemaakt in het gebruik in de wintermaanden (januari-februari, november-december) en de overige maanden (maart-oktober). De reguliere vakanties (voorjaars-, mei-, zomer-, herfst-, kerstvakantie) en feestdagen zijn daarbij buiten beschouwing gelaten.

Sporthallen

In figuur 3.1 is de gemiddelde doordeweekse bezetting van de sporthallen in Heerhugowaard weergegeven voor verschillende tijdsblokken en tijdens verschillende perioden. De sporthallen in Heerhugowaard zijn doordeweeks overdag (08:00-16:00 uur) buiten de wintermaanden voor 80 procent van de tijd in gebruik. In de wintermaanden zijn de sporthallen iets drukker bezet dan daarbuiten. De doordeweekse bezetting overdag is in de wintermaanden 82 procent.

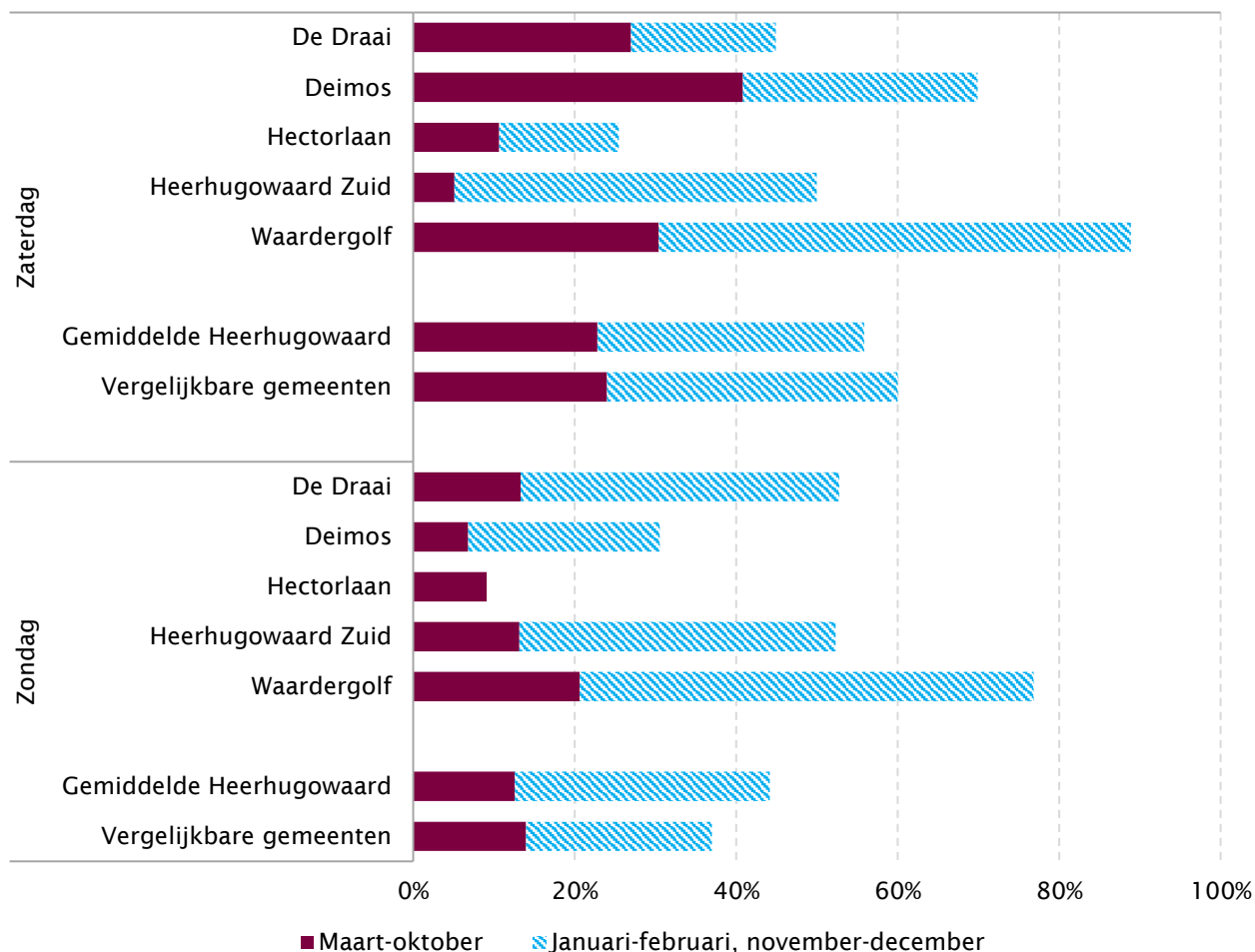
In de namiddag en avond (16:00-23:00 uur) is de bezetting van de sporthallen zowel buiten de wintermaanden (37%) als tijdens de wintermaanden (65%) lager dan overdag. Tussen 19:00-21:00 uur is de gemiddelde bezetting van de sporthallen 55 procent buiten de wintermaanden. In de wintermaanden is in dit tijdvak de bezetting met 92 procent het hoogst.

Figuur 3.1 Gemiddelde doordeweekse bezetting sporthallen gemeente Heerhugowaard naar tijdsblok en periode in 2019

Op zaterdagen (09:00-18:00 uur) zijn de sporthallen buiten de wintermaanden gemiddeld voor 23 procent van de tijd in gebruik. In de wintermaanden zijn de sporthallen gemiddeld voor 56 procent van de tijd bezet. Op zondagen (09:00-18:00 uur) is de gemiddelde bezettingsgraad een stuk lager dan op zaterdag (13% buiten de wintermaanden en 44% tijdens de wintermaanden) (figuur 3.2).

Figuur 3.2. Gemiddelde bezetting op weekenddagen tussen 09:00 en 18:00 uur sporthallen gemeente Heerhugowaard naar periode in 2019

Gedetailleerde verhuuroverzichten van sporthal Noorderend zijn niet bekend, waardoor deze sporthal niet is meegenomen in bovenstaande bezettingsanalyses. De beschikbare uren voor komend seizoen in deze sporthal zijn globaal echter wel bekend. Kijkend naar de nog beschikbare uren zien we dat er in sporthal Noorderend tijdens de piekuren (doordeweeks van 19:00 tot 21:00 uur) in de wintermaanden ook nauwelijks ruimte meer vrij is. In de wintermaanden, tijdens het zaalhandbalseizoen, is de hal ook overdag op zaterdag bezet. Overdag, vooral in de middag, en buiten de wintermaanden is er nog wel ruimte voor extra gebruik.

Sportzalen

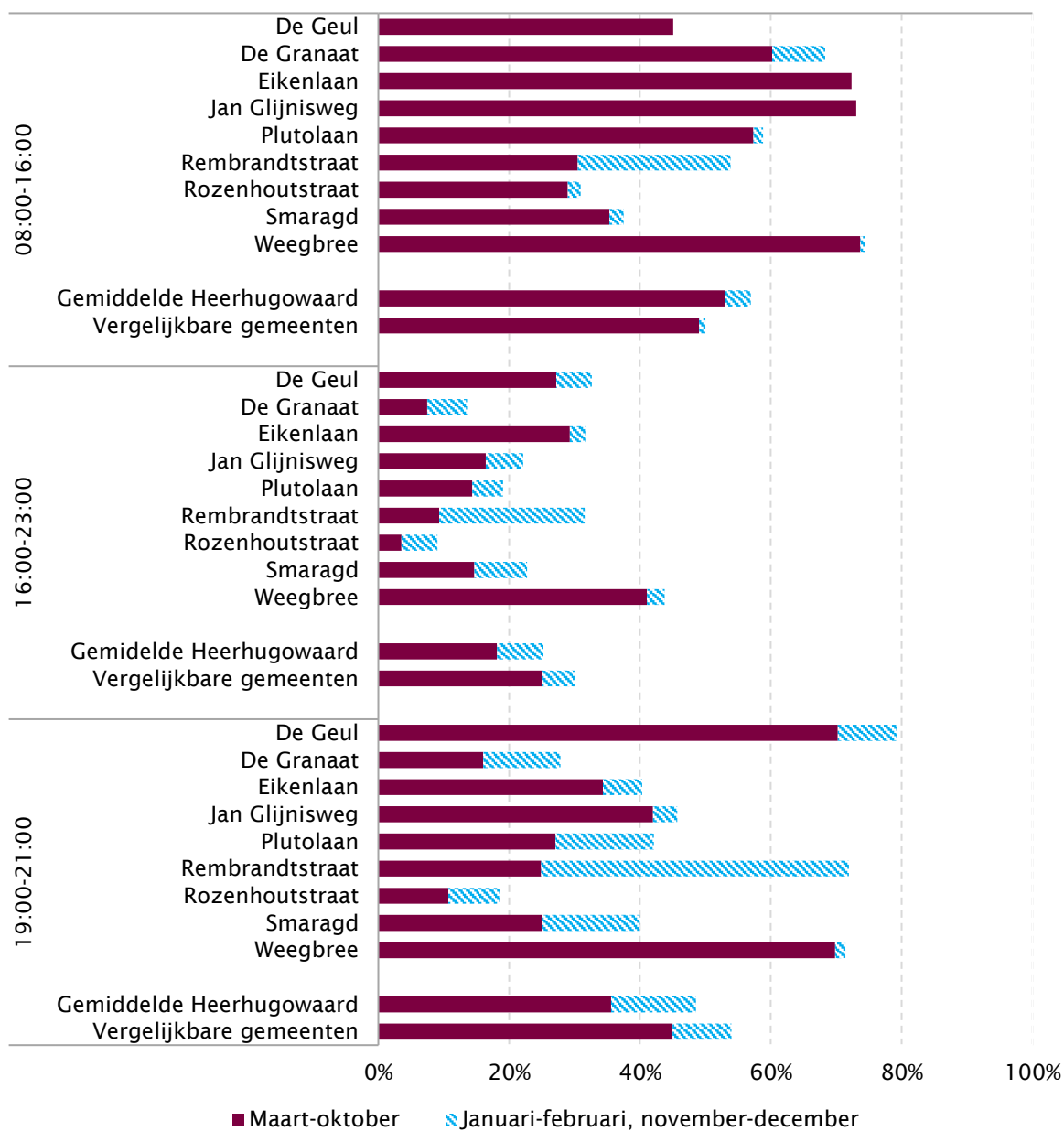
Doordat voor sportzaal Focus de gebruiksuren van bewegingsonderwijs niet bekend zijn, is de doordeweekse bezetting tussen 08:00-16:00 uur niet berekend. In de namiddag en avond (16:00-23:00 uur) is de bezetting van de sportzaal 49 procent in de periode tussen maart en oktober en 55 procent tijdens de wintermaanden. Tussen 19:00-21:00 uur is de gemiddelde bezetting van de sportzaal het hoogst. De gemiddelde bezetting is in dat tijdsblok buiten de wintermaanden 71 procent en in wintermaanden 82 procent.

Op zaterdagen (09:00-18:00 uur) is de bezetting buiten de wintermaanden 45 procent en in de wintermaanden 39 procent. Op zondagen wordt de sportzaal nagenoeg niet gebruikt.

Gymzalen

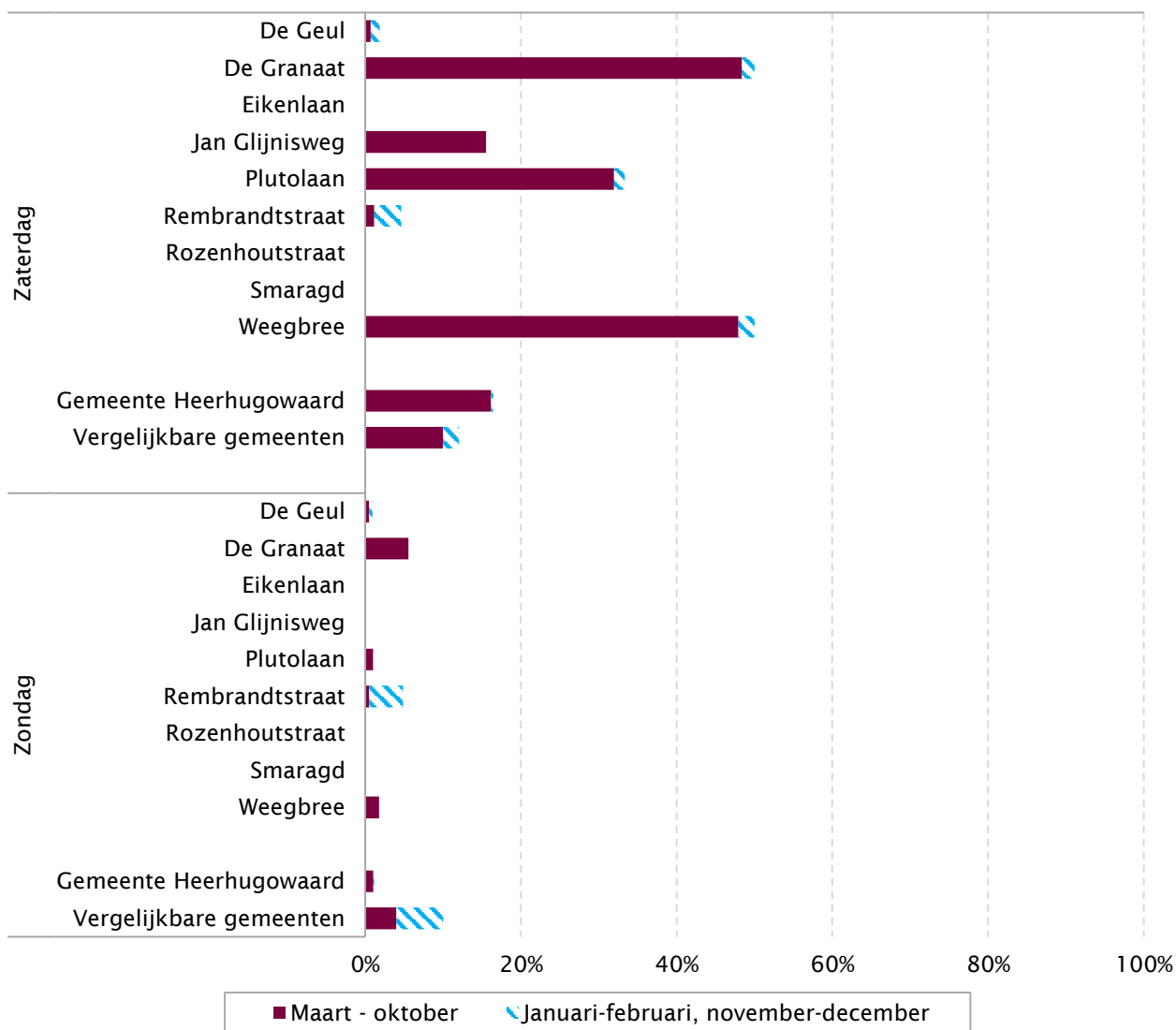
In figuur 3.3 is de gemiddelde doordeweekse bezetting van de gymzalen in Heerhugowaard weergegeven voor verschillende tijdsblokken en perioden. De meeste gymzalen worden voornamelijk voor bewegingsonderwijs gebruikt, waardoor de bezettingsgraad doordeweeks een stuk hoger ligt dan in het weekend. De hoogste gemiddelde bezetting van de gymzalen is overdag tussen 08:00-16:00 uur. Er is niet veel verschil tussen de wintermaanden en de maanden daarbuiten (respectievelijk 57% en 53%). In de namiddag en avond (16:00-23:00 uur) ligt de bezettingsgraad lager. De gymzalen worden dan buiten de wintermaanden voor 18 procent van de tijd bezet en in de wintermaanden voor 25 procent van de tijd.

Figuur 3.3. Gemiddelde doordeweekse bezetting gymzalen gemeente Heerhugowaard naar tijdsblok en periode in 2019

In het weekend staan veel van de gymzalen leeg (figuur 3.4). Dit zorgt op zaterdagen (09:00-18:00 uur) voor een gemiddelde bezetting van 16 procent; zowel tijdens de wintermaanden als daarbuiten. Op de zondagen zorgt dit, tijdens en buiten de wintermaanden, voor een gemiddelde bezetting van één procent.

Figuur 3.4. Gemiddelde bezetting op weekenddagen tussen 09:00 en 18:00 uur gymzalen gemeente Heerhugowaard naar periode in 2019

3.5 Gebruikersbevraging

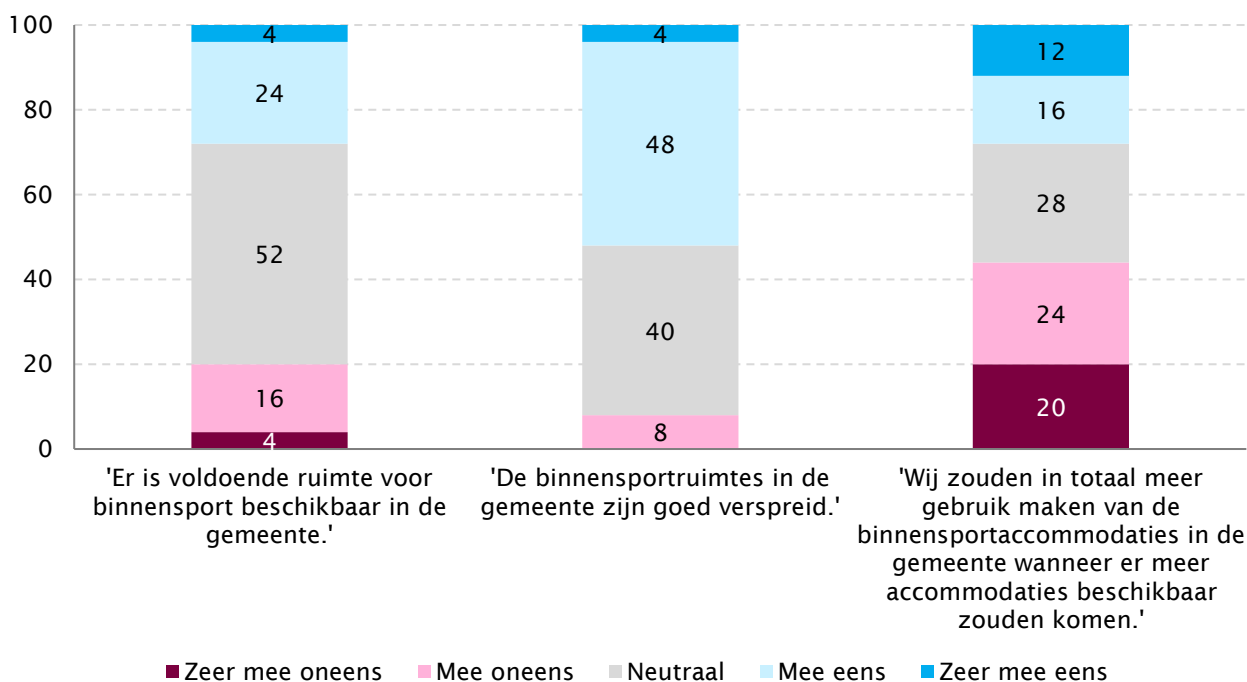
De sportverenigingen en scholen gevestigd in de gemeente Heerhugowaard zijn benaderd voor het invullen van een online gebruikersbevraging. In totaal hebben 26 sportverenigingen en vijftien scholen de gebruikersbevraging ingevuld.

Sportverenigingen

Het merendeel van de sportverenigingen in de gemeente Heerhugowaard die actief zijn in een binnensportaccommodatie, is van mening dat het huidige aanbod aan binnensportruimte voldoende is, of staat hier neutraal tegenover (80%, figuur 3.5). De knelpunten die hierbij benoemd worden, hangen samen met sporten die zowel een veld- als zaalcompetitie hebben en in de wintermaanden moeilijk voldoende ruimte voor trainingen en wedstrijden vinden. Over de spreiding van de binnensportruimte over de gemeente is slechts een enkele vereniging ontevreden.

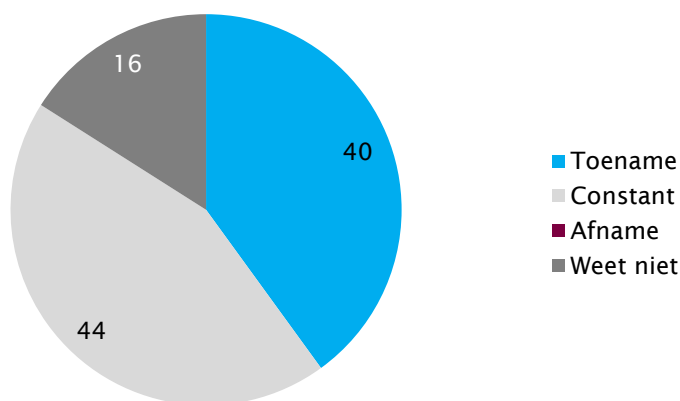
Zeven sportverenigingen geven aan dat, indien het aanbod aan binnensportruimte in de gemeente uitgebreid wordt, zij in totaal meer uren zullen gaan afnemen (figuur 3.5). Vijf van deze verenigingen wensen in de wintermaanden meer ruimte voor trainingen en/of wedstrijden. Op de vraag of sportverenigingen gebruik willen maken van een andere binnensportaccommodatie dan in het seizoen 2019/'20 gebruikt wordt, geven slechts twee verenigingen bevestigend antwoord (niet in figuur).

Figuur 3.5 Reactie sportverenigingen die gebruikmaken van een of meerdere binnensportaccommodaties op diverse stellingen rondom de binnensportruimte in de gemeente Heerhugowaard in 2020 (in procenten)

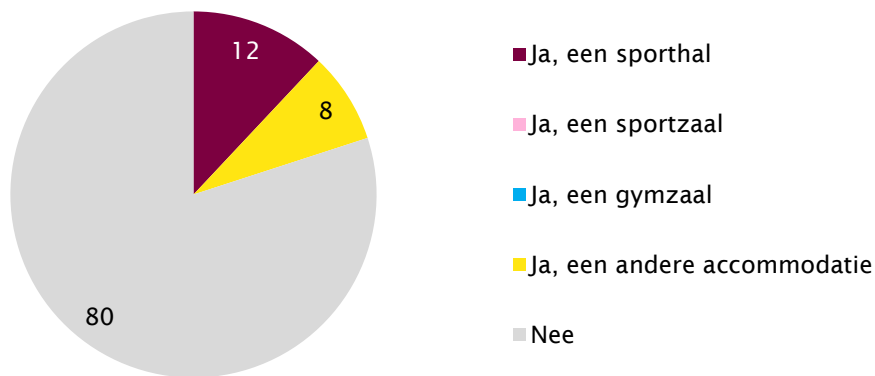
De meeste sportverenigingen verwachten dat hun behoefte aan binnensportruimte in de komende tien jaar stabiel zal blijven of zal toenemen (figuur 3.6). Vijf sportverenigingen die een toename verwachten zijn jaarrond in een binnensportruimte actief. De andere vijf sportverenigingen die een toename verwachten maken (vooral) in de wintermaanden gebruik van binnensportruimte.

Figuur 3.6 Volgens de sportverenigingen in de gemeente Heerhugowaard verwachte ontwikkeling in behoefte aan binnensportruimte in de komende vijf tot tien jaar in 2020 (in procenten)

De meeste sportverenigingen missen geen binnensportruimte in de gemeente (80%; figuur 3.7). Enkele verenigingen missen een extra sporthal, multifunctionele ruimte of sport specifieke hal (handbalhal).

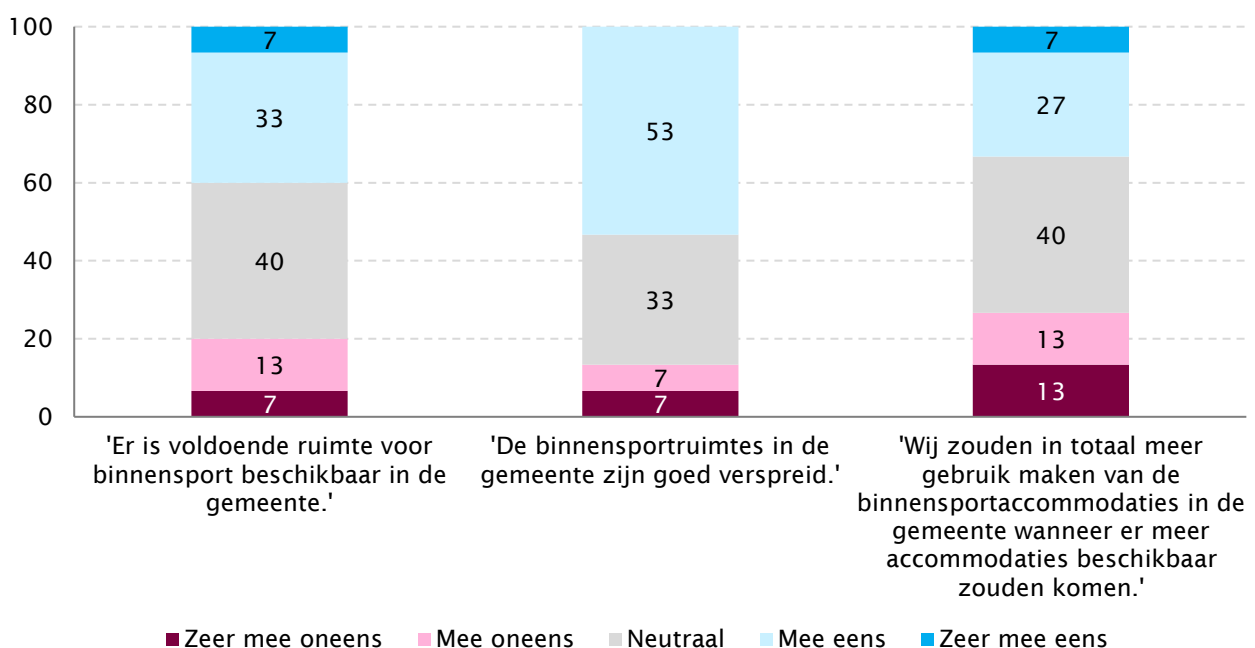
Figuur 3.7 Reactie sportverenigingen die gebruikmaken van een of meerdere binnensportaccommodaties op de stelling of zij binnensportaccommodaties in Heerhugowaard missen in 2020 (in procenten)

Scholen

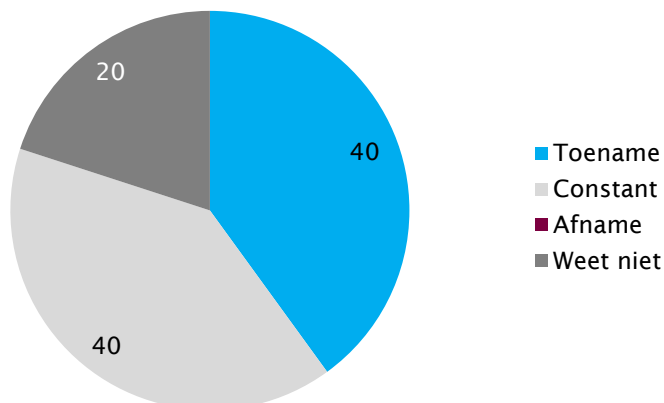
Het merendeel van de scholen in de gemeente Heerhugowaard die actief zijn in een binnensportaccommodatie, is van mening dat het huidige aanbod aan binnensportruimte voldoende is, of staat hier neutraal tegenover (80%, figuur 3.8). Vier scholen (26%) geven aan dat ze meer gebruik zouden maken van binnensportaccommodaties als die beschikbaar zouden zijn. Twee scholen geven aan dat binnensportruimte nabij school gemist wordt. Een aantal scholen betwijfelt of in de toekomst voldoende ruimte beschikbaar zal zijn, bijvoorbeeld doordat er meer bewegingsonderwijs gegeven gaat (moet) worden of door het overgaan van meer scholen naar het continurooster.

Figuur 3.8 Reactie scholen die gebruikmaken van een of meerdere binnensportaccommodaties op diverse stellingen rondom de binnensportruimte in de gemeente Heerhugowaard in 2020 (in procenten)

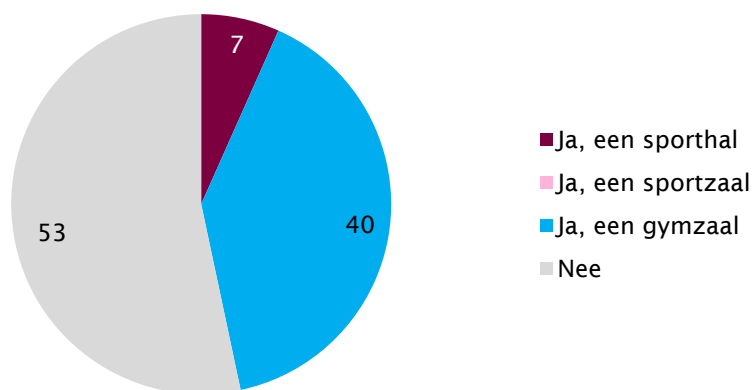
De meeste scholen verwachten dat hun behoefte aan binnensportruimte in de komende tien jaar stabiel zal blijven of zal toenemen (figuur 3.9). Geen enkele school verwacht een afname van de benodigde binnensportruimte.

Figuur 3.9 Volgens de scholen in de gemeente Heerhugowaard verwachte ontwikkeling in behoefte aan binnensportruimte in de komende vijf tot tien jaar in 2020 (in procenten)

53 procent van de scholen mist geen binnensportruimte in de gemeente (figuur 3.10). Zes scholen geven echter aan een gymzaal te missen; één school mist een sporthal.

Figuur 3.10 Reactie scholen die gebruikmaken van een of meerdere binnensportaccommodaties op de stelling of zij binnensportaccommodaties in Heerhugowaard missen in 2020 (in procenten)

3.6 Verenigingen aan het woord

De concept uitkomsten van dit onderzoek zijn tijdens een online bijeenkomst gepresenteerd aan de sportverenigingen die gebruikmaken van de binnensportaccommodaties in de gemeente Heerhugowaard. Het doel van deze bijeenkomst was om de uitkomsten te presenteren en toe te lichten, maar ook om aanvullend ervaringen van verenigingen op te halen zodat de resultaten beter in context geplaatst kunnen worden. De sportverenigingen hebben op deze manier de mogelijkheid gekregen om te vertellen of ze zich

herkennen in het geschetste beeld en ideeën aan te dragen voor oplossingen over hoe de toekomstige vraag aan sportruimte opgevangen kan worden.

De bijeenkomst voor de binnensport werd bijgewoond door drie verenigingen en Heerhugowaard Sport²². De aanwezige verenigingen geven aan zich te kunnen vinden in de uitkomsten van het onderzoek. Ze herkennen zich voornamelijk in het tekort aan beschikbare uren in de sporthallen op de gewenste momenten. Hieronder wordt kort per vereniging de inbreng tijdens de bijeenkomst besproken.

Gymvereniging SiU

De gymvereniging SiU geeft aan dat ze minder uren kunnen huren in gemeentelijke binnensportaccommodaties dan ze nodig hebben. Sinds twee jaar wijkt de vereniging daarom uit naar een andere accommodatie (bij tennisvereniging Heerhugowaard), waar nu twee derde tot drie vierde van de uren plaatsvinden. Hiernaast heeft de vereniging voor wedstrijden en toernooien behoefte om een ruimte een heel weekend te kunnen huren. Met de huidige ruimte die beschikbaar is, komen ze aan het limiet van het aantal leden. Een eigen accommodatie, die permanent gebruikt zou kunnen worden en waar de attributen van de vereniging kunnen blijven staan, wordt als de meest ideale oplossing aangedragen door de vereniging.

KSV handbal

Handbalvereniging KSV geeft tijdens de bijeenkomst aan dat ze een groeiende vereniging zijn, met onder andere zowel topsport, breedtesport als een g-team. De vereniging zou meer uren sporthallen willen huren dan momenteel mogelijk is, om zo de sportieve ambitie in te kunnen vullen waarvoor meer trainingsuren gemaakt dienen te worden. De vereniging wil ook graag invulling kunnen geven aan andere activiteiten uit het Sportakkoord, zoals bijvoorbeeld walking handbal. Het aanbieden van meer trainingsuren en het organiseren van andere activiteiten/vormen is in de huidige situatie niet mogelijk op de gewenste uren. De vereniging huurt momenteel drie avonden in de week de sporthal in My Healthclub, omdat er in de andere sporthallen geen uren meer beschikbaar zijn. Hiernaast vinden er voor de F-jeugd ook steeds meer toernooien plaats, waarvoor ze in het weekend een halve dag over een sporthal dienen te beschikken. De vereniging ziet een duidelijke tendens bij omliggende verenigingen dat de verschuiving van buiten naar binnen in de komende jaren verder gaat doorzetten. In combinatie met de topsportambitie van de vereniging zal dit ervoor zorgen dat de behoefte aan binnensportruimte de komende jaren sterk gaat toenemen. De vereniging ziet graag, in samenwerking met andere handbalverenigingen uit Heerhugowaard en Langedijk, de komst van een 'eigen' handbalhal.

Stichting recreatiezaalvoetbal

De zaalvoetbalvereniging Stichting Recreatievoetbal geeft aan zich te herkennen in de uitkomsten, maar dat ze zelf momenteel de gewenste uren kunnen afnemen bij de binnensportaccommodatie. Aanvullend geeft de vereniging aan de wens te hebben om uren te kunnen afnemen in een sporthal waar een horecavoorziening aanwezig is.

²² De gemeente Heerhugowaard heeft zelf nog met een aantal verenigingen gesproken die niet bij de avond aanwezig konden zijn. Hun opmerkingen kwamen overeen met hetgeen gezegd is tijdens de sessie.

4. Buitensport

In dit hoofdstuk beschrijven we het huidige aanbod en de huidige en toekomstige behoefte aan sportaccommodaties voor de buitensport in de gemeente Heerhugowaard. Aan de hand van algemeen geaccepteerde richtlijnen of planningsnormen wordt de behoefte vanuit de georganiseerde buitensport bepaald.

De volgende uitgangspunten zijn gebruikt bij de in dit hoofdstuk gepresenteerde ruimtebehoefte van de sportverenigingen:

- De veldbehoefte van de hockeyverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB), zoals deze op april 2020 op de website van de KNHB staat vermeld. Deze richtlijn sluit beter aan bij de werkelijke veldbehoefte van hockeyverenigingen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is.
- De ruimtebehoefte van de korfbal- en honk- en softbalverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijnen die zijn vastgesteld door de VNG, de desbetreffende sportbond en NOC*NSF. Deze richtlijnen zijn te raadplegen in het Handboek Sportaccommodaties.
- De veldbehoefte van de voetbalverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB), zoals deze op 1 april 2020 op de website van de KNVB staat vermeld. Deze richtlijn sluit aan bij de met ingang van het seizoen 2017/'18 nieuwe competitievormen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is.
- Voor de overige buitensporten zijn verwachte ontwikkelingen beschreven aan de hand van recente ontwikkelingen bij de betreffende sportbonden.
- De gepresenteerde ruimtebehoefte van de verenigingen betreft de behoefte van de leden/teams ingeschreven bij de desbetreffende sportbond. In de ruimtebehoefte wordt geen rekening gehouden met het eventuele nevengebruik van de banen en velden door de verenigingen zelf (zoals trainingsteams of interne competities) of door externen (zoals onderwijsgebruik).
- Het aantal teams en leden van de hockey-, tennis en voetbalverenigingen zijn aangeleverd door de KNHB, KNLTB en de KNVB. De gegevens van de overige verenigingen zijn door de gemeente Heerhugowaard aangeleverd en gecontroleerd door de verenigingen.
- Uit de gepresenteerde ruimtebehoefte kan geconcludeerd worden of het aantal velden van een vereniging conform de huidige behoefte is. Verenigingen kunnen een ledenstop of wachtlijst hanteren, omdat het aantal banen of velden geen extra leden of teams toelaat.
- De verwachte ruimtebehoefte tot 2040 is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Heerhugowaard en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de verenigingen. De bevolkingsprognose van de gemeente Heerhugowaard is in hoofdstuk 2 besproken. De ontwikkelingen bij de verenigingen zijn bij de betreffende paragrafen opgenomen.

Tijdens een online bijeenkomst zijn de concept resultaten aan de buitensportverenigingen gepresenteerd. Het doel van deze bijeenkomst was om de uitkomsten te presenteren en toe te lichten, maar ook om aanvullend ervaringen van verenigingen op te halen zodat de resultaten beter in context geplaatst kunnen worden. De sportverenigingen hebben op deze manier de mogelijkheid gekregen om te vertellen of ze zich herkennen in het geschetste beeld en ideeën aan te dragen voor oplossingen over hoe de toekomstige vraag aan sport opgevangen kan worden. De opmerkingen van de verenigingen zijn bij de betreffende sporten vermeld.

Buitensportparken Heerhugowaard

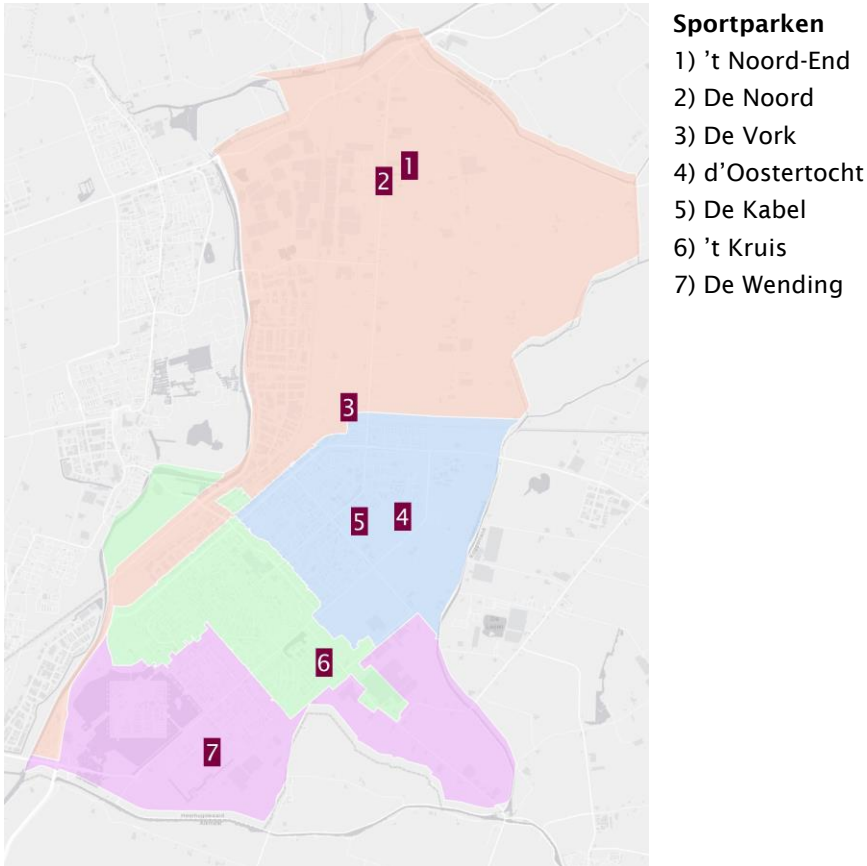
In de gemeente Heerhugowaard liggen zeven sportparken waar één of meerdere sportverenigingen actief zijn (tabel 4.1). De sportparken liggen goed verspreid over de gemeente, waardoor zich een sportpark in elk kerngebied bevindt. Het aanbod aan sportparken en -verenigingen is het grootst in Noord. Dit gebied beschikt over drie sportparken, waar in totaal elf verenigingen gehuisvest zijn (kaart 4.1).

Hiernaast ligt in de gemeente een tennispark met zes buitenbanen, My HealthClub. Dit tennispark wordt bij de analyses in dit hoofdstuk niet meegenomen, aangezien er geen vereniging actief is. De kanovereniging en roeivereniging beschikken over een eigen verenigingsaccommodatie met aanlegsteiger.

Tabel 4.1 Buitensportparken in de gemeente Heerhugowaard in 2020

Gebied	Sportpark	Sport	Vereniging	Aantal velden/banen
Noord	't Noord-End	Tennis	TV 't Noord-End	4
	De Noord	Handbal	Hugo Girls	1
		Voetbal	Hugo Boys	3
	De Vork	Atletiek	AV Hera	
		Handboogschieten	De Waert	
		Hockey	MHC Heerhugowaard	2
		Honk- en softbal	The Herons	2
		Jeu-de-boules	CA Roule	44
		Korfbal	Apollo	2
		Triathlon	DTC	
Voetbal	SV WMC	3		
Oud Centrum	d'Oostertocht	Tennis	TV Heerhugowaard	21
	De Kabel	Handbal	Tornado	2
		Voetbal	SVW'27	7
Centrum	't Kruis	Handbal	KSV	1
		Voetbal	KSV	4
Zuid	De Wending	Voetbal	VV Reiger Boys	7
	My HealthClub	Tennis	-	6

Kaart 4.1 Buitensportparken met sportverenigingen in de gemeente Heerhugowaard in 2020

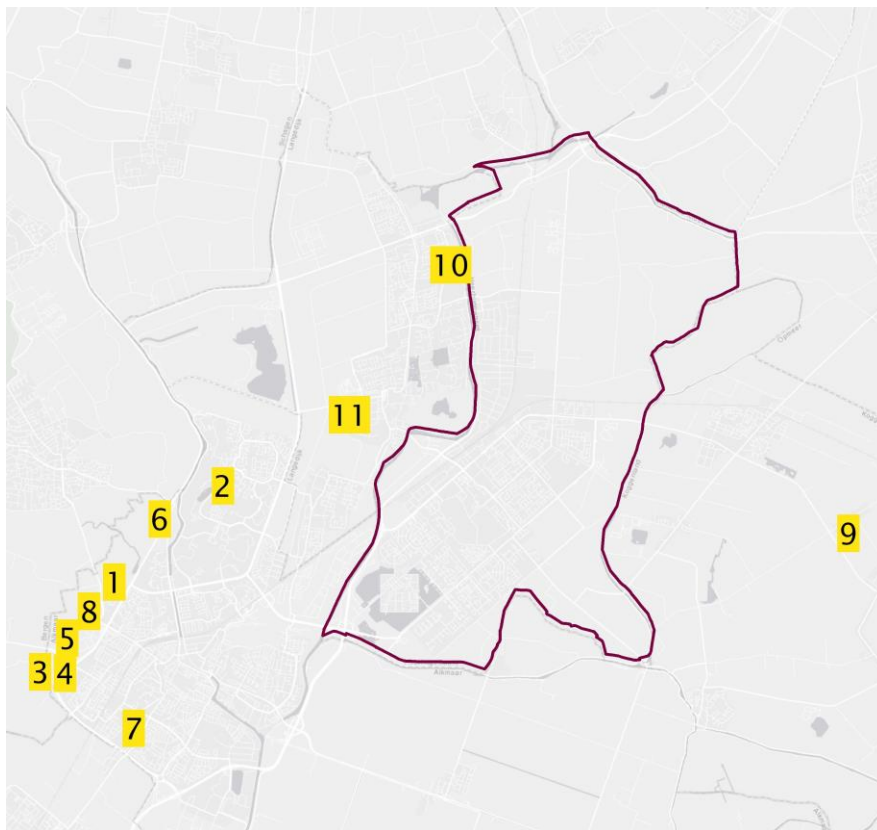

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Sportaccommodaties met een regionale functie

De sportaccommodaties in Heerhugowaard bieden een variatie aan sportmogelijkheden in de gemeente. Naast de sportaccommodaties in de gemeente bevinden zich in de omgeving van Heerhugowaard ook accommodaties die Heerhugowaard als verzorgingsgebied hebben. Deze regionale accommodaties zijn typen accommodaties die niet in Heerhugowaard aanwezig zijn of ze bieden sporten aan die niet op de accommodaties in Heerhugowaard beoefend kunnen worden. Doordat ze in de omgeving van Heerhugowaard liggen, maken inwoners van Heerhugowaard gebruik van deze accommodaties. De accommodaties met een regionale functie in de omgeving van Heerhugowaard zijn weergegeven op kaart 4.2. Sporten die op deze accommodaties beoefend kunnen worden zijn onder andere klimsport, padel, schaatsen, trampolinespringen, wielersport, golf, rugby en fietscross.

Kaart 4.2 Sportaccommodaties met een regionale functie in de omgeving van gemeente Heerhugowaard in 2020

Alkmaar

- 1) Dynamic Fit
- 2) Tennis & Padel Club Daalmeer
- 3) Ijsbaan de Meent
- 4) Sporthal de Meent
- 5) Sportpaleis Alkmaar
- 6) Golfbaan Sluispolder
- 7) Drafcentrum Alkmaar
- 8) Alkmaarse Rugby U.F.C.

Koggenland

- 9) Golfbaan Spierdijk

Langedijk

- 10) Crossbaan Zuid-Scharwoude
- 11) De Geus Langedijk

Schagen

- 12) Schager Rugby Club Rush

Kaartvervaardiging: Mulier

Instituut.

4.1 Atletiek

Behoefte

Atletiek wordt zowel op een atletiekaccommodatie, waar loop-, spring-, en werponderdelen kunnen worden uitgevoerd, als in de openbare ruimte beoefend. Een gebruikelijk beeld bij atletiekverenigingen is dat ongeveer de helft van de leden voor sportbeoefening gebruikmaakt van de sportvoorzieningen bij de atletiekaccommodatie.

In de eerste tien jaar van de eenentwintigste eeuw heeft de Atletiekunie een sterke ledentoeename meegemaakt. Het onderscheid tussen de loopsport en de atletieksport is hierbij van belang. Ten eerste is bij de loopsport een duidelijke groei te zien, waar een dergelijke ontwikkeling in de deelname aan atletiek niet of nauwelijks wordt waargenomen. Ten tweede doen beduidend meer mensen aan hardlopen dan aan atletiek. De laatste jaren is het ledenaantal van de Atletiekunie redelijk stabiel.

AV Hera is de enige atletiekvereniging in de gemeente Heerhugowaard. De vereniging beschikt over een volwaardige atletiekaccommodatie op sportpark de Vork. Op de atletiekaccommodatie is een 400 meter kunststof rondbaan met zes lanen, een rechte sprintbaan voor afstanden tot en met 110 meter, en een (midden)ruimte met de mogelijkheid om de werpnummers en springnummers uit te voeren.

Naast het gebruik door AV Hera wordt de accommodatie ook gehuurd door triathlonvereniging DTC voor verschillende looptrainingen en -wedstrijden.

De vereniging heeft begin 2020 in totaal circa 375 leden. De triathlonvereniging DTC heeft in 2019 ruim 200 leden. De Atletiekunie hanteert de richtlijn dat een volwaardige atletiekaccommodatie een vereniging ruimte biedt voor het accommoderen van ongeveer 1.000 leden. Zodoende heeft AV Hera voldoende ruimte voor het huidige aantal leden. Ook DTC kan daarbij gebruikmaken van de accommodatie.

Toekomst

Bij het bepalen van de toekomstige behoefte van AV Hera is rekening gehouden met de bevolkingsprognose. Daarnaast is de recente ontwikkeling van het ledenaantal van AV Hera geëxtrapoleerd. In tabel 4.2 is de verwachte ledenontwikkeling van de Heerhugowaardse atletiekvereniging weergegeven. In tabel 4.2 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat in de toekomst hetzelfde aandeel inwoners van Heerhugowaard lid is van de atletiekvereniging. Het aantal leden van AV Hera is de afgelopen jaren iets toegenomen, maar in verhouding tot de groei van het aantal inwoners is het aandeel inwoners dat lid is iets afgenomen. In tabel 4.3 zijn de gevolgen te zien als we de recente verenigingsontwikkeling extrapoleren tot 2040.

De verwachting is dat het aantal leden van de atletiekvereniging in Heerhugowaard de komende jaren iets gaat toenemen. Ondanks de toename beschikt AV Hera ook in de toekomst over ruim voldoende ruimte op de atletiekaccommodatie op sportpark de Vork, ook als de triathlonvereniging, die ook gebruik maakt van de accommodatie, zou groeien.

Tabel 4.2 Verwacht aantal leden AV Hera in 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname

Vereniging	2020	2025	2030	2040
AV Hera	375	390	396	399

Tabel 4.3 Verwacht aantal leden AV Hera in 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname en o.b.v. recente verenigingsontwikkeling

Vereniging	2020	2025	2030	2040
AV Hera	375	389	395	396

Vereniging aan het woord

Atletiekvereniging AV Hera was niet aanwezig tijdens de bijeenkomst.

4.2 Handbal

Handbal wordt zowel binnen als buiten gespeeld. Het eerste deel van het veldseizoen start in september en duurt tot midden oktober. Hierop aansluitend begint het zaalseizoen. Het tweede deel van het veldseizoen begint eind maart en duurt tot en met juni. Het ‘oudere’ veldhandbal heeft veel populariteit verloren ten opzichte van het ‘jongere’ zaalhandbal; in Nederland wordt nu meer zaalhandbal beoefend dan veldhandbal.

Bij handbalverenigingen die zowel in het veldseizoen als het zaalseizoen actief zijn, kan de ruimtebehoefte buiten niet los worden gezien van de ruimtebehoefte binnen. Als de capaciteit tijdens het veldseizoen beperkingen voor het aantal teams kent, zal dit doorwerken op het aantal actieve teams tijdens het zaalseizoen (en andersom).

Aanbod en behoefte

In Heerhugowaard zijn drie handbalverenigingen gevestigd. De verenigingen beschikken in totaal over vier velden. In totaal hebben de verenigingen 53 teams ingeschreven bij een competitie van het NHV in het seizoen 2019/'20 (tabel 4.4). De meeste teams spelen zowel op zaterdag als op zondag.

De veldbehoefte van de verenigingen is berekend aan de hand van de planningsnorm uit het Handboek Sportaccommodaties van NOC*NSF. De planningsnorm bedraagt tien teams per veld, waarbij E- en F-teams als een half team worden meegerekend.

Wanneer alle teams op dezelfde speeldag zouden spelen, hebben de verenigingen Hugo Girls en KSV een tekort van één veld. De verenigingen Hugo Girls en KSV hebben bij een verdeling van de teams over het weekend wel voldoende ruimte. Bij de vereniging Tornado bestaat in deze situatie een veldoverschot van één veld (tabel 4.4).

Tabel 4.4 Vraag-aanbodanalyse handbalvelden gemeente Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Teams	Normteams	Aantal velden	Veldbehoefte		Veldoverschot/-tekort	
					Eén speeldag	Twee speeldagen	Eén speeldag	Twee speeldagen
De Noord	Hugo girls	13	11,0	1	2 (1,1)	1 (0,6)	-1	-
De Kabel	Tornado	15	12,5	2	2 (1,3)	1 (0,6)	-	+1
't Kruis	KSV	25	20,0	1	2 (2,0)	1 (1,0)	-1	-
Gemeente Heerhugowaard		53	43,5	4	5 (4,4)	3 (2,2)	-1	+1

Toekomst

In tabellen 4.5 en 4.6 zijn de verwachte veldoverschotten en -tekorten weergegeven. In tabel 4.5 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een handbalvereniging als in 2020. De handbaldeelname in Heerhugowaard is de afgelopen jaren echter (licht) toegenomen. De gevolgen voor de ruimtebehoefte wanneer deze ontwikkeling zich doorzet tot en met 2040 is weergegeven in tabel 4.6.

De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard zal leiden tot een toename in de ruimtebehoefte van de handbalverenigingen. Wanneer alle teams op dezelfde speeldag zouden spelen, bestaat bij Hugo girls een tekort van één veld en bij KSV een tekort van twee velden in 2040. Bij een verdeling van de teams over het weekend, blijft bij Tornado een veldoverschot bestaan. Bij KSV zal dan in 2040 een tekort van één veld ontstaan (tabel 4.5).

Tabel 4.5 Verwachte handbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Veldoverschot/-tekort					
			2025		2030		2040	
			Eén speeldag	Twee speeldagen	Eén speeldag	Twee speeldagen	Eén speeldag	Twee speeldagen
De Noord	Hugo girls	1	-1	-	-1	-	-1	-
De Kabel	Tornado	2	-	+1	-	+1	-	+1
't Kruis	KSV	1	-1	-	-1	-	-2	-1
Gemeente Heerhugowaard		4	-2	+1	-2	+1	-3	-

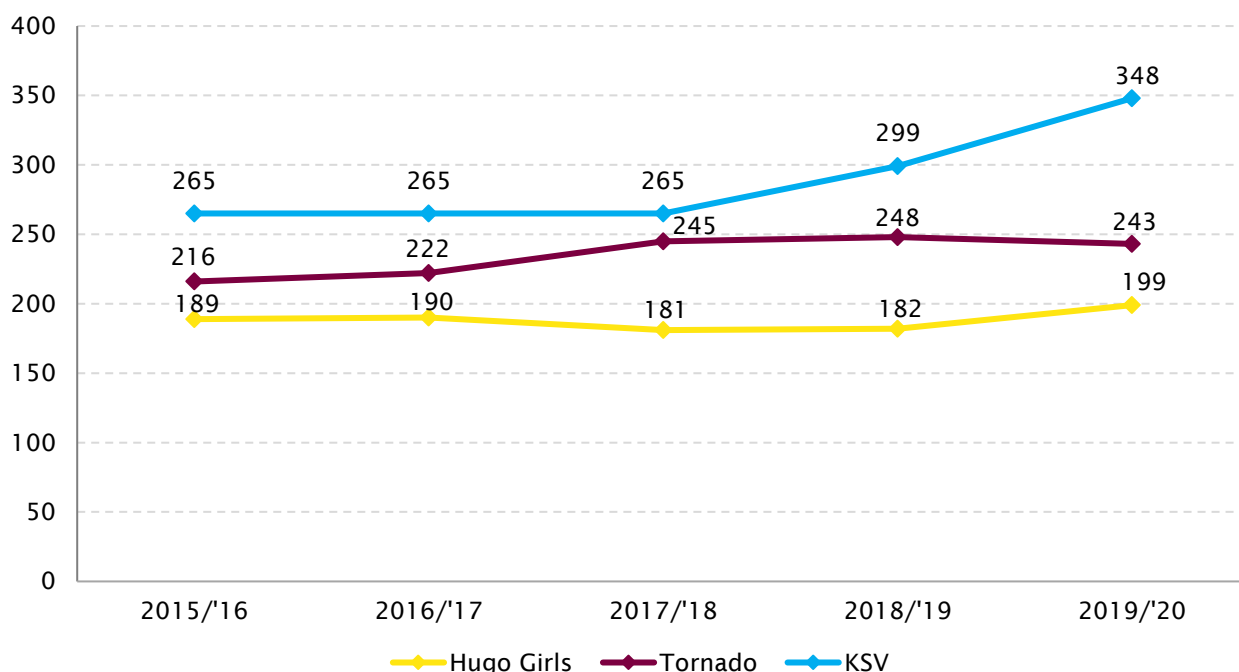
De recente toename in handbaldeelname is vooral groot bij KSV (figuur 4.1). Als deze trend door zet, zal dit zorgen voor een enorme toename in de ruimtebehoefte van deze handbalvereniging. Het huidige aantal velden zal dan niet meer toereikend zijn, ook niet met een goede verdeling van de wedstrijden over het weekend. Mocht de groei van het aantal leden door blijven zetten, zal dit leiden tot een veldtekort van drie velden als de wedstrijden goed verdeeld worden over het weekend. De verwachting is dat de mate waarin de vereniging de afgelopen jaren is gegroeid niet tot 2040 door kan zetten. Voor de andere twee verenigingen zal de recente toename in handbaldeelname niet leiden tot een significante toename in de ruimtebehoefte. Het huidige aantal velden zal voor deze verenigingen toereikend zijn, mits (bij Hugo girls) een goede verdeling van de wedstrijden over het weekend wordt behaald (tabel 4.6).

Handbal wordt zowel buiten als binnen beoefend. Het oudere veldhandbal heeft veel populariteit verloren ten opzichte van het jongere zaalhandbal. In Nederland wordt tegenwoordig meer zaalhandbal beoefend dan veldhandbal. Deze ontwikkeling is niet meegenomen bij de berekening van de toekomstige veldbehoefte van de handbalverenigingen in Heerhugowaard.

Tabel 4.6 Verwachte handbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente ledenontwikkeling verenigingen gemeente Heerhugowaard

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Veldoverschot/-tekort					
			2025		2030		2040	
			Eén speeldag	Twee speeldagen	Eén speeldag	Twee speeldagen	Eén speeldag	Twee speeldagen
De Noord	Hugo girls	1	-1	-	-1	-	-1	-
De Kabel	Tornado	2	-	+1	-	+1	-	+1
't Kruis	KSV	1	-2	-1	-3	-1	-6	-3
Gemeente Heerhugowaard		4	-3	-	-4	-	-7	-2

Figuur 4.1 Aantal leden handbalverenigingen gemeente Heerhugowaard in de seizoenen 2015/'16 – 2019/'20

Verenigingen aan het woord

De handbalverenigingen waren niet aanwezig bij de bijeenkomst voor de buitensportverenigingen. Handbalvereniging KSV heeft wel bij de gemeente aangegeven dat ze voor de wedstrijden momenteel geen capaciteitstekort ervaren, maar dat de huidige capaciteit voor de trainingen wel een probleem is. Door dit tekort aan trainingscapaciteit wordt er met een aantal teams structureel uitgeweken naar binnen. Daarnaast zijn er nu enkele seniorenteams die dit jaar besloten hebben om niet te trainen, het blijkt in de praktijk ook niet mogelijk omdat er doordeweeks ook nog recreanten (3 teams) wedstrijden worden gespeeld. Alle teams van de vereniging kunnen (met uitsluiting van de recreatieteams) één en sommige twee keer per week trainen buiten (tweede training is circuit dus in combinatie met andere teams), de recreatieteams trainen niet. Bijna alle teams zouden graag vaker per week willen trainen, wat met de capaciteit van één veld niet mogelijk is. De vereniging verwacht op de korte c.q. middellange termijn zoals ook aangegeven bij de binnensport, dat de verschuiving richting zaalhandbal verder gaat doorzetten. Hierdoor zou de behoefte aan velden buiten en daarmee het capaciteitstekort kunnen afnemen, mits er genoeg ruimte beschikbaar komt in de sporthallen en mits dit financieel haalbaar is voor de clubs. Hugo Girls en Tornado hebben bij de gemeente aangegeven momenteel buiten voldoende capaciteit te hebben. Ook deze verenigingen bereiden zich echter voor op een verschuiving richting het zaalhandbal. Tornado heeft daarnaast bij de gemeente aangegeven graag de mogelijkheden voor herlocatie te verkennen.

4.3 Hockey

Hockey wordt zowel binnen als buiten beoefend. In de winterstop, december tot en met februari, wordt in plaats van veldhockey zaalhockey gespeeld. Het zaalhockey wordt de laatste jaren populairder, maar veldhockey wordt nog steeds het meest beoefend in Nederland.

Aanbod

In Nederland liggen 901 volwaardige hockeyvelden in 2019. Dit komt neer op 1,3 veld per 25.000 inwoners. In Heerhugowaard liggen twee buitenhockeyvelden, waarmee het aanbod relatief laag is (0,9 veld per 25.000 inwoners) in vergelijking tot vergelijkbare gemeenten en het Nederlands gemiddelde. Het aanbod in Heerhugowaard is vergelijkbaar met het gemiddelde van de VSG-regio Hollands Noorden.

De KNHB telt circa 250.000 leden in 2019. Dit betekent dat de hockeyvelden in Nederland gemiddeld door 278 leden worden bespeeld (velddruk). MHC Heerhugowaard heeft ruim 400 leden. Dit betekent een velddruk van 205 hockeyers per veld. Dit is relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Tabel 4.7 Aantal hockeyvelden, ledenpercentage KNHB en gemiddelde velddruk in gemeente Heerhugowaard in 2019

	Aantal velden		Ledenpercentage	Velddruk (in leden)
	Totaal	Per 25.000 inwoners		
Gemeente Heerhugowaard	2	0,9	[^] 0,7%	205
VSG-regio Hollands Noorden	20	0,8	0,7%	217
Vergelijkbare gemeenten	79	1,5	1,6%	276
Nederland	901	1,3	1,4%	278

[^] Dit percentage is bepaald door het aantal leden van MHC Heerhugowaard te relateren aan het aantal inwoners van Heerhugowaard.

Bron: Database Sportaanbod (DSA), 2019; KNHB via NOC*NSF, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Behoeft

In de gemeente Heerhugowaard is één hockeyvereniging actief, MHC Heerhugowaard, spelend op sportpark De Vork. De vereniging beschikt op het sportpark over twee zandkunstgrasvelden. In totaal heeft de vereniging 27 teams ingeschreven staan bij een zaterdag- of zondagcompetitie van de KNHB in het seizoen 2019/'20. De jeugd speelt hun wedstrijden op zaterdag, de senioren op zondag (tabel 4.8).

Tabel 4.8 Aantal velden en teams MHC Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Aantal teams	
		Zandkunstgras	Zaterdag (jeugd)	Zondag (senioren)
De Vork	MHC Heerhugowaard	2	22	5

In tabel 4.9 is de huidige veldbehoefte van MHC Heerhugowaard afgezet tegen het aanbod. De veldbehoefte is berekend aan de hand van de planningsrichtlijn van de KNHB, zoals die in april 2020 op de website van de KNHB vermeld staat. De planningsrichtlijn bedraagt zeven wedstrijdrondes per weekenddag op een zandveld en zes wedstrijdrondes op een (semi-)waterveld. Per ronde is er plek voor één normteam, waarbij senioren-, A-, B-, C- en 11D-teams gelijkstaan aan één normteam, 8D- en 8E-teams gelijkstaan aan een half normteam en 6E- en F-teams aan een kwart normteam. Hiernaast moeten verenigingen 60 procent van hun teams op een wedstrijddag kunnen inplannen. De veldoverschotten zijn weergegeven in zandkunstgrasvelden. Zandkunstgrasvelden hebben een hogere capaciteit ten opzichte van (semi-)watervelden.

Tabel 4.9 Vraag-aanbodanalyse hockeyvelden MHC Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Vereniging	Aantal velden	Aantal normteams		Veldoverschot/-tekort	
		Zaterdag	Zondag	Zaterdag	Zondag
MHC Heerhugowaard	2	17,8	5,0	- (0,5)	+1 (1,6)

MHC Heerhugowaard heeft voor het huidige seizoen genoeg velden om te voorzien in de huidige behoefte. Op zondag is er ook voldoende ruimte voor het huidige aantal teams en wordt een overschot van één veld geconstateerd.

Toekomst

In tabellen 4.10 en 4.11 zijn de verwachte veldoverschotten en -tekorten weergegeven. In tabel 4.10 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een hockeyvereniging als in 2020. De hockeydeelname is echter, voornamelijk onder de jeugd, de laatste jaren afgenomen bij de Heerhugowaardse vereniging. De gevolgen voor de ruimtebehoefte wanneer deze ontwikkeling zich doorzet tot en met 2040 is weergegeven in tabel 4.11.

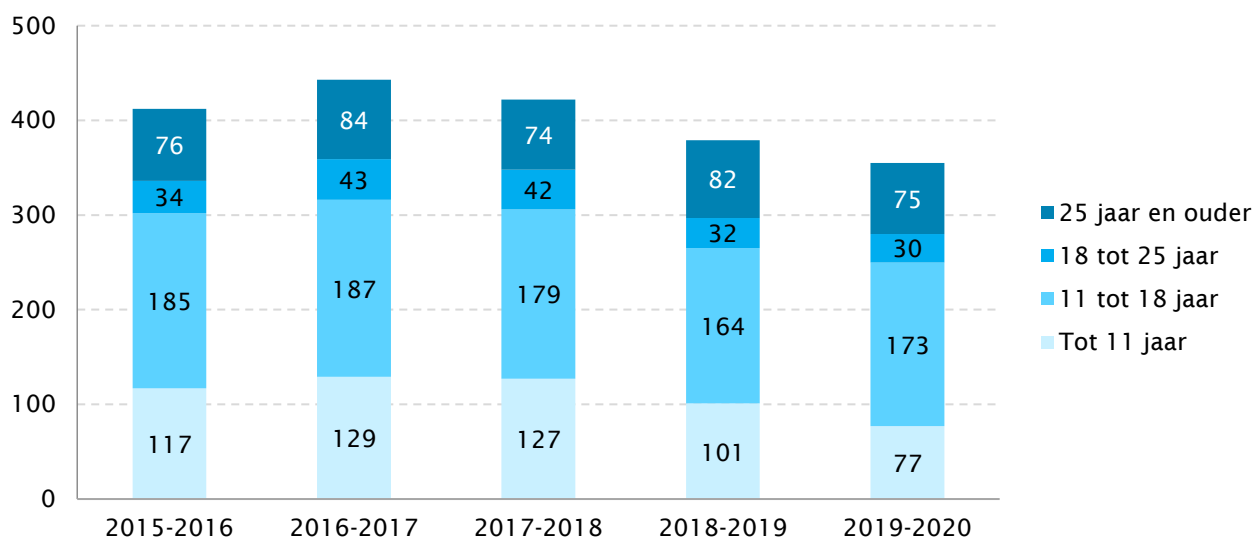
De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard niet zal leiden tot een significante verandering in de ruimtebehoefte van de hockeyvereniging, doordat het aantal inwoners jonger dan 65 jaar redelijk stabiel blijft. Uitgaande van het huidige aanbod aan velden zal tot 2040 op zaterdag voldoende ruimte zijn en op zondag het veldoverschot van één veld blijven bestaan. De veldbehoefte en hierbij behorende veldoverschotten/-tekorten veranderen in de toekomst dus niet significant in vergelijking tot de huidige behoefte, uitgaande van het huidige aantal velden en uitgaande van een stabiele sportdeelname (tabel 4.10).

Tabel 4.10 Verwachte hockeyveldoverschotten/-tekorten MHC Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Vereniging	Aanbod	Veldoverschot/-tekort (in zandkunstgrasvelden)					
		2025		2030		2040	
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
MHC Heerhugowaard	2	- (0,5)	+1 (1,6)	- (0,5)	+1 (1,6)	- (0,5)	+1 (1,6)

De algemene trend bij de KNHB is dat het aantal hockeyleden in Nederland de afgelopen jaren is gestegen (hoofdstuk 2). In de gemeente Heerhugowaard ligt de hockeydeelname een stuk lager in vergelijking tot het landelijk aandeel (tabel 4.7). De afgelopen seizoenen is bij MHC Heerhugowaard een afname van het aantal leden te zien, voornamelijk onder de jongste jeugdleden (figuur 4.2). Het is niet bekend waardoor deze afname is veroorzaakt. Wanneer deze recente afname in hockeydeelname in Heerhugowaard doorzet, zal de ruimtebehoefte van MHC Heerhugowaard ook afnemen. Dit zal, vooral op de zaterdag wanneer de jeugd speelt, leiden tot een veldoverschot in 2030 (tabel 4.11).

Figuur 4.2 Aantal leden hockeyverenigingen Heerhugowaard seizoen 2015/'16 – 2019/'20 (in aantallen)

Bron: KNHB, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel 4.11 Verwachte hockeyveldoverschotten/-tekorten MHC Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente verenigingsontwikkeling (in aantallen)

Vereniging	Aanbod	Veldoverschot/-tekort (in zandkunstgrasvelden)					
		2025		2030		2040	
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
MHC Heerhugowaard	2	- (0,8)	+1 (1,6)	+1 (1,1)	+1 (1,7)	+1 (1,4)	+1 (1,7)

Vereniging aan het woord

MHC Heerhugowaard heeft tijdens de bijeenkomst aangegeven dat voornamelijk de betere jeugd en de oudere jeugd, die richting de senioren gaan, op een gegeven moment wegtrekken. De vereniging heeft de wens om watervelden aan te leggen, omdat dit ook nieuwe leden zou kunnen aantrekken en ervoor kan zorgen dat huidige leden toch blijven. De vereniging geeft aan dat er momenteel ook veel opzeggingen zijn door blessures, wat gedeeltelijk door de zandvelden veroorzaakt kan zijn. Op watervelden kunnen iets minder wedstrijden op een dag worden gespeeld (maximaal 6) in vergelijking tot zandvelden (maximaal 7), maar ook met twee watervelden heeft de vereniging voldoende aan twee wedstrijdvelden.

4.4 Honk- en softbal

Aanbod en behoefte

BC The Herons is de enige honk- en softbalvereniging in Heerhugowaard. De vereniging beschikt op sportpark De Vork over vijf velden. De vereniging heeft één honkbalveld, één softbalveld, één jeugdhonkbalveld en twee beeball jeugd velden. De vereniging heeft in het seizoen 2020 in totaal veertien teams bij de Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond (KNBSB) ingeschreven. Hiernaast heeft de vereniging een slowpitch senioren team dat geen competitie speelt. Bij de vereniging zijn zeven honkbalteams (1 senioren-, 1 junioren-, 2 aspiranten, en 3 pupillenteams), zes softbalteams (2 seniorendames-, 1 seniorenheren-, 1 junioren-, 1 aspiranten- en 1 pupillenteam) en een beeball- en een slowpitchteam actief. De wedstrijden worden verspreid over het weekend gespeeld.

De veldbehoefte is berekend aan de hand van de planningsnorm uit het Handboek Sportaccommodaties van NOC*NSF. Het aantal teams wordt vermenigvuldigd met een belastingcoëfficiënt, die afhankelijk is van het speelniveau van het team. De som van de uitkomsten bedraagt het aantal normteams. De planningsnorm bedraagt acht normteams per honkbalveld en tien normteams per softbalveld en overig veld.

De vereniging heeft voldoende veldcapaciteit voor het aantal teams in het seizoen 2020 (tabel 4.12).

Tabel 4.12 Vraag-aanbodanalyse velden BC The Herons in het seizoen 2020 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Type veld	Aanbod	Behoefte	Veldoverschot/-tekort
De Vork	BC The Herons	Honkbal	1	1 (0,4)	-
		Softbal	1	1 (0,7)	-
		Jeugdhonkbal	1	1 (0,7)	-
		Beeball	2	1 (0,1)	+1

Toekomst

In tabel 4.13 is de verwachte behoefte van BC The Herons weergegeven. In tabel 4.13 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een honk- en softbalvereniging als in 2020. Ledencijfers van de vereniging geven een lichte daling van het aantal leden aan. Volgens de vereniging is dit vooral veroorzaakt door administratieve opschoning van het ledenbestand. Het is daarmee niet zinvol om een verwachte veldbehoefte op basis van de recente ledenontwikkeling te presenteren.

De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard niet zal leiden tot een significante verandering in de ruimtebehoefte van de honk- en softbalvereniging, doordat het aantal inwoners jonger dan 65 jaar redelijk stabiel blijft. Uitgaande van het huidige aanbod aan velden zal tot 2040 voldoende ruimte zijn op het sportpark.

Tabel 4.13 Verwachte veldbehoefte BC The Herons in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Type veld	Aanbod	Behoefte			
				2020	2025	2030	2040
De Vork	BC The Herons	Honkbal	1	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)
		Softbal	1	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)
		Jeugdhonkbal	1	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)
		Beeball	2	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)

Vereniging aan het woord

B.C. The Herons heeft tijdens de bijeenkomst aangegeven zich te kunnen vinden in de resultaten. De huidige capaciteit is qua oppervlakte groot genoeg, waardoor het momenteel past om alle wedstrijden in te plannen. De vereniging loopt voornamelijk aan tegen de ligging van de velden (ten opzichte van het clubhuis), de afwezigheid van verlichting, de geschiktheid van de velden om op te spelen door hogere klassen en de kwaliteit van de kleedkamers. Het honkbalveld is momenteel geschikt voor topklasse, maar heeft verlichting nodig. Het softbalteam heeft de ambitie om door te stromen naar de eerste klasse en daar is het softbalveld niet geschikt voor, aangezien dit veld geschikt is tot tweede klasse. De vereniging is begin 2020 gestart met het kijken naar de mogelijkheden tot een herstructurering van de velden en de accommodaties. Hierbij wordt gekeken naar de ligging van de velden en het clubhuis, het plaatsen van

verlichting, het verduurzamen van de vereniging en het clubhuis en de velden geschikt maken voor de sportieve ambities.

4.5 Korfbal

Korfbal wordt zowel buiten als binnen beoefend. Het eerste deel van het veldseizoen start in september en duurt tot eind november, aansluitend start het zaalseizoen. Het tweede deel van het veldseizoen begint eind maart en duurt tot en met juni. Bij korfbalverenigingen die zowel in het veldseizoen als het zaalseizoen actief zijn, kan de ruimtebehoefte buiten niet los worden gezien van de ruimtebehoefte binnen. Als de capaciteit tijdens het veldseizoen beperkingen kent, zal dit doorwerken op het aantal actieve teams tijdens het zaalseizoen (en andersom).

Aanbod en behoefte

KV Apollo is de enige korfbalvereniging in de gemeente Heerhugowaard. De vereniging heeft in het seizoen 2019/'20 in totaal dertien teams ingeschreven staan in de zaterdagcompetitie en één team in de zondagcompetitie. De vereniging beschikt op sportpark de Vork over twee kunstgrasvelden met beide een afmeting van 40 bij 20 meter. De Internationale Korfbalfederatie (IKF) heeft besloten dat met ingang van 1 juli 2014 de afmetingen van het speelveld voor veldkorfbal minimaal 40 bij 20 meter en maximaal 60 bij 30 meter mogen bedragen. Het KNKV heeft binnen de kaders van het IKF-besluit besloten om in het Nederlandse veldkorfbal als vaste afmeting uit te gaan van 40 bij 20 meter vanaf het seizoen 2014/'15, waarbij het tot uiterlijk 30 juni 2026 voor verenigingen toegestaan is om op bestaande velden van 60 bij 30 meter te spelen. KV Apollo voldoet aan bovenstaand besluit van het KNKV met betrekking tot de veldafmetingen.

De veldbehoefte van de korfbalvereniging is berekend aan de hand van de planningsnorm uit het Handboek Sportaccommodaties van NOC*NSF. Het aantal teams wordt hierbij vermenigvuldigd met een belastingcoëfficiënt, die afhankelijk is van de leeftijdscategorie. De som van de uitkomsten bedraagt het aantal normteams. De planningsnorm bedraagt één veld voor een vereniging met zeven normteams of minder, twee velden voor een vereniging die tussen de zeven en 14 normteams telt en drie velden voor een vereniging met 14 normteams of meer²³.

KV Apollo heeft met de twee velden van 40 bij 20 meter voldoende ruimte op sportpark de Vork voor het seizoen 2019/'20 om te voorzien in de huidige behoefte (tabel 4.14).

Tabel 4.14 Vraag-aanbodanalyse korfbalvelden KV Apollo in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden			Aantal normteams	Veld-behoefte	Veldoverschot/-tekort
		Kunstgras		Natuurgras			
		40*20	60*30				
De Vork	KV Apollo	2	-	-	10,9	2	-

²³ Deze planningsnorm is van toepassing voor korfbalverenigingen die alleen op zaterdag spelen. Voor een vereniging die ook op zondag speelt, is een derde veld vanaf 21 normteams nodig.

Toekomst

In tabel 4.15 en 4.16 zijn de verwachte veldoverschotten en -tekorten weergegeven. In tabel 4.15 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een korfbalvereniging als in 2019. De korfbaldeelname in Heerhugowaard is echter de laatste jaren licht afgenomen (t.o.v. de bevolkingsontwikkeling). In tabel 4.16 is de toekomstige ruimtebehoefte berekend met de aanname dat deze ontwikkeling doorzet tot en met 2040.

De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard niet zal leiden tot een significante toename in de ruimtebehoefte van de korfbalvereniging, doordat het aantal inwoners jonger dan 65 jaar redelijk stabiel blijft. Wanneer de recente lichte afname in korfbaldeelname doorzet, zal het aantal teams iets teruglopen, waardoor de onafgeronde veldbehoefte licht afneemt. De afgeronde veldbehoefte van twee velden zal tot 2040 blijven bestaan.

Tabel 4.15 Verwachte veldbehoefte KV Apollo in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Veldbehoefte			
			2020	2025	2030	2040
De Vork	KV Apollo	2	2 (1,6)	2 (1,6)	2 (1,6)	2 (1,6)

Tabel 4.16 Verwachte veldbehoefte KV Apollo in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente verenigingsontwikkeling (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Veldbehoefte			
			2020	2025	2030	2040
De Vork	KV Apollo	2	2 (1,6)	2 (1,5)	2 (1,4)	2 (1,3)

Vereniging aan het woord

KV Apollo was niet aanwezig tijdens de bijeenkomst.

4.6 Tennis

Aanbod

In Nederland liggen ruim 11.300 buitentennisbanen, wat neerkomt op 16,4 baan per 25.000 inwoners. In Heerhugowaard liggen 25 buitentennisbanen op parken waar een tennisvereniging actief is. Het aanbod is daarmee beduidend lager dan het landelijk gemiddelde, het gemiddelde in de VSG-regio Hollands Noorden en het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten. De KNLTB telt circa 537.000 leden in 2019. Dit betekent dat de tennisbanen in Nederland gemiddeld door 47 leden worden bespeeld. De baandruk is ook lager dan de richtlijn van de KNLTB, die stelt dat op een verlichte baan 70 tot 90 leden terecht kunnen. Ondanks het relatieve lage aantal tennisbanen is de gemiddelde baandruk in Heerhugowaard vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde en het gemiddelde in de VSG-regio en vergelijkbare gemeenten (tabel 4.17).

Tabel 4.17 Aantal tennisbanen, ledenpercentage KNLTB en gemiddelde baandruk in gemeente Heerhugowaard in 2019

	Aantal banen		Ledenpercentage	Baandruk (in leden)
	Totaal	Per 25.000 inwoners		
Gemeente Heerhugowaard	25	10,9	[^] 2,1%	49
VSG-regio Hollands Noorden	520	19,8	4,5%	52
Vergelijkbare gemeenten	782	15,2	3,1%	50
Nederland	11.331	16,4	3,1%	47

[^] Dit percentage is bepaald door het aantal leden van T.V. Heerhugowaard en T.V. 't Noord End te relateren aan het aantal inwoners van Heerhugowaard.

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNLTB via NOC*NSF (2019). Bewerking: Mulier Instituut.

Behoeft

Heerhugowaard telt twee bij de KNLTB aangesloten tennisverenigingen. In totaal hebben de verenigingen ruim 1.200 leden ingeschreven bij de KNLTB in het seizoen 2019/'20.

De baanbehoefte van de verenigingen is berekend aan de hand van de richtlijn van de KNLTB, zoals deze in april 2020 op de site van KNLTB staat vermeld. De richtlijn bedraagt 70 leden (maximumvariant) tot 90 leden (minimumvariant) per verlichte tennisbaan. De ervaren baandruk kan echter hoger worden ervaren door diverse factoren, zoals demografische opbouw van het ledenbestand of het aantal deelnemende teams aan de competities.

Op beide sportparken zijn meer tennisbanen aanwezig dan voor het aantal leden van de desbetreffende verenigingen volgens de richtlijnen nodig zijn. Met name bij T.V. Heerhugowaard wordt een capaciteitsoverschot geconstateerd, met een overschot van vijf tot acht tennisbanen (tabel 4.18).

Tabel 4.18 Vraag-aanbodanalyse tennisbanen gemeente Heerhugowaard in het seizoen 2019/'2020 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal banen	Aantal leden	Baan-behoefte		Baanoverschot /-tekort	
				Min.	Max.	Min.	Max.
d'Oostertocht	T.V. Heerhugowaard	21	1.104	13	16	+8	+5
t Noord End	T.V. 't Noord End	4	127	2	2	+2	+2
Gemeente Heerhugowaard		25	1.231	15	18	+10	+7

Toekomst

In tabellen 4.19 en 4.20 zijn de verwachte baanoverschotten en -tekorten weergegeven. In tabel 4.19 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een tennisvereniging als in 2020. De tennisdeelname onder de Heerhugowaardse inwoners is echter de laatste jaren sterk afgenomen. In tabel 4.20 is de toekomstige ruimtebehoefte berekend met de aanname dat deze ontwikkeling doorzet tot en met 2040.

De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard niet zal leiden tot een significante toename in het aantal leden van de tennisverenigingen. Met het huidige aantal banen waarover de verenigingen beschikken, blijft het overschot aan tennisbanen voor beide verenigingen daarmee bestaan. .

Als de recente sterke afname van tennisdeelname in de gemeente doorzet, zal dit de komende jaren leiden tot een groter capaciteitsoverschot aan tennisbanen. Met name bij T.V. Heerhugowaard neemt het capaciteitsoverschot toe; het overschot loopt op tot meer dan tien banen vanaf 2030. De verwachting is echter wel dat de mate waarin het aantal leden van de tennisverenigingen de afgelopen jaren sterk is afgenomen niet in dezelfde mate door kan zetten tot 2040.

Tabel 4.19 Verwachte tennisbaanoverschotten/-tekorten in gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal banen	Baanoverschot/-tekort							
			2020		2025		2030		2040	
			Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
d'Oostertocht	T.V. Heerhugowaard	21	+8	+5	+8	+4	+8	+4	+8	+4
t Noord End	T.V. 't Noord End	4	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2
Gemeente Heerhugowaard		25	+10	+7	+10	+6	+10	+6	+10	+6

Tabel 4.20 Verwachte tennisbaanoverschotten/-tekorten in Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente verenigingsontwikkeling (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal banen	Baanoverschot/-tekort							
			2020		2025		2030		2040	
			Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
d'Oostertocht	T.V. Heerhugowaard	21	+8	+5	+11	+8	+13	+10	+16	+14
t Noord End	T.V. 't Noord End	4	+2	+2	+3	+2	+3	+3	+3	+3
Gemeente Heerhugowaard		25	+10	+7	+14	+10	+16	+13	+19	+17

Verenigingen aan het woord

T.V. Heerhugowaard was aanwezig tijdens de bijeenkomst. De vereniging geeft aan dat ze dit jaar veel nieuwe leden hebben gekregen. Ondanks de baanoverschotten volgens de richtlijn ervaart de vereniging regelmatig een tekort aan banen doordeweeks in de avonden. De vereniging geeft aan een actief ledenbestand te hebben, ook vanuit de jeugd, met veel trainingsleden en competitieteams. De vereniging is actief in de eredivisie en trekt hierdoor ook prestatiejeugd aan, waardoor de vereniging een regionale functie heeft. Sinds een jaar wordt er door een groeiende groep walking tennis gespeeld en voor de toekomst heeft de vereniging de wens om padelbanen te krijgen.

4.7 Voetbal

Aanbod

Voetbal is de meest beoefende veldsport in Nederland. In Nederland liggen circa 7.300 voetbalvelden, waarvan 20 procent kunstgras betreft (DSA, 2019). Het betreft hier uitsluitend volwaardige velden die voldoen aan de officiële afmetingen vanuit de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Verenigingen kunnen naast deze velden nog beschikken over kleinere velden of stroken die benut worden voor trainingen of voor het inlopen voorafgaand aan wedstrijden.

Dit komt neer op 10,6 veld per 25.000 inwoners in Nederland. In Heerhugowaard liggen 25 volwaardige voetbalvelden, waarmee het aanbod hoger ligt dan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten. Het percentage kunstgrasvelden in Heerhugowaard is daarentegen beduidend

lager dan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten. De KNVB telt circa 1,2 miljoen leden in 2019. Dit betekent dat de voetbalvelden in Nederland gemiddeld door 164 leden worden gespeeld. De gemiddelde velddruk in Heerhugowaard is lager dan zowel het landelijk gemiddelde, het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten en het gemiddelde in de VSG-regio Hollands Noorden (tabel 4.21).

Tabel 4.21 Aantal voetbalvelden, ledenpercentage KNVB en gemiddelde velddruk in Heerhugowaard in 2019

	Aantal velden			Ledenpercentage	Velddruk (in leden)
	Totaal	Per 25.000 inwoners	Percentage kunstgras		
Gemeente Heerhugowaard	25	10,9	8%	^A 4,5%	103
VSG-regio Hollands Noorden	323	12,3	15%	7,9%	148
Vergelijkbare gemeenten	414	8,1	30%	6,3%	194
Nederland	7.294	10,6	20%	6,9%	164

^A Dit percentage is bepaald door het totaal aantal leden van de voetbalverenigingen in Heerhugowaard te relateren aan het aantal inwoners van Heerhugowaard.

Bron: Database Sportaanbod (DSA), 2019; KNVB via NOC*NSF (2019). Bewerking: Mulier Instituut.

Behoefte

De gemeente Heerhugowaard telt vijf voetbalverenigingen. In totaal hebben de verenigingen 192 teams ingeschreven bij een zaterdag- of zondagcompetitie van de KNVB in het seizoen 2019/'20 (tabel 4.22).

Tabel 4.22 Aantal velden en teams voetbalverenigingen gemeente Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden			Aantal teams	
		Natuurgras		Kunstgras	Zaterdag	Zondag
		Training	Wedstrijd			
De Noord	Hugo Boys	1	2	0	7	5
't Kruis	KSV	0,5	3*	0	36	11
De Wending	VV Reiger Boys	1	5	1	64	0
De Kabel	SVW '27	2	4	1	51	5
De Vork	SV WMC	1	2	0	8	5
Gemeente Heerhugowaard		5,5	16	2	166	26

* Eén natuurgraswedstrijdveld wordt met toestemming van de gemeente ook als trainingsveld gebruikt.

De veldbehoefte van de verenigingen is berekend aan de hand van de richtlijn van de KNVB, zoals deze in april 2020 op de site van KNVB staat vermeld. Het benodigd aantal wedstrijdvelen is afhankelijk van de bruto veldbezetting (het aantal uur dat nodig is om alle thuiswedstrijden af te werken). Op zaterdag betreft de capaciteit van een wedstrijdveld 7,5 uur, op zondag 6,5 uur. In de berekening wordt ervan uitgegaan dat teams de helft van hun wedstrijden thuis spelen. Het benodigd aantal trainingsvelden betreft een indicatie²⁴ en is afgeleid van het benodigd aantal wedstrijdvelen, waarbij een verhouding van

²⁴ Deze indicatie wordt berekend op basis van het landelijke gemiddelde. Het kan zijn dat teams in verband met ambitie, niveau of om andere redenen vaker trainen.

twee wedstrijdvelen tot één trainingsveld wordt gehanteerd. De richtlijn gaat uit van het gebruik van een natuurgrasveld uitsluitend voor wedstrijden of trainingen, en van kunstgrasvelden zowel voor wedstrijden als trainingen.

In tabel 4.23 is het benodigd aantal wedstrijdvelen afgezet tegen het aanbod. Het aantal wedstrijdvelen biedt voor alle verenigingen voldoende capaciteit op zowel de zaterdag als zondag. Op zondag wordt bij alle verenigingen een veldoverschot geconstateerd. Gemeentebreed bestaat op zaterdag een overschot van twee wedstrijdvelen en op zondag een overschot van dertien wedstrijdvelen.

Tabel 4.23 Vraag-aanbodanalyse wedstrijdvelen voetbal gemeente Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden			Veldbehoefte		Veldoverschot/-tekort	
		Natuurgras			Wedstrijd		Wedstrijd	
		Training	Wedstrijd	Kunstgras	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
De Noord	Hugo Boys	1	2	0	1 (0,8)	1 (0,9)	1	1
't Kruis	KSV	0,5	3*	0	3 (2,5)	2 (1,9)	-	1
De Wending	VV Reiger Boys	1	5	1	6 (5,6)	0 (0,0)	-	6
De Kabel	SVW '27	2	4	1	5 (4,4)	1 (0,9)	-	4
De Vork	SV WMC	1	2	0	1 (0,9)	1 (0,9)	1	1
Gemeente Heerhugowaard		5,5	16	2	16	5	2	13

* Eén natuurgraswedstrijdveld wordt met toestemming van de gemeente ook als trainingsveld gebruikt.

In tabel 4.24 is het benodigd aantal trainingsvelden afgezet tegen het aanbod. Het aantal trainingsvelden op sportparken 't Kruis (KSV) en De Wending (vv Reiger Boys) biedt niet voldoende trainingscapaciteit voor de verenigingen op deze sportparken. Hierbij is het uitgangspunt gehanteerd dat de natuurgrasvelden die voor wedstrijden worden gebruikt, niet beschikbaar zijn voor trainingen. KSV heeft zeker twee trainingsvelden nodig en komt met het huidige halve trainingsveld dus veel ruimte tekort. De inzet van een van de wedstrijdvelen voor trainingen is nodig, maar is niet gewenst vanwege de belastbaarheid van natuurgras. Zeker omdat de wedstrijdvelen op zaterdag en zondag nodig zijn voor wedstrijden. Vv Reiger Boys komt één trainingsveld tekort. Omdat de wedstrijdvelen nu nog alleen op zaterdag worden gebruikt, kan een wedstrijdveld worden 'vrijgemaakt' voor trainingen door enkele wedstrijden op zondag te gaan spelen. Een andere mogelijkheid is het vervangen van een natuurgrasveld door een kunstgrasveld, waarmee een veld zowel voor wedstrijden als voor trainingen gebruikt kan worden. Op sportpark De Kabel heeft de vereniging minimaal 2.5 veld nodig. De vereniging heeft met de huidige drie velden voldoende trainingscapaciteit. Hugo Boys en SV WMC hebben beide één trainingsveld nodig en beschikken daar ook over.

Tabel 4.24 Vraag-aanbodanalyse trainingsvelden voetbal gemeente Heerhugowaard in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden			Veldbehoefte	Veldoverschot/-tekort
		Natuurgras				
		Training	Wedstrijd	Kunstgras	Trainingsvelden	Trainingsvelden
De Noord	Hugo Boys	1	2	0	1 (0,8)	-
't Kruis	KSV	0,5	3	0	2 (2,2)	-1,5
De Wending	VV Reiger Boys	1	5	1	3 (2,8)	-1
De Kabel	SVW '27	2	4	1	2,5 (2,6)	0,5
De Vork	SV WMC	1	2	0	1 (0,9)	-
Gemeente Heerhugowaard		5,5	16	2	9,5	-2

Toekomst

In tabel 4.25 en 4.26 zijn de verwachte wedstrijdveldoverschotten en -tekorten tot 2040 weergegeven. In tabel 4.25 is uitgegaan van een stabiele sportdeelname. Dat wil zeggen dat ervan uit is gegaan dat in de toekomst hetzelfde aandeel van de inwoners van Heerhugowaard lid is van een voetbalvereniging als in 2020. De voetbaldeelname onder de bevolking van Heerhugowaard is echter de laatste jaren sterk afgenomen. Deze ontwikkeling is terug te zien bij alle voetbalverenigingen in Heerhugowaard, waarbij het per vereniging verschilt of de terugloop van het aantal leden zich sterker voordoet bij de groep junioren of de groep senioren. In tabel 4.26 is de toekomstige ruimtebehoefte berekend met de aanname dat deze ontwikkeling doorzet tot en met 2040.

De verwachting is dat de bevolkingstoename in Heerhugowaard niet zal leiden tot een significante toename in de behoefte aan voetbalvelden. Wanneer de recente afname in voetbaldeelname doorzet, zal de veldbehoefte van de verenigingen afnemen.

Tabel 4.25 Verwachte wedstrijdvoetbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal wedstrijd-velden	Veldoverschot/-tekort							
			2020		2025		2030		2040	
			Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
De Noord	Hugo Boys	2	1	1	1	1	1	1	1	1
't Kruis	KSV	3	-	1	-	1	-	1	-	1
De Wending	VV Reiger Boys	6	-	6	-	6	-	6	-	6
De Kabel	SVW '27	5	-	4	-	4	-	4	-	4
De Vork	SV WMC	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Gemeente Heerhugowaard		18	2	13	2	13	2	13	2	13

Tabel 4.26 Verwachte wedstrijdvoetbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente verenigingsontwikkeling (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal wedstrijd-velden	Veldoverschot/-tekort								
			2020		2025		2030		2040		
			Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	
De Noord	Hugo Boys	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
't Kruis	KSV	3	-	1	1	1	1	1	2	1	2
De Wending	VV Reiger Boys	6	-	6	1	6	1	6	2	6	6
De Kabel	SVW '27	5	-	4	1	4	1	4	2	4	4
De Vork	SV WMC	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gemeente Heerhugowaard		18	2	13	5	13	5	14	7	14	14

De behoefte aan trainingsvelden verandert rekening houdend met de bevolkingsontwikkeling nauwelijks (tabel 4.27). Het tekort aan trainingsruimte van 1,5 veld voor KSV en 1 veld voor vv Reiger Boys blijft tot 2040 bestaan. De benodigde trainingscapaciteit op sportpark De Kabel zal licht toenemen, waardoor het kleine overschot van een half veld verdwijnt en de huidige drie velden nodig zijn.

Tabel 4.27 Verwachte trainingsvoetbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. stabiele sportdeelname (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal trainingsvelden	Veldoverschot/-tekort			
			2020	2025	2030	2040
De Noord	Hugo Boys	1	-	-	-	-
't Kruis	KSV	0,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
De Wending	VV Reiger Boys	2	-1	-1	-1	-1
De Kabel	SVW '27	3	0,5	0,5	0,5	-
De Vork	SV WMC	1	-	-	-	-
Gemeente Heerhugowaard		7,5	-2	-2	-2	-2,5

Op basis van de recente ledenontwikkelingen bij de verenigingen loopt het trainingsveldtekort bij KSV de komende jaren terug tot een half veld in 2040. Met doorzettende teruglopende ledenaantallen zal vv Reiger Boys vanaf 2030 geen tekort aan trainingscapaciteit meer hebben. Voor SVW'27 laat het doortrekken van de trend zien dat het overschot aan trainingsvelden oploopt tot 1,5 veld.

Tabel 4.28 Verwachte trainingsvoetbalveldoverschotten/-tekorten gemeente Heerhugowaard in 2020, 2025, 2030 en 2040 o.b.v. recente ledenontwikkeling (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal trainingsvelden	Veldoverschot/-tekort			
			2020	2025	2030	2040
De Noord	Hugo Boys	1	-	-	-	-
't Kruis	KSV	0,5	-1,5	-1	-1	-0,5
De Wending	VV Reiger Boys	2	-1	-0,5	-	-
De Kabel	SVW '27	3	0,5	0,5	1	1,5
De Vork	SV WMC	1	-	-	-	-
Gemeente Heerhugowaard		7,5	-2	-1	-	1

Verenigingen aan het woord

KSV, VV Reigerboys en SVW'27 waren aanwezig tijdens de bijeenkomst. Alle drie de verenigingen geven aan zich te herkennen in de resultaten van het onderzoek.

KSV ervaart een tekort aan trainingsvelden, waardoor momenteel ook andere velden gebruikt worden voor trainingen. De vereniging heeft een beperkt aannamebeleid en hanteert voor bepaalde categorieën een ledenstop, omdat ze momenteel een ledengroei niet kunnen faciliteren. In het weekend ervaren ze op zondag ruim voldoende capaciteit te hebben om alle wedstrijden te laten plaatsvinden, waar het op zaterdag net past. De vereniging geeft wel aan dat de ontwikkeling waarbij de (jongste) jeugd op een kwart of half veld speelt heeft bijgedragen aan het beter kunnen in plannen van de wedstrijden op zaterdag. Naast het tekort aan trainingsvelden ervaart de vereniging een probleem bij het aantal kleedkamers (in samenhang met handbalvereniging KSV). Voor de toekomst heeft de vereniging de wens voor een kunstgrasveld, zodat het tekort aan trainingscapaciteit opgevangen kan worden en de druk op de zaterdagplanning afneemt.

VV Reigerboys ervaart, net als KSV een tekort aan trainingsvelden. Momenteel gebruiken ze nog een extra natuurgrasveld voor de trainingen. Naast het capaciteitstekort aan trainingsvelden geeft de vereniging aan dat het tekort aan kleedkamers een groot probleem is en hoopt in de toekomst hier een verandering in te zien. Voor de toekomst heeft de vereniging verder de wens voor een kunstgrasveld, zodat het tekort aan trainingscapaciteit opgevangen kan worden.

SVW'27 ervaart geen tekort aan velden, maar geeft aan de drie trainingsvelden volledig nodig te hebben voor de trainingen. De vereniging heeft ook de ambitie om vaker te trainen. Doordat de (jongste) jeugd op zaterdag tegenwoordig op een kwart of een half veld speelt is er nu voldoende capaciteit op zaterdag. Op zondag beschikt de vereniging over ruim voldoende velden voor het huidige aantal zondagteams. Doordeweeks is er ruimte voor walking voetbal en de 30+- en 35+ teams. De vereniging geeft aan dat het tekort aan kleedkamers voornamelijk een groot probleem is en hoopt in de toekomst hier een verandering in te zien. SVW'27 heeft bij de gemeente aangegeven graag de mogelijkheden voor herlocatie te verkennen.

Voetbalvereniging WMC heeft in de vragenlijst voor binnensport aangegeven dat ze gebruikmaken van binnensportaccommodaties omdat de kwaliteit van het natuurgrasveld vaak te slecht is om te trainen. WMC heeft aan de gemeente gevraagd of het kleine veldje, wat in de basis een parkeerveldje is, omgebouwd kan worden tot trainingsveld(je).

4.8 Overige buitensporten

Handboogschieten

In Heerhugowaard speelt handboogschietvereniging H.B.S. De Waert op sportpark De Vork. De vereniging beschikt over een volwaardige handboogschietaccommodatie met indoor- en outdoor faciliteiten en een clubgebouw. De Nederlandse Handboog Bond heeft in 2018 circa 10.200 leden, waarvan bijna 80 procent in de leeftijdscategorie senioren valt. Het aantal leden van de bond is in de periode tot 2017 toegenomen. Vanaf 2017 is een lichte afname in het aantal leden te zien bij de bond, zowel in het aantal senioren als junioren. H.B.S de Waert heeft in 2020 circa 100 leden. Het aantal leden heeft in de periode 2015-2020 geschommeld tussen de 90 en 130 leden.

Jeu-de-boules

Jeu-de-boules vereniging CA Roule speelt in Heerhugowaard op sportpark De Vork. Op het sportpark bevindt zich een volwaardige jeu-de-boulesaccommodatie met twaalf indoorbanen, 32 outdoorbanen en een clubgebouw. De Nederlandse Jeu de Boules Bond heeft in 2018 circa 16.100 leden, waarvan ruim 99

procent van de leden in de leeftijdscategorie senioren valt. Het aantal leden van de bond neemt sinds 2011 elk jaar licht af, zowel het aantal senioren als junioren. CA Roule heeft in 2019 184 leden, waarvan 180 senioren. Na een toename van het aantal leden tussen 2015 en 2016, neemt het aantal leden sinds 2016 licht af.

Kano

In Heerhugowaard is Kanowaard de kanovereniging met een eigen verenigingsaccommodatie en aanlegsteiger. Sinds 2012 valt de kanosport onder het Watersportverbond. In 2018 heeft het Watersportverbond 81.000 leden, waarvan ruim 80 procent van de leden in de leeftijdscategorie senioren valt. Kanowaard heeft 123 leden in 2019, voornamelijk senioren.

Roeien

In Heerhugowaard is OSSA de roeivereniging met een eigen verenigingsaccommodatie en aanlegsteiger. De Koninklijke Nederlandsche Roeibond heeft in 2018 circa 35.000 leden, waarvan ruim 94 procent van de leden in leeftijdscategorie senioren valt. Het aantal leden van de bond neemt de afgelopen jaren licht toe, waarbij het aantal junioren is afgenomen en het aantal senioren toegenomen. Roeivereniging OSSA heeft in 2019 in totaal 129 leden, waarvan een ruime meerderheid in de leeftijdscategorie senioren valt. Waar het aantal leden tussen 2015 en 2017 is afgenomen, is sinds 2017 weer een toename van het aantal leden te zien.

Verenigingen aan het woord

Handboogschietvereniging H.B.S. De Waert was aanwezig tijdens de bijeenkomst. De vereniging geeft aan een grote binnenbaan te hebben, waar ze tot 25 meter kunnen schieten en hiernaast huren ze een buitenveld van de gemeente, waar ze tot 90 meter kunnen schieten. Dit buitenveld beschikt over vaste doelen en wordt dus ook niet door anderen gebruikt. Dit is voldoende capaciteit voor het huidige aantal leden, waarbij ze op meerdere avonden kunnen spelen en in de zomer buiten vrij schieten aan kunnen bieden. De vereniging heeft een regionale functie, waardoor ze ook leden van buiten de gemeente aantrekken. Voor de toekomst verwacht ze dat het ledenaantal redelijk stabiel zal blijven, waardoor ook in de toekomst voldoende ruimte zal zijn met het huidige aanbod. Volleybalvereniging Ardea beoefent in de zomer beachvolleybal. Dit doen zij vooralsnog in het park van Luna (recreatief), maar de vereniging geeft aan dit graag op een eigen volwaardig beachvolleybalveld te willen doen.

5. Samenvatting en conclusie

5.1 Samenvatting

Context

De gemeente Heerhugowaard groeit van ruim 57.500 inwoners in 2020 naar circa 64.000 inwoners in 2040. Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar en het aantal inwoners van 65 jaar en ouder zal licht toenemen tot 2040, terwijl het aantal inwoners van 20 tot 65 jaar tot 2030 iets toeneemt en daarna weer licht zal afnemen tot 2040. Zowel in absolute als relatieve zin gaat de groep inwoners van 65 jaar en ouder het meest groeien.

In de gemeente wordt in 2020 op 26 scholen onderwijs verzorgd aan circa 10.500 leerlingen. In 2040 zal het totaal aantal leerlingen nagenoeg gelijk zijn. Het aantal leerlingen in het primair onderwijs zal toenemen met 7 procent, terwijl het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs zal afnemen met 6 procent. Wegens de geplande woningbouw in de wijk De Draai, wordt in deze wijk in augustus 2020 een nieuwe school voor primair onderwijs geopend.

25 procent van de inwoners van de gemeente is lid van een sportbond. Dit is vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde. In Heerhugowaard ligt het gemiddelde alleen voor de leeftijdsgroep 65 jaar en ouder hoger dan het landelijk gemiddelde. Van de tien sportbonden met landelijk de meeste leden valt op dat de deelname voor bijna alle sporten lager ligt dan het landelijk gemiddelde, behalve voor gymnastiek en sportvissen.

Zes op de tien inwoners reist maximaal tien minuten naar de meest gebruikte officiële sportaccommodaties. Landelijk is dit 48 procent. Veel inwoners (70%) vinden het belangrijk dat ze dichtbij kunnen sporten en bewegen. 60 procent van de inwoners is nu tevreden over de sport- en beweegmogelijkheden in de buurt. Op de vraag welke sportmogelijkheden worden gemist, zijn vrij verschillende antwoorden gegeven. Enkele sportmogelijkheden worden meerdere keren genoemd zoals buitenfitness, openluchtzwembad, buitenrij mogelijkheden voor paarden en een skatepark.

Sportaccommodaties worden vooral bezocht om zelf te sporten (73%) of om naar sporters te kijken (39%). Sportaccommodaties hebben ook een ontmoetingsfunctie; redenen als 'voor de gezelligheid', 'om mensen te ontmoeten' en 'om wat te drinken' worden door 10 tot 20 procent van de inwoners genoemd.

Binnensport

Het aanbod aan binnensportruimte in Heerhugowaard bestaat uit zes sporthallen, één sportzaal en twaalf gymzalen. De binnensportruimtes zijn samen goed voor 32 zaalsporteenheden. Het totale aanbod aan binnensportruimte in Heerhugowaard is daarmee lager dan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde in VSG-regio Holland Noorden. Het verschil wordt vooral veroorzaakt door het aantal sportzalen en gymzalen. Het totale aanbod is nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten.

(Georganiseerde) binnensport

Voor de (georganiseerde) binnensport zijn met name sporthallen van belang. Sporthallen hebben een sportvloer geschikt voor alle zaalsporten, waar de afmetingen van sportzalen, en met name gymzalen, niet toereikend zijn voor de meeste zaalsporten. Sportzalen en gymzalen kunnen echter wel fungeren als trainingslocaties voor deze sporten. Daarnaast hebben verenigingen over het algemeen een sterke voorkeur voor sporthallen. In sporthallen kunnen zij hun activiteiten clusteren om een verenigingsgevoel te creëren en om organisatorisch beter uit te komen met het kader (trainers en vrijwilligers) en leden.

De landelijke richtlijnen voor het benodigd aantal binnensportaccommodaties schrijven drie tot vier sporthallen en vier tot vijf sportzalen voor in Heerhugowaard in 2020. Het aanbod aan sporthallen is hoger dan wat de richtlijnen voorschrijven, daarentegen is het aanbod aan sportzalen fors lager. Het aantal sporthallen kan gedeeltelijk het tekort aan sportruimte in sportzalen compenseren. Het aanbod van twintig zaaldelen ligt tussen de totale behoefte met zestien tot 21 zaaldelen. De gevolgen van de verwachte bevolkingsgroei zijn dat de normatieve behoefte aan binnensportruimte zal toenemen. De behoefte zal tot 2040 groeien naar achttien tot 23 zaaldelen, waardoor de druk op de sporthallen verder zal toenemen. Op gebiedsniveau krijgt vooral Oud Centrum, waar de woningbouw plaatsvindt, te maken met een toenemende behoefte aan binnensportruimte. De toenemende behoefte in Oud Centrum met vanaf 2030 behoefte aan zes tot acht zaaldelen, waar zes zaaldelen beschikbaar zijn, zal de druk op de sporthallen doen vergroten.

Het aanbod aan binnensportaccommodatie is goed verspreid over de gemeente. Inwoners van de gemeente Heerhugowaard moeten gemiddeld 1,2 kilometer afleggen naar de dichtstbijzijnde sporthal (landelijk; 1,6 kilometer). In andere middelgrote gemeenten (25.000 - 85.000 inwoner) is de gemiddelde afstand 1,6 kilometer naar de dichtstbijzijnde sporthal. Alleen in de wijk Buitengebied Zuid is de gemiddelde reisafstand fors groter, doordat zich in (de buurt van) deze wijk geen sporthal bevindt. De afstand voor de inwoners van deze wijk is gemiddeld meer dan 3 kilometer. Deze afstand wordt vaak aangehouden als een afstand die sporters willen afleggen naar een sportaccommodatie voor de sportbeoefening. Wanneer ook rekening wordt gehouden met sportzalen en gymzalen, neemt de gemiddelde afstand af tot 700 meter. Sport- en gymzalen zijn echter vanwege hun beperkte functionaliteit niet voor alle sporten een alternatief voor een sporthal. Uit het recente sportdeelname onderzoek blijkt dat zeven op de tien inwoners van Heerhugowaard het (heel) belangrijk vinden dat ze in de buurt kunnen sporten en bewegen en dat zes op de tien inwoners op dit moment (heel) tevreden met de sport- en beweegmogelijkheden in de buurt zijn. Op de vraag welke voorzieningen worden gemist, komt geen eenduidig type (binnensport)voorziening naar voren. 10 procent van de inwoners van Heerhugowaard vindt 'geen of beperkte voorzieningen, mogelijkheden in de buurt' een belemmering om te sporten en bewegen.

Bewegingsonderwijs

Gemeenten hebben geen wettelijke taakstelling in het voorzien van binnensportaccommodaties voor de (georganiseerde) binnensport. Deze taak heeft zij wel ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Alleen gekeken naar het totale aantal klokuren bewegingsonderwijs van de scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs (sbo en (v)so) zijn minimaal dertien zaaldelen nodig. Voor het aantal klokuren in het voortgezet onderwijs zijn nog eens minimaal twaalf zaaldelen nodig.

In de binnensportaccommodaties in Heerhugowaard zijn in totaal 32 zaaldelen aanwezig. Gemeentebreed zijn derhalve voldoende zaaldelen aanwezig om het bewegingsonderwijs te faciliteren. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de spreiding van het aanbod. Doordat het aantal leerlingen tot 2040 redelijk stabiel blijft zal het aantal zaaldelen ook in de toekomst theoretisch voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs bieden in de gemeente. Mogelijk dat ontwikkelingen in de omvang van klassen of meer uren bewegingsonderwijs wel gevolgen hebben voor de toekomstige behoefte aan binnensportruimte.

De spreiding van de zaaldelen over Heerhugowaard dient dusdanig te zijn dat de gemeente voldoet aan haar taakstelling om te voorzien in sportruimte voor het bewegingsonderwijs. Alle scholen (po, (v)so en vo) voldoen, op basis van de dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie, aan de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Heerhugowaard 1 december 2016'. In deze verordening is opgenomen dat de maximale afstand tussen de school en de binnensportruimte 2.000 meter mag zijn, gemeten als kortste afstand over de weg. Er is niet gekeken of de scholen daadwerkelijk gebruik (kunnen) maken van de dichtstbijzijnde locatie.

Gebruik

De sporthallen zijn gedurende het hele jaar voor 43 procent van de tijd bezet (365 dagen per jaar; 08:00 - 23:00). In vergelijkbare gemeenten is de jaarbezetting van sporthallen 32 procent. De sporthallen in Heerhugowaard worden op jaarbasis zodoende veel gebruikt. Vijf sporthallen voldoen aan de VNG-richtlijn voor de exploitatie van een sporthal (1.600 uur totaal jaargebruik), geen van deze sporthallen voldoet aan de NOC*NSF-richtlijn (1.400 uur sportgebruik in een jaar).

De sporthallen zijn doordeweeks in de wintermaanden tussen 08:00 en 16:00 uur voor 82 procent van de tijd bezet en tussen 19:00 - 21:00 uur voor 92 procent van de tijd. Dit is een stuk hoger dan de bezetting in vergelijkbare gemeenten, waar de bezetting op deze tijden in de wintermaanden respectievelijk 53 en 84 procent is. Hierdoor zit tijdens de wintermaanden in de avonden het gebruik van de sporthallen tegen een organisatorische grens aan. Gelet op de beschikbaarheid van het kader en de leden van verenigingen, is nauwelijks ruimte beschikbaar voor een hogere bezetting. In het weekend is de bezetting van de sporthallen in Heerhugowaard nagenoeg gelijk aan de bezetting in vergelijkbare gemeenten.

Ondanks dat gymzalen voor de meeste zandsporten niet de benodigde afmetingen hebben, kunnen deze accommodaties wel fungeren als trainingsmogelijkheden. Met name als de druk op de sporthallen te hoog is, zijn verenigingen genoodzaakt om gebruik te maken van gymzalen. In tegenstelling tot de sporthallen, zijn in de gymzalen nog wel mogelijkheden voor een betere bezetting. De gymzalen worden voornamelijk gebruikt voor bewegingsonderwijs; daardoor ligt de bezetting doordeweeks en overdag hoger dan 's avonds en in het weekend.

De gymzalen zijn gedurende het hele jaar voor 23 procent van de tijd in gebruik, waarbij een grote variatie tussen gymzalen te zien is (10% - 37%). In vergelijkbare gemeenten is de jaarbezetting van gymzalen ook 23 procent. Vooral in het weekend worden de gymzalen amper gebruikt. Zowel in de wintermaanden als daarbuiten is de bezetting van de gymzalen in Heerhugowaard op zaterdag 16 procent en op zondag tussen 09:00 en 18:00 uur één procent.

Verenigingen aan het woord

De verenigingen die aanwezig waren bij de online sessie geven aan zich te kunnen vinden in de uitkomsten van het onderzoek. Ze herkennen zich voornamelijk in het tekort aan beschikbare uren in de sporthallen op de gewenste momenten. Gymvereniging SiU geeft aan dat ze minder uren kunnen huren in gemeentelijke binnensportaccommodaties dan ze nodig hebben. Een eigen accommodatie, die permanent gebruikt zou kunnen worden en waar de attributen van de vereniging kunnen blijven staan, wordt als de meest ideale oplossing aangedragen door de vereniging. Handbalvereniging KSV geeft tijdens de bijeenkomst aan dat ze een groeiende vereniging zijn, met onder andere zowel topsport, breedtesport als een g-team. De vereniging zou meer uren sporthallen willen huren dan momenteel mogelijk is. De vereniging huurt momenteel drie avonden in de week de sporthal in My Healthclub, omdat er in de andere sporthallen geen uren meer beschikbaar zijn. Voor de toekomst verwacht de vereniging dat de verschuiving van buiten naar binnen verder gaat doorzetten. In combinatie met de topsportambitie van de vereniging zal dit ervoor zorgen dat de behoefte aan binnensportruimte de komende jaren gaat toenemen. De vereniging ziet graag, in samenwerking met andere handbalverenigingen uit Heerhugowaard en Langedijk, de komst van een 'eigen' handbalhal. Zaalvoetbalvereniging Stichting Recreatievoetbal geeft aan zich te herkennen in de uitkomsten, maar dat ze zelf momenteel de gewenste uren kunnen afnemen bij de binnensportaccommodatie. Aanvullend geeft de vereniging aan de wens te hebben om uren te kunnen afnemen in een sporthal waar een horecavoorziening aanwezig is.

Buitensport

In de gemeente Heerhugowaard liggen zeven sportparken waar één of meerdere sportverenigingen actief zijn. De sportparken liggen goed verspreid over de gemeente, waardoor zich een sportpark in elk kerngebied bevindt.

Hockey

Het aanbod van twee hockeyvelden in Heerhugowaard is relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dit past in het beeld van het lage aandeel lidmaatschappen van de hockeybond in de gemeente. MHC Heerhugowaard, de enige hockeyvereniging in de gemeente, heeft ruim 400 leden. Dit betekent een velddruk van 205 hockeyers per veld (landelijk: 278 hockeyers per veld). MHC Heerhugowaard heeft voor het huidige aantal teams voldoende velden om te voorzien in de behoefte. Op zaterdag is het aanbod conform de behoefte van de vereniging en op zondag is er een overschot van één veld. Op basis van de bevolkingsprognoses blijft deze behoefte bestaan tot 2040. Het aantal leden van MHC Heerhugowaard is de afgelopen jaren afgenomen. Als deze daling doorzet, dan zal er ook op zaterdag een overschot aan één veld ontstaan. MHC Heerhugowaard heeft tijdens de bijeenkomst aangegeven dat voornamelijk de betere jeugd en de oudere jeugd, die richting de senioren gaan, op een gegeven moment wegtrekken. De vereniging heeft de wens om watervelden aan te leggen, omdat dit ook nieuwe leden zou kunnen aantrekken en ervoor kan zorgen dan huidige leden toch blijven

Tennis

Het aanbod van 25 buitentennisbanen in Heerhugowaard is relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dit past in het beeld van het lage aandeel lidmaatschappen van de tennisbond in de gemeente. In Heerhugowaard zijn twee tennisverenigingen gevestigd, namelijk T.V. Heerhugowaard en T.V. 't Noord End. In totaal hebben de verenigingen ruim 1.200 leden. Dit betekent een baandruk van 49 tennissers per baan en is daarmee nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde (landelijk: 47 tennissers per baan) maar lager dan de richtlijn van de KNLTB (70 - 90 tennissers per verlichte baan). De twee tennisverenigingen hebben voor het huidige aantal leden een overschot aan banen om te voorzien in de behoefte (T.V Heerhugowaard: 5 - 8 banen overschot, T.V. 't Noord End: 2 banen overschot). Op basis van de bevolkingsprognoses houden de verenigingen dezelfde behoefte aan banen tot 2040; daarmee blijft het huidige overschot aan banen voor beide verenigingen bestaan. Het aantal leden van beide tennisverenigingen is de afgelopen jaren afgenomen. Als deze daling doorzet, zal het overschot aan banen verder toenemen (T.V Heerhugowaard: 14-16 banen overschot, T.V. 't Noord End: 3 banen overschot). T.V. Heerhugowaard heeft bij de bijeenkomst aangegeven dat ze dit jaar veel nieuwe leden hebben gekregen. Ondanks de baanoverschotten volgens de richtlijn ervaart de vereniging regelmatig een tekort aan banen doordeweeks in de avonden. De vereniging is actief in de eredivisie en trekt hierdoor ook prestatiejeugd aan, waardoor de vereniging een regionale functie heeft. Voor de toekomst heeft de vereniging de wens om padelbanen te krijgen en ziet ze een ontwikkeling in walking tennis.

Voetbal

Het aanbod van 25 volwaardige voetbalvelden in Heerhugowaard is iets hoger dan het landelijk gemiddelde; het aandeel kunstgrasvelden is echter laag. Het aandeel lidmaatschappen van de voetbalbond in de gemeente ligt lager dan het landelijk gemiddelde. In Heerhugowaard zijn vijf voetbalverenigingen gevestigd. In totaal hebben de verenigingen circa 2.570 leden, wat een velddruk van 103 voetballers per veld betekent (landelijk: 164 voetballers per veld). Alle voetbalverenigingen hebben voor het huidige aantal teams voldoende wedstrijd velden om te voorzien in de behoefte, zowel op zaterdag als zondag. Op zondag wordt bij alle verenigingen een veldoverschot geconstateerd. KSV en VV Reiger Boys hebben respectievelijk 1,5 en 1 trainingsveld tekort. Op basis van de bevolkingsprognoses blijft de huidige behoefte bestaan tot 2040. Het aantal leden van de voetbalverenigingen is de afgelopen jaren afgenomen. Als deze daling doorzet, zal gemeentebreed het overschot aan voetbalvelden toenemen tot zeven velden op zaterdag en veertien velden op de zondag. Het tekort aan trainingsvelden bij KSV zal in 2040 bij doorlopende trend teruglopen tot een half veld. De druk op de trainingsruimte bij VV Reiger Boys zal dan

afnemen, waardoor het voldoende trainingscapaciteit heeft vanaf 2030. Op sportpark De Kabel wordt bij het verder teruglopen van het ledenaantal een toename van trainingsveldoverschot tot 1,5 veld in 2040 verwacht. KSV, VV Reigerboys en SVW'27 hebben tijdens de online bijeenkomst aangegeven zich te herkennen in de resultaten van het onderzoek. KSV ervaart een tekort aan trainingsvelden. De vereniging heeft een beperkt aannamebeleid en hanteert voor bepaalde categorieën een ledenstop. Naast het tekort aan trainingsvelden ervaart de vereniging een probleem bij het aantal kleedkamers. Voor de toekomst heeft de vereniging de wens voor een kunstgrasveld. VV Reigerboys ervaart ook een tekort aan trainingsvelden. Voor de toekomst heeft de vereniging de wens voor een kunstgrasveld. SVW'27 ervaart geen tekort aan velden, maar geeft aan de drie trainingsvelden volledig nodig te hebben voor de trainingen. De vereniging heeft ook de ambitie om vaker te trainen. De vereniging geeft aan dat de kleedkamers een groot probleem .

Voetbalvereniging WMC heeft in de vragenlijst voor binnensport aangegeven dat ze gebruikmaken van binnensportaccommodaties omdat de kwaliteit van het natuurgrasveld vaak te slecht is om te trainen.

Overige buitensporten

Atletiekvereniging AV Hera heeft 375 leden in 2020 en is actief op de atletiekbaan op sportpark de Vork. Hiernaast maakt triatlonvereniging DTC gebruik van de atletiekbaan. DTC heeft ruim 200 leden. De Atletiekunie hanteert de richtlijn dat een volwaardige atletiekaccommodatie ruimte biedt aan een vereniging tot duizend leden. AV Hera heeft daarmee voldoende ruimte en heeft ook nog mogelijkheden om de komende jaren te groeien.

In Heerhugowaard zijn drie handbalverenigingen, Hugo Girls, Tornado en KSV. De meeste teams spelen zowel op zaterdag als op zondag. Bij een gelijke verdeling van het aantal teams over het weekend hebben alle verenigingen voldoende ruimte voor de huidige behoefte. Hugo Girls en Tornado hebben, bij een gelijke verdeling van het aantal teams over het weekend, ook in de toekomst voldoende aan de huidige handbalvelden. Uitgaande van de bevolkingsprognose zal bij KSV in 2040 een veldtekort van één veld ontstaan, bij een gelijke verdeling van het aantal teams over het weekend. Houden we rekening met de ledenontwikkeling van deze vereniging dan zal het tekort oplopen tot drie velden, bij een gelijke verdeling van het aantal teams over het weekend. Het is echter zeer de vraag of dit scenario gaat uitkomen. Ten eerste is de verwachting dat de mate waarin de vereniging de afgelopen jaren is gegroeid niet tot 2040 in hetzelfde tempo door kan zetten. Ten tweede heeft landelijk het oudere veldhandbal veel populariteit verloren ten opzichte van het jongere zaalhandbal. Deze ontwikkeling is niet meegenomen bij de berekening van de toekomstige veldbehoefte van de handbalverenigingen in Heerhugowaard. Handbalvereniging KSV heeft na afloop van de online bijeenkomst bij de gemeente aangegeven dat ze voor de wedstrijden momenteel geen capaciteitstekort ervaren, maar dat de huidige capaciteit voor de trainingen wel een probleem is.

Honk- en softbalvereniging BC The Herons heeft nu en in de toekomst voldoende aan de huidige honk- en softbalvelden. Rekening moet worden gehouden met het feit dat de velden niet verlicht zijn, waardoor in de winter een groot aantal trainingsuren niet benut kan worden, waardoor de druk op de beschikbare ruimte toeneemt. Hiernaast is het softbalveld niet geschikt voor de eerste klasse (mogelijk in nabije toekomst nodig voor het eerste damesteam) om wedstrijden op te spelen. B .C. The Herons heeft tijdens de bijeenkomst aangegeven zich te kunnen vinden in de resultaten. De huidige capaciteit is qua oppervlakte groot genoeg. De vereniging loopt voornamelijk aan tegen de ligging van de velden (ten opzichte van het clubhuis), de afwezigheid van verlichting, de geschiktheid van de velden om op te spelen door hogere klassen en de kwaliteit van de kleedkamers.

Korfbalvereniging KV Apollo heeft zowel nu als in de toekomst voldoende ruimte op sportpark de Vork.

5.2 Conclusie

De sportaccommodaties in Heerhugowaard bieden een variatie aan sportmogelijkheden in de gemeente. Naast de sportaccommodaties in de gemeente bevinden zich in de omgeving van Heerhugowaard ook accommodaties die Heerhugowaard als verzorgingsgebied hebben. Deze regionale accommodaties zijn typen accommodaties die niet in Heerhugowaard aanwezig zijn of ze bieden sporten aan die niet op de accommodaties in Heerhugowaard beoefend kunnen worden. Sporten die op deze accommodaties beoefend kunnen worden zijn onder andere klimsport, padel, schaatsen, trampolinespringen, wielersport, golf, paardrijden en fietscross.

Binnensport

Heerhugowaard beschikt ten opzichte van het landelijk gemiddelde over iets meer sporthallen en over weinig sportzalen en gymzalen. Ten opzichte van het landelijke cijfer is het totale aanbod aan binnensportruimte in Heerhugowaard laag. Populariteit van de sport handbal zorgt er mede voor dat de vraag naar ruimte in sporthallen hoog is. Deze sport kan vanwege de benodigde ruimte niet in sport- of gymzalen beoefend worden. Uit de bezettingscijfers blijkt, dat vooral in de wintermaanden, de bezetting van de gemeentelijke sporthallen hoog is en tegen een organisatorische grens aanloopt. De precieze bezetting van sporthal Noorderend is niet bekend, maar kijkend naar de nog beschikbare uren voor komend seizoen, biedt deze sporthal ook niet voldoende mogelijkheden om de druk op de andere sporthallen op te vangen in de wintermaanden op de gewenste tijden. Mogelijk dat de hal in sportschool My Healthclub nog extra ruimte kan bieden, als deze (volledig) beschikbaar zou komen voor de breedtesport.

Een vijfde van de verenigingen en scholen geeft aan dat het huidige aanbod aan binnensportruimte niet voldoende is. Een significant deel van de bestaande gebruikers geeft aan meer uren te willen afnemen in de huidige situatie. Hiernaast geeft ook een groot deel aan dat zij verwachten dat de behoefte van de organisatie aan binnensportruimte verder zal toenemen de komende vijf tot tien jaar.

De landelijke richtlijnen voor de behoefte aan binnensportaccommodaties schrijven in de toekomst achttien tot 23 zaaldelen voor. Kijkend naar de maximale behoefte zijn dit meer zaaldelen dan waar de gemeente nu over beschikt. De druk op sporthallen, waar de bezetting nu al hoog is, zal hierdoor toenemen. De richtlijnen houden bovendien geen rekening met bijvoorbeeld nieuw beleid op het gebied van bewegingsonderwijs, de populariteit van de sport handbal, de trend van veldsporten die in de wintermaanden in de hal willen sporten en de toenemende aandacht voor een leven lang sporten. Deze ontwikkelingen zullen het gebruik van (en de druk) op de binnensportruimte alleen maar vergroten. In tegenstelling tot de sporthallen, zijn in de gymzalen voldoende mogelijkheden voor een betere bezetting. De gemeente Heerhugowaard kan het gesprek met gebruikers aangaan om de mogelijkheden te verkennen die kunnen leiden tot een betere bezetting. Hierbij kan worden gedacht aan tarievenverlaging of -differentiatie of het verhogen van de functionaliteit door het toevoegen van materiaal. Gelet op de vergrijzende bevolking, kunnen ouderen hierbij een kansrijke doelgroep vormen. Daarnaast kunnen gymzalen mogelijk ook voor andere doeleinden worden ingezet, zoals ontmoetingsplekken, vergaderlocaties of culturele activiteiten.

Gelet op het bovenstaande is het aan te bevelen om extra binnensportruimte voor de inwoners van Heerhugowaard beschikbaar te maken. Hierbij kan gedacht worden aan een samenwerking met omliggende gemeenten (vooral Langedijk ligt hierbij voor de hand vanwege de fusie), waarbij verkend wordt of er in de omgeving nog binnensportaccommodaties zijn die ruimte beschikbaar hebben. Ook mogelijkheden voor het structureel gebruik van de sportruimte in My HealthClub kunnen worden onderzocht. Voor de georganiseerde sport hebben sporthallen daarbij de meest geschikte functionaliteit, terwijl voor bewegingsonderwijs en doelgroepen zoals ouderen, een gymzaal ook veelal voldoet. Gezien de grote druk op de sporthallen en de beperkte functionaliteit van gymzalen, is vooral behoefte aan extra

ruimte in sporthallen. De realisatie van een nieuwe sporthal kan in het algemeen alleen plaats vinden, wanneer deze overdag door bewegingsonderwijs gevuld kan worden. Voor bewegingsonderwijs is nu in theorie voldoende ruimte aanwezig. Dit betekent dat goed moet worden onderzocht of een nieuwe sporthal overdag voldoende bezetting kan realiseren, zonder dat daarmee de bezetting van bestaande accommodaties te laag wordt. Binnen de kaders van de gemeentelijke verordening lijkt het mogelijk om in de toekomst met minder gymzalen te voldoen aan de taakstelling voor het bewegingsonderwijs. Het is aan te bevelen verder te onderzoeken welke ontwikkelingen in de toekomst gaan optreden en te kijken of clustering van de activiteiten die nu in de gymzalen plaatsvinden mogelijk is, zodat mogelijk (verouderde) gymzalen afgestoten kunnen worden.

Buitensport

De deelname (in verenigingsverband) aan hockey, tennis en in mindere mate voetbal ligt in Heerhugowaard lager dan landelijk. Het valt op, dat ondanks een relatief laag aantal hockeyvelden en tennisbanen, de velddruk (aantal leden per veld/baan) in Heerhugowaard laag (hockey) of gemiddeld (tennis) is. De lage deelname lijkt daarmee geen gevolg van een tekort aan buitensportruimte voor deze sporten. Het aantal voetbalvelden is in Heerhugowaard wel hoger dan gemiddeld. Door het lage aandeel kunstgrasvelden, is de velddruk niet te vergelijken met landelijke cijfers. Wel hebben de voetbalverenigingen op basis van de richtlijnen van de KNVB nog voldoende ruimte. De beschikbare ruimte zal daarmee geen oorzaak zijn van de geringere deelname aan voetbal. Tegenover de mindere deelname aan voorgenoemde sporten, staat een relatief grote deelname aan handbal.

De atletiek-, hockey-, korfbal- en tennisverenigingen hebben allemaal tot 2040 voldoende velden of banen op de sportparken. Voor tennis is een overschot aan banen geconstateerd. De tennisverenigingen hebben landelijk en ook in Heerhugowaard te maken met een teruglopend aantal leden. Het is niet de verwachting dat de sterke afnemende populariteit zich in dezelfde snelheid voortzet de komende jaren, maar een stijging is ook niet direct voorzien. De overschotten aan tennisbanen zullen daarmee toenemen. De wens van hockeyvereniging MHC om watervelden te krijgen in plaats van de zandkunstgrasvelden heeft geen gevolgen voor het benodigd aantal velden.

De voetbalverenigingen hebben voor het huidige aantal teams voldoende wedstrijdvelden om te voorzien in de behoefte. Bij KSV en VV Reiger Boys, wordt een tekort aan trainingsruimte geconstateerd (respectievelijk 1,5 en 1 veld tekort). SVW'27 heeft volgens de richtlijn (net) voldoende trainingsruimte. Dit vraagt wel om een goede kwaliteit van het natuurgras en een goede verdeling tussen jeugd- en seniorenteams in verband met trainingstijden. De behoefte aan trainingsruimte is gebaseerd op de richtlijn van de KNVB, die uitgaat van landelijke cijfers over frequentie en duur van trainingen. Het tekort aan trainingscapaciteit bij KSV kan opgelost worden door een natuurgrasveld om te zetten in kunstgras. Gezien het dalende ledenaantal van afgelopen tijd, is het raadzaam voor verdere aanpassingen de ontwikkelingen bij de vereniging te blijven volgen. Voor VV Reiger Boys ligt een mogelijke oplossing van het trainingsveldtekort in het (mede) gebruik van de wedstrijdvelden. Omdat de wedstrijdvelden nu op zondag niet gebruikt worden, biedt dat mogelijkheden om een van de wedstrijdvelden in te gaan zetten voor trainingen. Dit kan door een aantal wedstrijden op zondag te gaan spelen, waardoor de vereniging op zaterdag één veld minder nodig heeft. Een andere mogelijkheid is om het natuurgrasveld zowel voor wedstrijden en trainingen te gebruiken. Dit vraagt wel om een goede kwaliteit van het natuurgras en een zo laag mogelijke belasting op wedstriiddagen.

De handbalverenigingen hebben buiten voldoende ruimte, wanneer de teams zowel op zaterdag en zondag spelen. Voor trainingen kunnen wel knelpunten optreden, vooral wanneer veel jeugdteams aanwezig zijn. Handbalvereniging KSV is de afgelopen jaren enorm gegroeid. Wanneer deze groei doorzet zijn meer velden nodig. Het is aan te bevelen voor de gemeente om met KSV in gesprek te gaan en de ervaren en verwachte knelpunten te bespreken. Hierbij moet er aandacht zijn voor de groeimogelijkheden van de

vereniging, ook in het licht van de beschikbare binnensportruimte en de landelijke trend van de groeiende populariteit van zaalhandbal ten koste van veldhandbal.

Uitgaande van het huidige aanbod aan velden bij honk- en softbalvereniging BC The Herons zal tot 2040 op het sportpark voldoende ruimte aanwezig zijn. De velden van de vereniging zijn allemaal niet verlicht. Dit zorgt ervoor dat de vereniging in de winter een groot aantal trainingsuren niet kan benutten en de druk op de beschikbare ruimte groot is in deze maanden. Hiernaast is het softbalveld niet voor de eerste klasse. In het geval het damessoftbal team naar de eerste klasse promoveert, dan is het softbalveld niet geschikt. De vereniging is begin 2020 gestart met het kijken naar de mogelijkheden tot een herstructurering van de velden en de accommodaties. Hierbij wordt gekeken naar het plaatsen van verlichting, het verduurzamen van de vereniging en het clubhuis en de velden geschikt maken voor de sportieve ambities. De ideeën van de vereniging zijn inmiddels met de gemeente besproken.

Tot slot

Over de gehele lijn heeft de gemeente Heerhugowaard het aanbod aan sportaccommodaties goed op orde. Aandachtspunten voor de komende periode liggen bij het aanbod van sporthallen (vergroten van het aanbod), verbeteren van de bezetting van de gymzalen, trainingscapaciteit bij voetbal, overschot aan tennisbanen, groei en de verschuiving naar binnen van de handbalsport, en de verlichting en niveauvereisten bij de honk- en softbalvelden.

Bijlage Binnensportcijfers

Tabel B1 Gemiddelde reisafstand naar dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie, naar type, inwoners wijken gemeente Heerhugowaard in 2020 (in kilometers, gemeten over de weg)

Wijk	Sporthal	Sporthal of sportzaal	Sporthal, sportzaal of gymzaal
Bedrijventerrein	1,3	1,2	1,0
Bomen- Recreatiewijk	0,8	0,8	0,5
Broekhorn	1,9	1,3	1,3
Buitengebied Noord	2,0	2,0	1,7
Buitengebied Zuid	3,3	3,3	1,6
Butterhuizen	1,5	1,5	1,0
De Draai	0,8	0,8	0,8
De Noord	0,8	0,8	0,4
Edelstenenwijk	1,9	1,5	0,4
Heemradenwijk	1,1	1,1	0,7
Huygenhoek	0,8	0,8	0,6
Molenwijk	1,6	1,5	0,5
Oostertocht	1,3	1,3	0,8
Planetenwijk	0,7	0,6	0,4
Rivierenwijk	1,4	1,4	0,5
Schilderswijk	1,1	1,1	0,6
Schrijverswijk	1,2	0,9	0,7
Stad van de Zon	1,3	1,3	1,2
Stadshart	1,4	0,9	0,4
't Kruis	1,9	1,9	0,3
Zuidwijk	0,6	0,6	0,6
Heerhugowaard totaal	1,2	1,1	0,7
* Gemeenten in Nederland met 25.000 - 85.000 inwoners	1,6	n.b.	n.b.
* Nederland	1,6	n.b.	n.b.

* Bron: Poel, H. van der, Wezenberg-Hoenderkamp, K. & Hoekman, R. (red.) (2016). *Sportaccommodaties in Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl